

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 104 / 30 Haziran 1990 / 2.50 DM

PKK İL ULUSAL KONFERANSI Halkımıza Kutlu Olsun

PKK İL ULUSAL KONFERANSI, Mayıs ayı içinde toplandı. Konferans, tüm mücadele alanlarından gelen yeterli sayı ve nitelikteki delegenin katılımıyla gerçekleştirildi. Konferans, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin halk ayaklanması adına yapıldı, ARGK'nın binleri kucaklayan bir ordulasmaaya ulaştı ve ERNK'nın şehir ve kırda milyonları kucakladığı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından son derece uygun siyaset koşturuların doğduğu ve sömürgeci devletin mücadelede karşılarında derin bir çökme yaşıda bir dönemde toplandı.

Bir zirve olan Konferans, tarihi kararlara vardı. Bu kararlara, siyasal durum, öncünün daha da güçlendirilmesi, halkın kurtuluş ordusunun güçlendirilmesi, cephenin her alanda kurulması, siyasal ve askeri savaşın yaygınlaştırılması, halk ayaklanması takririnin geliştirilip süreklileştirilmesiyle ilgili karlardır.

Konferans'ın önemli bir anlamda halkın tüm yurtsever katmanları ve meslek gruplarına yaptığı ulusal birlik ve ulusal mücadeleye destek verme çağrılarıdır.

Gazetemizin gelecek sayılarından başlayarak bu çağrıları yayınlayacağız.

Berxwedan

KİTLESEL GÖÇ MÜ, ULUSAL KİYİM MI?

Türk sömürgeciliğinin Kürdistan halkına ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yürüttüğü en tahrifkar politika ve uygulama göçertme politikasıdır.

Göç tahrif edicidir. Çünkü, insanı vareden ülkesi ve toprakından koparmaktadır. Toprakından yada ülkesinden kopan bir insan ya da bir halk, kendini vareden en temel kaynaktan yoksun kalmış demektir. Ülkesinden koparılan bir halkın sürekli açlık ve asimilasyon beklemektedir. Göçerttilen bir halk, ülkesine dönen bile yıllarca sürgün ve ülke değerlerinden uzak yaşamış olmanın tahribatını üzerinden atamaz.

Kıtlesel göç ya da mecburi

● Botan'da köylere virane görünümünü sömürgeci güçler veriyor

iskan bir halkın karşılaşabileceği en büyük felaketlerden biridir. Ermeni ve Yahudi halkında görülen tarihsel örnekleri gözlemlerimiz önemdedir. Onları bir yana bırakıksa bile Güney Kürdistan halkımızın durumu yaşayan bir ulusal yara durumundadır. Güney Irak çöllerine ve Türkiye ile İran esir kamplarına sürgün edilen insanların kaderi emperyalist ve sömürgeci güçlerin insafına terkedilmiştir.

Devamı 14. sayfada

PİS-KIRLI ÖZEL SAVAŞIN BİR BOYUTU: "KÖY KORUCULUĞU" ÜZERİNE BİR KAÇ HATIRLATMA

Bu yazımızda, "köy koruculuğu" olarak adlandırılan ajan-milis çeteçiliği, bütün boyutlarıyla, siyasal ve pratik anlamıyla geniş bir açılımını yapmaya çalışız. Esas olarak "Bölge Valisi" Hayri Kozaklıoğlu'nun Güneş gazetesinin 17 Mayıs 1990 günkü sayısında çıkan bir mülakatında konuya ilgili yaptığı açıklamalarla dephinmeye çalışacağız. Söz konusu mülakatta çarpıcı, özel savaş yönetiminin tüm niyet ve bekłentilerini açığa vurucu açıklamalar var: Ülkemizde yürütü-

len özel savaş pis ve kirli tüm çiplaklılığı ile dışa vuruluyor. Bu anlamda "köy koruculuğu" hakkında bazı hatırlatmalarda bulunmak, ilerici ve demokrat kamuoyunun dikkatlerini, ülkemdeki tüm yönleriyle insanlık dışı olan kirli-özel savaşın bazı boyutları üzerine çekmek istiyoruz. Anulan mülakatın konumuz olan noktalarına geçmeden önce "Köy Koruculuğu"nın gelişimi hakkında bir kaç söz söylememiz gerekiyor.

Devamı 15. sayfada

ARGK'NIN MÜCADELE VE ULUSAL BIRLIK BAYRAĞI KÜRDİSTAN'IN DÖRT BİR YANINDA DALGALANIYOR!

Uludere: Gerilla pususuna düşen düşman konvoyu imha edildi / Bêcîhê'de çete-asker birliğine ARGK saldırısı

Çukurca: İlçe taburuna gerilla saldırısı / Meydana Kolyan'da bir seyyar askeri karakol imha edildi

Beytüşşebap: Habur geçidinde ARGK düşman askerlerine pusu attı / Sömürgeciler çaresizlikten çeteleri tutukluyor

Şırnak: Navyan yolunda askeri araca gerilla mayını / Hêzîl vadilerinde çarpışma / Şikefta Hêstiran'da ARGK sömürgeci birlikleri tam bir bozguna uğradı

Doğubeyazıt: Operasyon birliklerine ARGK pususu / Ajan cezalandırma eylemleri tüm hızıyla devam ediyor

Mazgirt-Dersim: Sömürgecilerin bir terör timi imha edildi

Şenkaya-Erzurum: Hain ajanlara yaşam hakkı yok!

Gercüş-Mardin: Hainlere ait beş araç daha târip edildi

Eruh-Siirt: Köy korucusu çeteler silahsızlandırılıyor

Genç-Bingöl: Bir korucu çete yuvası daha çökertildi

Göle-Kars: Ana yolda ARGK düşmanı barikat kurdu

Başkale-Van: İlçe merkezine ARGK saldırısı düzenledi

Besni / Pötürge: Sömürgeci güçlerle şiddetli çatışmalar

Pervari-Siirt: Osyan'da asker ve çetelere ARGK pususu

Haberleri 3-5. sayfalarda

KÜRDİSTAN'DA SÜRGÜN FURYASI BAŞLATILDI

Batman, Hakkari ve Kerboran'dan 7 yurtsever sürgün edildi / 6. sayfada

Gérê katliamının sırrı çözüldü / 6. sayfada

Sömürgeci devlet terörünü dinmiyor / 5-6. sayfalarla

Halk Gerçeği ve 2000'e Doğru dergileri süresiz kapatıldı / 7. sayfada

Yurtdışından yurtseverlerin eylem haberleri / 8. sayfada

Düsseldorf
Mahkemesi'nde
sıkıyonetim ve
hakimlerin terörü

● "Sadece aştığınız ve yürüttüğünüz dava değil, buradaki oyunlarınız da boşça çıkmaya mahkumdur"

Selchottin ERDEM

● "Burası Prusya ordusunun kişiliği mi, yoksa bir mahkeme salonu mudur?" M. Salt YILDIRIM

Asrin Davası olarak nitelenen Federal Almanya PKK Davası'nın 19 Haziran 1990 tarihli 61. oturumunda hakimlerin yeni bir uygulamasına şahit olundu. Davanın baş hakimi Belker, tutusları ve savunucularını tehdit etme ve sindirme pratiğini sürdürdü.

Bu oturumda PKK davasının Devamı 10. sayfada

**Ismail Beşikçi
Davası'nda
3. duruşma**
7. sayfada

LEGAL ÖRGÜTLENME VE "HEP" ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doğrudan PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimine bağlı olarak Kürdistan ve Türkiye politik arenasında altüstlerin yaşandığı, muğlaklıların büyük ölçüde aşındırılmış ve politik tüm güçlerin net kimlikleriyle ortaya çıkmak sorunda kaldıkları yadsınamaz bir gerçektr.

Kürdistan otonom ve kültürel özerklikçi işbirlikçi-reformist güçlerde yaşanan politik ve örgütsel iflas, Türkiye'de şoven sol politikanın ifası ve TBKP'de yaşanan şoven-reformist solun burjuva-ziyâye teslimiyeti, Türkiye burjuva kurumlarının teşhiri ve bu kurumlarda yaşanan çıkmaz ancak

ve ancak Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesinin geliştirilmesiyle izah edilebilir. Tersi bir değerlendirme kesinlikle yanlış olacaktır.

PKK önderlikli Kürdistan devrimci-yurtsever kurtuluş mücadele, sömürgeci rejime karşı iktidar alternatifii olmuştur. Mücadelenin siyasal, örgütsel ve askeri gücüne, 1990'la birlikte yeni bir öge katılmıştır. Ideolojik ve siyasal olarak kazanılan şehir emekçi yiğinları, devrimci-yurtsever örgütlerde yaşanan politik ve örgütsel iflas, Türkiye'de şoven sol politikanın ifası ve TBKP'de yaşanan şoven-reformist solun burjuva-ziyâye teslimiyeti, Türkiye burjuva kurumlarının teşhiri ve bu kurumlarda yaşanan çıkmaz ancak

Devamı 13. sayfada

“...İnsanlar, yeryüzünde olup biten olaylara karşı seyirci kalmamalı, zorluklarla sürekli boğuşmalıdır”

görenlere tepki duyardı. Onda ikircilik yoktu. Tanıdıklarına mutlaka ulusal ve sınıfal bilinci kavratmaya çalışındı.

Kürt mertliğinin ve yiğitliğinin seçkin bir temsilcisiydi. Almanya'nın Celle kentinde yürüttüğü bu yurtseverlik çalışmalarıyla kiteleri kazanır ve onlarda ülkeye bağlılık ruhunu geliştirmeye özenle dikkat ederdi.

“Yeryüzünde yaşayan bir insan, yeryüzünde olup biten olaylara seyirci kalmamalı, zorluklarla sürekli boğuşmalıdır”

sözünü sık sık kullanırdı.

Ali AGAL, bu ortamda doğup büydü. Ama ezilmişliğin nedenleri üzerinde hep düşündü. Toplumun çarpık yapısı, baskı ve yoksulluk onu rahatsız ediyor ve bu baskuların sahiplerine kin duyuyordu.

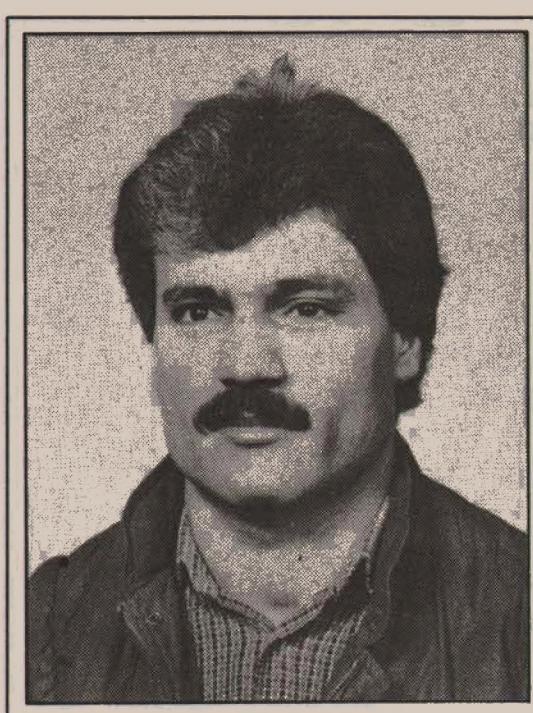
1980 öncesi dönemde Beşiri ve Kurtalan yörülerinde Kürt küçükburjuva gruplarının belli çalışmaları vardı. Ali yoldaş, arasına derneklerine uğrar, dergilerini alır ve incelerdi. Fakat, bunlar Ali yoldaşı tatmin etmiyordu. Bu nedenle çalışmalarının içine doğrudan girmiyor, dışarıdan takip etmekle yetiniyordu.

Ali yoldaş, dürüstlüğü, tutarlılığı ve yaratıcı özelliklerile hem aile ortamunda hem de çevresinde çok seviyordu. Güçlü kişiliği ve yardımseverliğiyle çevresinde yer edinmişti.

Ailesinin maddi durumu iyidi. Tarım ve hayvancılık yapardı. Kendisi, küçük yaştan beri sömürgecilerin, ağa ve şeyhlerin bölgede halkımız arasında dini ayrınlıkları derinleştiriklerinin farkındaydı ve sürekli karşı dururdu. Onun düşüncesinde din ayrılığı yoktu, Kurdistan vardı.

Sömürgecilerin Kürt insanını vatanından uzaklaştırma çalışmalarının bir ürünü olarak Ali yoldaşta 1979 yılında ülke topraklarını “geçici” terkederek Almanya'ya gider.

Almanya'ya gider gitmez iş bulup çalıştı. Fakat Avrupa'yı hiçbir zaman kurtuluş alanı olarak görmedi. Avrupa'da Kurdistan'ı daha çok yaşadı. Düşünceleri olgunlaştı. Kendini Avrupa'nın yoz kültüründen uzak tuttu. Ulusal kurtuluşu düşünçüle ilgilendi, kendini geliştirdi. Sempatizanlığı kısa sürdü. Sorumluluk üstlendi. Doğrudan kitle çalışmalarına katıldı. Geceleri taksi şoförüğünü yapıyor, gündüzleri ise yurtsever çalışmalarına katılıyordu. Nerede bir tanındığı, akrabası varsa, ilişkiye geçiyor, ikna etmeye ve mücadeleye kazanmaya çalışıyordu. Ulusal kişiliğini inkar edenlere, Avrupa'yı kurtuluş alanı olarak

büyümüşü. Dağları düşmana terkedemezdı.

1988 yılında **Mahsum KORKMAZ Akademisi**'ne gitti. Askeri ve siyasi eğitimini bitirdi. Bir müddet Güney-Bati Kurdistan'da kitle faaliyetinde bulundu.

Yine de tatmin olmuyordu. Bizzat sıcak ortamı, kinini düşmana kusacağı ortamı istiyordu.

Kısa süre sonra yıllarca özlemi duydugu ve sürekli istediği amacına ulaşarak ülke topraklarına adımları atar. Ülkeye girer girmez **Berivan** yoldaşın mezarını ziyaret eder. O'na ve tüm şehitlere bağlılık andını bir daha yeniler.

Alanı tanıdığından doğup büyülü Beşiri-Kurtalan bölgesine görevli gider. Kendisi ve içinde yer aldığı gerilla grubu, **Serihindan'**ın mütidesini köyden köye aktarırlar. Üst üste yapılan köy toplantılarıyla bölge büyük bir toparlanma sağlanır. Bölgede ARGK saflarına katılanların sayısı birden artmaya başlar.

Ali yoldaş, yıllar önce tepki duydugu gelişmeleri çözmenin gücünü kendisinde bulur. Çünkü O, artık ARGK'nın savaşçısı, PKK'nın militanıdır. Tüm tanıdıklarıyla ilişkiye geçer. Mücadeleye desteklerini sağlamaya çalışır ve sağlardır.

Ali yoldaş, silah elde özgürlük yiyormadır. O da bilir ki özgürlük savaşçı ölümle birlikte yaşar.

Düşman ve hainler pusudadır. İki yoldaşıyla birlikte gittiği Kurtalan'ın Helerê köyünde (13 Mayıs 1990) düşman pususuya karşılaşırlar. Sömürgeciler, ölü ve yaralılarıyla 20 civarında kayıp ve rirler. Ali yoldaş ve yoldaşlarından teslimiyet yoktu. Şehitlere söz vermişlerdi. Son mermisine kadar düşmana ölüm kusacakları.

Ali yoldaş, sana ve tüm şehitlere bir daha söz veriyor; sizin bize devrettiğiniz direniş bayrağına sahip çıkacak ve asla yere düşürmeyeceğiz. Parolanızı uyaçak; parti ve ülke değerlerine sahip çıkacak ve bu değerleri herşeyin üstünde tutacağız. Mücadele ve direnişini yol gösterici alacağız.

Yoldaşı Xanê

Ali AGAL yoldaşın Kurdistan'dan, mücadele ve hayat arkadaşı Xanê'ye yazdığı mektup:

Aslanlar Diyarı, Kahramanlar Ülkesinden Xanê'ye

Değerli mücadele arkadaşım; uzun zamandır, sana yazmadım. Mektubunu aldıktan 7 ay sonra yazıyorum. Kewre Kirê köyüne yakınlarındayım. Kleyşleri çatmış, bir grup arkadaşla oturuyoruz, saat 15.00

Mektubu geç yazmayı bir eksiklik olarak görüyorum. Bu, birbirimize duygusal bağlılığımızdan kaynaklanmaktadır. Mektupta bu nitelikte değildir.

Eski bağlılık, kutsal devrimci bilince ve ilişkilerle kat be kat gerçek bağlılığa dönüşüyor ve zenginlik kazanıyor. Senin de mektubunda dile getirdiğin gibi aynı bilinçte olduğundan kuşkum yok.

Yoldaş, fiziki olarak belki birbirimizden uzağız. Ama manevi olarak hep beraberiz, omuz omuza, aynı cephede kutsal dava uğruna savaşıyoruz. Bundan daha büyük mutluluk ve bağlılık olabilir mi? Her hatırlayışında bundan gurur duyuyorum...

...Dava uğruna and içmişiz. Davaya bağlı kalmaya ve kanımın son damlasına kadar sözüm en eri kalmaya. Sizin içinde bundan kuşkum yok. Güvenim sonsuzdur.

Yoldaş, devrim yolu çetin ve acımasızdır. Aci ve tatlı bir arada yaşanıyor. "Mektubumu kopye ediyor" diyeceksin. Gerçekten de mektubun yanındadır. Arasında ona bakarak cevap yazıyorum. Şu anda da açık önemde duruyor. Benim için mektubundan alınacak çok şey var. 10.03.1989 tarihli mektubun cebimde yirik pirtik olmuşsa da, yanında taşıyorum. Yoldaş, ne kadar acımız da olsa, sizde bilincinizi ki mücadelemin yükseligi, acınızı durduruyor. Düşman, halkımızı atomlarına kadar parçalamış. Atomları birleştirmek, yeniden ve gerçek birliğe kavuşturmak için savaşmanın ne kadar gereklili, değerli ve kutsal olduğunu siz de bilincinizesiniz. Onun için herbirimizden büyük fedakarlıklar beklenmektedir. Uzun süre beklememe rağmen, sıcak savaş alanına kavuşmuş olmaktan çok mutluyum. Partinin bana tanıdığı şansın tüm yoldaşlara nasip olmasını dilerim.

Evet Xanê yoldaş, elbette uzun süre beraber yaşayın, uzun süre birbirini görmeyen insanların birbirine anlatacak çok şeyleri var. Sen de biliyorsun ki, buna mürekkep ve kağıt yetmez. İstiyorum ki hepsini sana yazayım... Dört aydır, sıcak savaşın içindeyim. Kutsal davamızın görevlerini yerine getirmek için her saniye çaba gösterme göreviyle karşı karışıyorum. Görevleri bir bir yerine getirmek ve düşmana vurulan her darbe, bizi ve halkımızı kutsal hedefine bir adım daha yaklaştırıyor.

Yoldaş, buradaki durumları sorarsan, çok iyidir. Hergün ileriye yeni adımlar atılıyor ve yeni mevkiler kazanılıyor. Savaş, gün be gün yeni boyutlar kazanıyor. Siz de farkındasınız ve bunları duymaktasınız... Yoldaş, siz de biliyorsunuz ki bugünkü hedef bir parça özgür vatan ve iki iktidar için yoğun çaba sarfeliyor. Büyük gelişmeler kaydediliyor.

Yoldaş, bénim durumumu soracak olursan, çok iyim. Devrim ve savaş gururuyla yaşıyorum. Siz ve diğer yoldaşların da davaya bütünlüğe mücadeleye katkıda bulunduğunu duyduğumda gururum daha da artıyor.

Yoldaş, cennet ülkemizde, özgürlük yürüyüşünde yer almak, dağlarda ve ovalarda Partinin silahıyla özgürce yürümekten o kadar mutlu oluyorum ki, bunu dile getiremem. Kendimi bu alanda dönyanın en mutlu insam hissediyorum.

Dixeceksiniz ki, Parti çizgisine, çalışma tarzına bağlı kalıktan sonra dönyanın neresinde olunursa olsun hiç fark yoktur.

Yoldaş, çevremizin durumunu soracak olursanız, yapalarını biliyorsun, ne düşmandırlar ne de aktif dost. Oradaki çevremin durumlarını öğrenmek istiyorum. Tümene selam söyle. İnsanlığa sahip çıksınlar. Sahip çıktıkları müddetçe beraberiz ve bir parçayız. Diğer yol ve yöntemler olursa, birbirimizi tanımıyoruz.

Yoldaş, davamızın güçlü bir neferi olmaya çalışıyoruz ve olmaya da adayız... İsteğim, halka yararlı iyi bir dava neferi olmaktır.

Xanê yoldaş,

Aslanlar diyarı ülkem Kurdistan'ın dağlarından size sesleniyorum.

Yoldaşça saygı, sevgi ve kucak dolu devrimci selamlarımı iletir, çalışmalarınızda üstün başarılar dilerim

Yoldaşın, silah arkadaşın Ali
2.11.1989

ARGK'nin mücadele ve ulusal birlik bayrağı Kürdistan'ın dört bir yanında dalgalandıyor!

Halk kurtuluş ordumuz ARGK'-ye bağlı birlikler, tüm Kürdistan sathında sömürgeci ordu güçlerine, çetelere ve sömürgeci kumumlara karşı saldırularını tüm hızıyla sürdürüyor. Botan, Hakkari, Van ve Ağrı'da binlece askerle yürütülen düşman askeri harekâtını boşça çikan ARGK, muharebe ve harekât üstünlüğünü elinde tutmaya devam ediyor. Her köyünde karakol olan ve adeta cezaevine dönüşüren Uludere'de Haziran'ın ikinci yarısında ARGK'nin saldırısı, pusu ve vur-kaç taktiğiyle günlük muharebe bilançosu üçün üzerindedir. Şırnak'ın her karışı toprağında her gün çarışma vardır. Sömürgeciler, Hezil vadilerine giremiyor. Çukurca'da pasif bir konumdadalar. İlçedeki düşman ana karargahına son iki ayın beşinci gerilla saldırısı yapıldı. Çatak'a ilave olarak Gürpinar ve Başkale'de sıcak askeri mücadele cephesi durumundalar. Kars-Ağrı bölgesinde ARGK'nin yoğun eylemliliği sürüyor. Sömürgecilerin katı haber sansürüne rağmen, Dersim'de ARGK istikrarlı eylemsel gelişimini sürdürüyor. Bingöl ve Muş'ta çete artıkları temizleniyor.

Türk ordusunun ARGK'yi bellî bölgelere sıkıştırma ve savaşçı coğrafik olarak sınırlandırma taktiği iflas etmiş, sömürgeci faşist devlete karşı yeni savaş cepheleri açılmıştır. Antep, Adiyaman, Maraş bölgelerinde ARGK, bir yandan ajanları temizler ve siyasal-örgütSEL çalışmalarıyla kitlelerin içinde kök salarken, ARGK'nin savaş cephebine Malatya ve Erzurum da katıldı. Malatya-Pötürge ve Erzurum-Şenkaya'daki ARGK eylemleri bu gelişmenin ispatı ve müjdecisidir.

ARGK'nin savaşının ortaya çıkan önemli bir sonucu, köy korucusu çetelere karşı verilen mücadelenin olumlu ürün vermesidir. Sömürgeciler istedikleri kadar çetelerin sayısını fazla göstertiler ve onlara ayda verdikleri 10,5 milyar TL'lik meblağla övünsünler. Çetecilik tam bir enkaz durumundadır. Sömürgeciler, köy koruculuğu sistemiyle savaşı Kürtleştirme istiyorlardı. Amaçlarına ulaşmadılar. ARGK'nin uzun süreli mücadele; şiddetle ezme ve iknayla caydırma taktiği başarılı oldu. Halkımız ulusal birlik çağrısına uydı. Çete odaklıları tecrit oluyor. Çetecilik ordunun gölgesinde ancak korunabiliyor. Sa-

dece son iki ay içinde hemen hemen bütün azılı çete reisleri karargahlarında ARGK'nin saldırılara maruz kaldılar; haret ettiğlerinde ise pusularla karşılaşlardır. Uludere'de Evdilemecidé Evdê, Beytüşşebap'ta Hacı Dirbas (Haci Öter) ve Tahir Kero (Tahir Adiyaman), Yüksekova'da Mustafa Zeydan, Çatak'ta Sadun Ağa ve Pervari'de Emin Ağa'nın karargahlarına saldırular oldu. Bu çeteciliğe karşı ele geçirilen üstün inişatının somut ifadesidir. ARGK'nin köy toplantıları, bildiriler ve şifa çağrılarına uyan çeteler de silah bırakma furası sürüyor. Çete başı ağalar büyük bir korku ve telaş içindeler. Aynı telaş sömürgecilerin de duyusu. Sömürgeciler, çetecilikteki bu hızlı çözülüşün önüne geçmek için bir yandan arpalklarını arttırıyor, diğer yandan da silah bırakın ve bırakmak isteyen çeteleri tutukluyor; özellikle Beytüşşebap ve Uludere'deki çözülüşün önüne geçmek istiyor.

Sömürgecileri korkuya sevkeden diğer bir gelişme ARGK'nın sayısal büyüməsidir. ARGK birlikleri kadın, genç yüzlerce yurtseverin akınına uğradı. Mart 1990 ayaklanmalarından sonra özellikle katılım çok büyük oldu. Kadınlardaki katılım uluslararası için gurur verici bir oranda. Artık sömürgeci ordunun karşısında binlerle ölçülen, bir günde aynı bölgede birden fazla ve saatlerce süren çarşmalara girebilen ve her çarşından zaferle çıkan ARGK var.

Sadece küçük bir bölümünü aktarabileğimiz ARGK'nın günlük muharebe bilançosunun onbeş günlük diliminde sömürgeci güçlere birkaç yüz ölü ve yaralı verdirilir ve milyarlaca maddi zarar meydana getirilirken, bu sürede ARGK'nin kayıpları 14 savaşçıyla sınırlı kalmıştır.

ARGK'nin muharebe atılımı, ulusal direniş ve birlik çağrısı tüm Kürdistan'da yankı buluyor. Şehir kitleleri ARGK ile kopmaz bağlar kurmuştur. Artık ARGK'nin önemli bir savaşçı, donanım ve moral kaynağı şehir yurtsever kitleleridir. Köylerde ulusal kurtuluş örgütleri, iktidar organları olarak (Koma Gel) kuruşur ve pratik işlevle kavuşurken, şehirlerde de ERNK'nin örgütlenme seferberliği tüm hızıyla sürüyor.

Mücadelemiz Türkiye politik ortamını etkilemeye devam ediyor. Sömürgecilerin her kurum-

**Sürgünlere karşı
duralım! Sürgünlerin
anlamını kavrayalım
ve kavratalım! Sürgün
edilen yurtseverlerle
dayanışmamızı
yükseletelim! Bu amaçla
geliştirilecek
kampanyalar içinde yer
alalım! Sansüre karşı
savaşan ve halkı doğru
bilgilendirmek için her
tehlikeyi göze alan ve
bu yüzden de kapatılan
sosyalist dergilerle
dayanışmamızı
yükseletlim, tekrar
yayınlarını başlatmaları
için destek verelim!**

ve politikasında mücadelemizin ağır etkisi hissediliyor. Ulusal birlik çağrısına sadece emekçi halkımız değil, belediye reisleri ve milletvekilleri de olumlu cevap veriyor. ERNK'nin dev siyaset gücün filen her alanda hissediliyor.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin sesi dışında da etkisini yaratıyor. Mücadelemiz ve öncüsü hakkında yaratılan "terörizm" ve "terörist" niteliklerini pratikte anlamını tümüyle yitirmiştir. Her güç, PKK adı anılmadan ve PKK dikkate alınmadan, Kürdistan konusunda hiçbir adım atamayacaklarını farketmişlerdir. Avrupa'nın çeşitli ülkerinde, halk ayaklanmalarımıza bağlı olarak daha gerçekçi boyutlarıyla Kürdistan sorununun gündeme getirilip tartışılması, Kürdistan'a üst üste giden heyetler ve hızla gelişen uluslararası dayanışma, ulusal kurtuluş mücadelemizin dışta da nasıl bir siyasal gelişme kaydettiğini göstergeleridir.

Türk Sömürgecileri Caresizlik silahına sarılıyor

Savaşta haksız olan ve güçsüz-aciz düşen hileli yollara başvurur. Tüm kurumlarıyla halkımıza ve kurtuluş mücadelenine karşı işbirliği içinde olan Türk sömürgecileri, bir yandan SHP için-

deki Kürt kemalistler eliyle an-acak kümeler hayvanlarına uygun bir sınırda bazı kültürel hakları gündemleştirirken, öte yandan şiddeti tam terörize ederek Kürdistan halkına uyguluyor.

Kanun Hükmündeki Kararname'lerin sıvri ucu **sürgünler** hayatı geçiriliyor. Sömürgeci uzmanlara göre, kararnamelere tepkiler aştı. Artık uygulamaya geçilebilirdi. İlk kararda Batman, Hakkari ve Kerboran'dan 7 yurtsever sürgün edildi. Siirt ve Tatvan'da bazı yurtseverlere bildirim yapıldı. Sömürgeciler gayri resmi yollardan daha yüksek sayıları etrafına yayıyorlar. Amaç, korkutmak, sindirmek, tepkiyi ölçmek ve provokasyon yaratmak.

Halkın duygusu bir; sürgünler boşuna. Halk kitlesel tepkiden yana. Ama sabırla. Sömürgecilerin sahasında ve yöntemiyle değil. Bizim yöntemimiz ve düşmanın beklemediği bir anda.

Sömürgeciler ikinci bir çözüm yolunu olarak köy boşaltma ve göçertme uygulamasına ağırlık veriyorlar. Köylüler yaylalardan indiriliyor, köylülerin hayvanları gaspediliyor, köy yollarına mayınlar döşeniyor. Amaç belli: Göç ettirme, yıldırma ve çeteciliğe zorlama. Ama artık çok geç. Köylüler göç etmiyor, en yakın köye sağlamıyorlar. Köylülerimiz birbirine sahip çıkıyor. Korucular ise asla kabul edilmiyor.

Sömürgeci teröre yeni bir biçim ekledi. Terör köyden şehire kaydırıldı. Tabi köylerdeki terör de tüm hızıyla sürüyor. Şehirlerde hedeflenen yurtseverlerin ev ve işyerlerine bomba konuyor, sömürgeci devletin terörize edilmiş bu şiddet bigimi tam bir çaresizliğin ürünü. Köylerdeki şiddet az çok gizlenebiliyor. Peki şehirdeki nasıl gizlenecek?

Sömürgeciler üçüncü bir çözüm yolunu sosyalist ve yurtsever basını susturmaktan bulurlar. Terör kararnamesinin sposu bu alanda gösterildi. **Halk Gerçeği ve 2000'e Doğru** dergisi süresiz kapatıldı. Gerekçe belli: "Güneydoğu olaylarını ters yansıtma, kamuoyunu yaniltmak ve güvenlik güçlerinin görev yapmasını önlemek". İki dergi de devlet terörünü teşhir etmek, halka gerçekleri yansıtma, ordutim-çete terörünün önüne geçmekle suçlandılar. Halk Gerçeği'nde geçen "Yarım K'lar", "Masalcı Dede"ler, "İşkence", "Din" ve "sürgün" kelimeleri kapatmanın gereklisi.

İki dergi de kararı protesto ettiler. Ve hemen yeniden -ama isim değiştirerek- çıkışın hazırlıklarına giriştiler. Her koşulda halkı bilinçlendirme yarınlığını sürdürereklerini açıkladılar. Tüm basın ve ilgili kuruluşları protestolarına katılmaya çağrıda bulundu. Sosyalist basın bu çağrıya katıldı. MİT'in bir subesi islevini gören Türk burjuva basın sorumlularından ciddi bir tepki gelmedi. Ancak köşe yazarları yorumlarında endişelerini belirttiler.

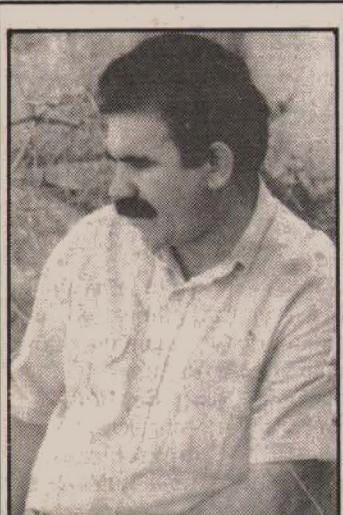
Gericilik ve şiddetin zırhı sömürgeci yapının bu uygulamalarının anlamlı bellidir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelenin askeri, siyasi ve örgütsel kitlesel gelişimi karşısındaki çıkmazını, şiddeti çeşitlendirek aşmak istiyor. Bu yöntemler artık tutmamaktadır.

Türk sömürgeciler devletine nasıl cevap vereceğimizi biliyoruz. Ulusal kurtuluş mücadelemizde bir zirve, bir zafer olan **PKK II**. **Ulusal Konferansı**'nın toplanmış olması, ARGK'nın yüksələn gelişimi ve artan muharebe potansiyeli, ERNK'nın yüksələn örgütSEL ve mücadele gelişimi, Türk sömürgeciliğinin tüm şiddet yönemlerini boşa çıkaracak yegane örgütlenme ve mücadele tarzıdır.

Halkımızın mücadele tarihinde son derece önemli ve lehte bir dönemi yaşadığımız nettir. Endişelerimiz çoktan dağılmıştır. Sürecin zorlu yanlarına rağmen ulusal sorumluların ve ayaklanan bir halk gerçekliğine vardık. Öncümüz her zamankinden daha güçlü ve yönlendiricidir.

Örgütlü devrimciler, savaşçılar, cephe çalışanları ve yurtseverler olarak görevlerimiz bellidir.

Sürgünlere karşı duralım! Sürgünlerin arlamını kavrayalım ve kavratalım! Sürgün edilen yurtseverlerle dayanışmamızı yükseltelim! Bu amaçla geliştirilecek kampanyalar içinde yer alalım! Uygulamanın vahşetini uluslararası alanda tüm insan haklarıyla ilgili kuruluşlara aktaralım! Sansüre karşı savaşan ve halkı doğru bilgilendirmek için her tehlikeyi göze alan ve bu yüzden de kapatılan sosyalist dergilerle dayanışmamızı yükseltelim, tekrar yayınlarını başlatmaları için destek verelim! **PKK'nın ulusal birlik ve direniş çağrısına uyalım, gücümüzü ERNK'de birlestirelim, tüm tâdîdiklerimizi ulusal kurtuluş seferberliğinde yer almaya sevk edelim!**

Kürdistan halkın PKK Genel Sekreteri Abdullah Ocalan'a sevgisi

Türkiye ve Kürdistan'dan çanak antenle seyredilebilen bir Alman televizyonunun (RTL), Abdullah Ocalan'ı göstereninin duyulması üzerine, tüm halk çanak antenli televizyonların bulunduğu kahvehaneye ve evlere dolustu. Programda Abdullah Ocalan'ın, Mahsum KORKMAZ Akademisi'nde gerillalarla konuşmaları görüntüleniyordu.

Haziran ayının son haftasında gösterilen programın ardından Diyarbakır, Batman, Nusaybin, Bismil ve daha birçok şehirden telefonla görüşüğümüz yurtseverler, halkın programı günlerce değerlendirdiğini, seyretmeyenlerin büyük bir hayranlık içinde olduklarını söylüyor.

Uludere

Gerilla pususuna düşen düşman konvoyu, içindekilerle birlikte imha edildi

16 Haziran günü Bêcîhê (Gülzâ) ve Ziravik köyleri arasında üç araçlık bir düşman konvoyunu pusuya düşüren gerillalar üç aracı da imha ettiler. Araçların içinde bulunan üç subay rütbesinde olan 10'nun üstünde asker öldürüldürken, bir o kadarı da ağır yaralandı.

Gerilla saldırısını haber alan sömürgeciler, Kror (Ortabağ), Ni'rê (Bulakbaşı) ve Kilaban (Uludere) da bulunan birlükleri çarşıya yerine gönderdiler. Bir saat içinde saldırıyı sonuçlandıran ulusal kurtuluş gerillalarımız hiçbir kayıp vermeden çarşıya böggesinden uzaklaştılar.

Gerilla pususunu basına yanan Olağanüstü Hal Valiliği, kendi kayiplarını açıklamadı.

Korucu ve askerlerden oluşan birlik, ARGK saldırısıyla dağıtıldı

Askerler eşliğinde Uludere'ye maaş ve erzak almaya giden Bêcîhê (Gülzâ) ve çevre köylerindeki çeteler, yolda gerillaların pususuya karşılaştılar. Silahlarını bırakarak tümde imha olmakta kurtulan asker-çete birliği, geride birçok ölü ve silah bıraktı. Sömürgeciler, ARGK'nın bu saldırısında kayiplarını bir korucu ve bir asker olarak verdiler.

Hemen hemen hergün gerilla eylemine şahit olan Uludere'de sömürgeciler büyük yığınakla-

rına rağmen, tam bir çaresizlik içindeler. Uludere, sömürgecilerin en fazla asker bulundurduğu Kürdistan bölgesidir. Uludere'de karakolsuz köy yoktur. Sömürgeci birliklerin çoğu bölük ve tabur düzeyindedir. Gündüz saatlerinde düşman konvoylarının ana yollar üzerinde gerilla saldırısına uğraması, hemen hemen her gece düşman birlüklerinden birine roketli saldırısının yapılması; askerin varlığına rağmen ard arda yapılan köy toplantıları; çeteçiliğin cüzi sayıda kalması, silah alanlarının da ilk fırsatı kollayarak silahını gerillalara kaptırması, en az yüz şehidi ve ARGK saflarındaki yüzlerce savaşçıyla Uludere'nin nasıl ulusal kurtuluş savasımızın güçlü bir kalesi haline geldiğini çok açık göstermektedir. Sömürgeciler, Uludere'yi toplayık yitirme aşamasındalar.

Çukurca

İlçe taburuna bir daha gerilla saldırısı

30 Haziran gecesi yapılan saldırıda tabur binası büyük ölçüde tahrip olurken, en az 10 asker de ya öldürüldü ya da ağır yaralandı. Sömürgeciler, ARGK saldırısını doğruladılar ve kayıplarını sadece 4 asker olarak verdiler. Gerillalar ilçede bildiri dağıtıp, sloganlar ve zafer atışlarıyla tek bir kayıp vermeden ilçe merkezini terkettiler.

Mayıs ayı içinde de aynı tabur binası en az üç defa gerilla saldırısına uğramıştı. Sömürgeciler tabur binasının etrafındaki kalın duvarlar, duvar yüksekliğine varan kum torbaları, mayın, tel örgü, projektör ve pusularla donatıkları halde gerillaların isabetli darbelerinden kurtulmadılar.

Meydana Kolyan'da sömürgecilerin seyyar karakol birliği imha edildi

Çukurca'nın Kaşûri aşireti münkitasında yer alan Meydana Kolyan'da (Konak dağı) üslenmiş düşman birliği, 28 Haziran günü ARGK gerillalarının saldırısına uğradı. Bir kaç saat devam eden çatışmada 7 asker öldürüldü, 4 asker de ağır yaralandı. Geriye kalanlar ise kaçtılar. Öldürülen askerlerin silahları, telsiz, çadır ve çeşitli askeri malzeme ile dökümler da gerillaların eline geçti.

Gerillalar çarşıya yerine yakın yaylada bulunan Kaşûri aşireti çetelerinin de silahlarını aldılar.

Beytüşşebap

Habur geçidinde ARGK pususu

15 Haziran akşamı Uludere-Beytüşşebap yolu üzerinde Kespiyanı (Uzungeçit) köyü civarında özel tim, asker ve Jîrkî çetelerinden oluşan düşman operasyon birliğini pusuya düşüren ulusal kurtuluş gerillalarımız, düşmana en az 20 ölü ve yaralı verdirdi. Gerillaların kayıp vermediği bu çatışmada, sömürgeci yetkililer kayiplarını bir subay ve dört asker olarak verdiler.

Eylemin gerçekleştirildiği vadide, çeteler ve askerlerin en yoğun olduğu münkitadir. Daha önce de ARGK gerillaları ve ulusal kurtuluş milisleri aynı yol üzerinde

cok sayıda asker ve çeteyi ölümle cezalandırmışlardır.

Sömürgeciler, çaresizlikten çetelere yönelik

ARGK'nın isabetli darbeleri, sömürgecilerin çeteler arasında çelişkiyi derinleştirdi. Haziran ayı içinde Jîrkî ve Gûyî çetelerine mensup bir grup, silahlarını bırakmak üzere bölgedeki ARGK birliği komutanına teklif ettiler. ARGK komutanlığı bu teklifi telerle ekonomik ve sosyal ilişkilerini kestiler.

Her ne kadar çeteler, cinayetlerini devam ettiriyorlar ve ettiyeceklerse de, ARGK'nın şiddet ve iknaya dayanan politikası ürün verdi. Çetebaşı Tahirê Kero (Tahir Adiyaman) Meydan'daki, Hacı Öter (Haci Dirbas) Kespiyanı'daki ininden bir adım ayrılamıyor. Halkımıza ne kadar pahalı mal olsa da en sonunda çeteçilik çökecektir. 1990 bahar-yaz ayları içinde Yüksekova'da Mustafa Zeydan'in, Pervari'de M.

kabul etti. Durumu haber alan ve can telaşına düşen cani çete başları, gelişmeyi bölgedeki sömürgeci komutanlara yansittılar. Bunun üzerine sömürgeciler, aralarında çete başı Şehmus Babat (Gûyîli)'nun kardeşi, cani Ebubekir (Jîrkîli-Kîterê köyünden)'in kardeşi ve Tahirê Kero'nun yakınılarının olduğu en az 10 çeteyi tutukladılar.

Emin Özcan'ın, Çatak'ta Sadun Ağa'nın, Beytüşşebap'ta Tahir ve Haci Dirbas'ın karargahlarında ARGK saldırısına uğramaları, sayıları binlerle gösterilen çetelerin nasıl bir enkaz yapı haline geldiğini göstermeye yetmektedir.

Şırnak

Özel timi taşıyan araca gerilla mayını

Operasyona çıkmak amacıyla Şırnak'tan yola çıkan özel tim taşıyan askeri araç, 17 Haziran günü Navyan (Güneycam) köyü yoluna döşenmiş mayına çarptı. Mayının infilak etmesi sonucunda araç tümüyle tahrip olurken, aracın içindeki terör tim elemanlarının çoğu yanarak öldü. Sömürgeciler, ARGK'nın bu eylemindeki kayiplarını bir kişi (askeri tim elemanı Nail Acar) olarak verdiler.

Sömürgeci birliklerin, Hêzîl vadilerine girme hamlesi bir daha boşça çıkarıldı

16 Haziran günü sabahın erken saatlerinde sömürgeciler, birçok koldan Avyan (Dereler) Köyü etrafındaki Hêzîl vadisi ve dağlık alanda büyük bir operasyon harekâtı başlattılar. Binlerce askerin ve savaş helikopterinin, yüksek rütbeli askeri komutanların katıldığı operasyonlar tam bir başarısızlıkla sonuçlandı. Gerillalar, aynı gün bir kaç çarşıya girdiler. Kısa ve şiddetli süren bu çatışmalarda 10 dolayında özel tim elemanı, asker ve çete öldürüldü. Sömürgeciler, bu çatışmalardaki kayiplarını iki gibi komik bir rakamla geçtiştirdiler.

Basan (Güçlükonak)-Gêrê (Çevrimli) yolunda üç çetenin daha cesedi bulundu

Gêrê (Çevrimli) vahşetinden sonra, katliamı ARGK'ye maletmek için sömürgeci askeri birlikler ve çetelerin yaptığı operasyonlarda cezalandırılan çetelerden üçünün cesedi, olayın 15 gün ardından iki köy yoluna yakın derin bir vadide bulundu. Bunlar gece operasyonunda yollarını kaybedip, gerillalarla karşılaşış cezalandırılan çetelerdi.

Öte yandan, Gêrê köyü muhtarı Ramazan, Siirt valisine çikarak kendilerine zorla verilen silahları iade etmek istediler. Kesin haberlere göre, vali kendisini tehdit ederek, silahları teslim etmeleri durumunda tutuklanacaklarını ve işkence göreceklерini söyledi. Muhtar ise, tehdite rağmen Siirt'ten ayrılmıyor ve silahları herşeye rağmen geri vermek istiyor.

ARGK, Şikefta Hêstiran'da destan yarattı

24 Haziran günü Uludere-Şırnak arasında, Hilal köyüne yakın Şikefta Hêstiran (Katırlar Mağarası) mevkîinde ARGK gerillaları ile sömürgeci operasyon birlikleri arasında meydana gelen ve saatlerce süren şiddetli çatışmada 16 düşman askeri öldürüldü. Çatışmada üç ulusal kurtuluş savaşçısı da şehit düştü.

Doğubeyazıt

Sömürgeci operasyon birliğine ARGK pususu

15 Haziran günü düşman operasyon birliğini pusuya düşüren ulusal kurtuluş gerillalarımız, düşman askerlerinden 8'ni öldürdüler, 2'sini de yaraladılar.

Ajan ölümle cezalandırıldı

Örtülü köyünde toplantı düzenleyen gerillalar, ajan Hasan Sürgit'i yargılayıp kurşuna dizdiler. Cezalandırılan hain, köy ve çevresinde ajanlığı örgütüyor, düşman operasyonlarına katlıyordu.

Bir asimilasyon kurumu daha tahrip edildi

23 Haziran'da ilçeye bağlı Yığınca köyünde toplantı gerçekleştiren gerillalar; köylülere ulusal kurtuluş mücadeleşini, varlığı gelişim aşamasını ve yurtseverlik görevlerini anlatılar; köylüler ARGK birliklerine katılıma ve ARGK'yi desteklemeye çağrırlar. Toplantı sonunda, Kürdistan çocuklarına zehir saçan köy okulunu yakarak tahrip ettiler.

Mazgirt

Bir terör timi imha edildi

15-20 Haziran tarihleri arasında Xiran muntikasında operasyona çıkan özel timlerden bir grup bir köyde gerillalar tarafından kuşatıldı. Kısa süren saldırdıda 8 özel tim elemanı öldürüldü. Çarpışmadan gerillaların kaybı olmadı.

Şenkaya-Erzurum

Ajan muhtar yargılanarak cezalandırıldı

Bölgelerde çalışma yürüten ulusal kurtuluş gerillalarımızın yeri tespit etmek için çevresinde ajan-muhbir ağı örgütleyen, yurtseverleri yakalatan ve tüm uyuşulara karşın düşmana uşaklıktan direnen Beşpinarlar köyü muhtarı Sinan Sinanoğlu 18 Haziran gecesi, bir ARGK intikam timi tarafından evine yapılan baskın sonucu ölümle cezalandırıldı.

Gercüş

Hainlere ait dört tanker yakılarak imha edildi

Sömürgeci ordu güçlerine ajanlık yapan hainlere ait dört tanker ve bir kamyon yakılarak imha edildi. 18 Haziran gecesi Başkale köyünde gerçekleştirilen eylem öncesinde gerillalar, köyde bir de toplantı yaptılar. Ayrıca Gercüş köylerinde yoğun köy toplantıları ve ARGK'ye katılım seferberliği sürmekteydi. Ajanlığın zeminin zayıf olduğu ve yurtseverliğin güçlü olduğu Gercüş bölgesinde ARGK'nın sürdürdüğü bilinçlendirme, örgütleme, ajanları ve çeteleri temizleme harekâti sonucu veriyor, sömürgeciler bu alanda da tam bir başarısızlığı yaşıyorlar.

Eruh

ARGK'nın köy toplantıları ve çeteleri silahsızlandırma atılımı sürüyor

Botan'ın bu nüfus yoğunluğu ve direnişi potansiyeliyle önemli bölgesinde sömürgeciler tam bir çaresizliği yaşıyor. Sömürgeciler, halk arasındaki aşiret ve kabile gelişkilerine dayanarak geliştirdikleri çete ağıyla, gerilla faaliyetinin önüne geçmeye hedeflenmişlerdi. Bu politika iflas etmiş durumda. Çeteler tam atıl. 1990 yılının ilk altı ayı içindeki her çarışmadada kaybeden sömürgeciler oluyor. ARGK'nın çağrısına uyarak silah bırakıp ve teslim eden korucuların sayısı artıyor. Gün geçmiyor ki birkaç köyde birden toplantı yapılması.

Son olarak Çizmeli köyünde toplantı yapıp, korucuların silahlarını alan ulusal kurtuluş gerillalarımız, bölgedeki düşman kara kollarına malzeme taşımada kullanılan bir aracı da yaktılar.

Bölge gerilla komutanlarından aldığımız haberlerde, Eruh ve Siirt'ten ARGK birliklerine büyük katılım var. Aynı kaynak, özellikle genç bayanların katılımdaki sayısal çokluğa dikkat çekti.

Genç-Bingöl

Bir korucu yuvası daha çökertildi

25 Haziran gecesi Gerçekçi köyü korucularına karşı bir saldırının düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız Mustafa Kavran, Kasım Kavran ve adı tespit edilemeyen bir üçüncü korucu çeteyi yargılayarak ölümle cezalandırdı. Gerillalar, birçok savaşçının kanına giren bu canillerin evleneceklerini de çocukların dışarı çıkarıldıkları sonra yaktılar. Azgin çetelerin cezalandırılması, sayıları oldukça azalmış çeteleri ölüm korkusuna sevkederken, halkın da ARGK gerillalarına güvenini daha da pekiştirdi.

Göle-Kars

Göle-Kars yoluna gerilla barikatı: Sömürgecilere ait 4 TIR aracı yakılarak imha edildi

Haziran ayı ortalarında Kars-Göle yolunu kesen ulusal kurtuluş gerillalarımız, yolculara propaganda yaparak bildiri dağıtı-

lar. Yapılan kontrol sonucu sömürgeci devlete ait 4 TIR aracı içindeki malzemelerle birlikte yakılarak imha edildi.

ARGK gerillalarının barikatı saatlerce sürdü. Eylem alanına yakın pusu atan gerillalar sömürgecilerin gelmesini beklediler. Gece inlerinden çıkışmaya cesaret edemeyen sömürgeciler, ARGK eylemini duydular halde müdahale edemediler.

Başkale-Van

İlçe merkezine ARGK saldırısı

24 Haziran gecesi ilçe merkezinde düşman bölgeye karşı roketli saldırı gerçekleştiren ulusal kurtuluş gerillalarımız, bölük binasını tahrif edip, düşman askerlerine büyük kayıp verdirdiler. Gerillalar, ilçede bildiri dağıtarak halkı direnişe çağrıldılar. Saldırı sırasında ilçe merkezindeki yoklamalarda kimliği tespit edilen bir çete de ölümle cezalandırıldı.

Gerillalar kayıp vermeden ilçe merkezinden uzaklaştılar. Başkale çiplak yatlardan oluştugundan, gerillalar muhtemel bir düşman operasyonunu dikkate alarak önce araçlarla, sonra atalarla ıslarına kavuşmayı hedeflediler.

Sömürgeci birlikler, Xalînik muntikasında ARGK birliği ile karşılaşmaya muaffak oldular. Burada içiye, yakın mesafeden şiddetli bir çarışma oldu. Çarışmada, düşmandan bir üstegmen, bir astsubay, bir çavuş, iki özel tim elemanı, üç asker ve üç korucu öldürüldü. Muharebede 4 kahraman ARGK savaşçısı da şehit düştü. ARGK komutanlarından İsmail, Emin (Hasan) ve Başkale'nin Şerefan aşiretinden iki savaşçı çarpışmadada şehit düştüler.

Besni-Adiyaman Pötürge-Malatya

Besni ve Pötürge'de sömürgeci güçlerle çarşıma

19 Haziran'da Besni bölgesinde meydana gelen çarışmada Hacı Musa ve Metin adındaki ARGK savaşçıları şehit oldu. Ana birlikten görevli olarak ayrılmış, bu köye giden gerillalar, ihbar sonucu oluşmuş düşman pususuya karşılaştılar.

İkinci çarışma ise bir gün sonra Pötürge'nin Kayadere köyü'nün Çat mevkisi muntikasında oldu. Saatlerce süren çarışmada, sömürgeciler helikopter ve burlardan atılan imha gücü yüksek

bombalar kullandılar. Çarpışma alanı düşmanın lesleriyle doldu.

Son mermilerine kadar çarpışan ve direniş sloganlarını ağızlarından eksik etmeyen ARGK savaşçılarından Mehmet Öner (Arif), Mehmet Balçın (Battal), M. Ali Dağdeveren (Hüseyin) ve Firaz (Ferit) adlı savaşçılar şehit düştü, Muhammed Kemal (Ekrem) adlı savaşçı da yaralı olarak esir düştü.

Şehit savaşçılarımızın cesetlerini tanınmaz hale getiren sadıtlar, cesetleri, ailelerine göstermediler. Sadece bildirimle çocukların olduğunu söylediler. Tehdit ve baskılara rağmen, yurtsever şehit aileleri, cesetleri almak için bütün kararlılıklarını sergilediler.

Bu büyük çarışma ardından henüz bir hafta geçmeden ARGK gerillaları Malatya'nın Yeşilyurt ilçesine bağlı Kırlangıç köyü muhtarı Ali Duman'ı kurşuna dizerek öldürdüler. Cezalandırılan hain, çarışmadan önce köylerine uğrayan gerillaları şikayet etmiş, izletmiş ve çarpışmaya neden olan ihbarı yapmıştır.

Bilindiği üzere Malatya asimilasyonun ve sömürgeci kurumlaşmanın en derin olduğu Kurdistan bölgesinde. Sömürgeciler, kurumlaşmalarına ve bölgedeki tahrifatlarına güvenerek bölgeyi ulusal kurtuluş çalışmalarımıza katılabileceklerini sandılar. Ama yandılar. Kurdistan toprağının her kardeşi Kurdistan halkına aittir. Ve her kardeş bir direniş alanıdır.

Biliyoruz ki her kardeş toprak için çok çaba sarfedeceğiz ve çok kan vereceğiz. Şimdiye kadar böyle oldu. Direniş ve şehit kanı, ulusal kurtuluşcu örgütlenmenin zemini, harcı oldu.

Sömürgeci caniler, kahraman savaşçılarını şehit etmekten sevinçlerini hissediyor. Ama nafile. Diğer Kurdistan bölgelerinde olduğu gibi, Pötürge direnişçilerinin kanı, Malatya'da yükselcek ve şimdiden yükselen ulusal kurtuluş mücadelemin harcı olacaktr.

Pervari

Osyancı'da asker ve çetelere bir daha gerilla saldırısı

Botan'da önemli bir üslenme ve direniş bölgemizin ortasında Osyan (Doğan) köyü tâkim edilmiş bir üs durumundadır. Köyde en az 100 asker ve kalabalık bir çete grubu vardır. Osyan, özel timin de bir karargâhı durumundadır.

Askerler ve çeteler sık sık köyün etrafındaki Korkandıl dağları, Massiro vadisi ve Çemî Karê yaylasına operasyona çıkarırlar. Her defasında da gerilla pususuya karşılaşır ve ardlarında çok sayıda ölü ve yaralı bırakırlar.

27 Haziran günü köy yakınlarında operasyon yapan asker ve çetelerden oluşan düşman birliği, yine ARGK birliğinin saldırısına uğradı. Asker ve çetelerden en az 5 kişi öldürüldü. Geriye kalanlar köye sığınarak kurtuldukları. Öldürülen asker ve çetelerin silahları da gerillaların eline geçti. Sömürgeciler ARGK'nın bu saldırısındaki kayıplarını sadece bir asker (Jandarma çavuşu Osman Koç) olarak verdiler.

Yine Pervari'de 10 Haziran'da gerillalar, Pervari belediye başkanı ve Pervari'nin en büyük çete reisi M. Emin Özcan (Emin Ağa)'nın köyü Gurzuvan'ın (Yeniaydin) çetelerine karşı bir saldırısı düzenlediler.

Cizre ve İdil'de özel tim terörü

Kitlesel Cizre Davası avukatlarından ve Cizre barosuna bağlı Orhan Doğan'ınevinin öndeki çöp bidonuna bırakılan bombanın patlaması sonucu büyük hasar meydana geldi.

Faşist binbaşı Tayyar Çağlayan'a karşı açılan ve Yeşilyurt davası olarak bilinen davada, insanlık dışı uygulamaya maruz kalan köylülerin hukuk savunucularından Hasip Kaplan'ın bürosuna 28 Haziran gecesi bomba yerleştirmek isteyen bir provokatör, bombanın elinde patlaması sonucu parçalanarak öldü.

Her iki olay da sömürgeci terör yeni bir halka ekledi. Şimdiye kadar köylülük üzerinde yoğunlaşan devlet terör, aynıaghla şehirlere de kaydi. Sömürgeci terör timleri, sadece yurtseverlere yönelik değil, aynı yöntemlerle avukatlara da yönelik. Zaten biçimsel olan hukuk mekanizmasında, avukatların mahkemelerde savunma yapmasını bile önleme istiyorlar. Son iki eylem, sömürgecilerin halkınşa yönelik terörünün hangi aşamaya vardığını göstermektedir.

Palu-Elazığ

Sömürgeciler, tarihsel ihaneti, koruculuk adı altında bir daha halkınşa dayatmak istemektedirler. Bunun bir örneği Palu ilçesinin Hasbey köyünde yaşamaktadır. Köylülere zorla silah alma dayatılmakta, korucu olmaları istenmektedir. Köy halkı ise silah almamak için topluca direniyor. Sömürgeci caniler, köylülerin direnişini kırmak için, iki günde bir köyü basıyor; köylüler grup grubu gözaltına alıyor, vahşice işkence edip bırakıyorlar.

Bu baskıların bir amacı da köylülerin göçe zorlamak. Coğunluk köyde kalıp, koruculuğa karşı direnenken, bazı köylüler sürekli baskıya dayanamayarak göç etmektedirler.

Diyarbakır

- Mart ve Mayıs aylı kitlesel gösterilerinde tutuklananlar hanı bırakıldı.

Mart ayı halk ayaklanması ve Mayıs ayında yapılan açlık grevlerinde Diyarbakır, Siirt, Nusaybin ve daha birçok Kurdistan şehrinde tutuklanan çoğu öğrenci 400 yurtseverden 70'ının tutukluluk durumu halen devam etmektedir. Ağır işkence gören öğrenciler, ayaklanması katılma, 413 sayılı kararname hükümlerine aykırı hareket etme ve PKK'yi desteklemekle suçlanıyorlar.

- 25-26 Haziran gecesi Diyarbakır'da yapılan operasyonlarla çoğu Medya Güneşi dergisi çevresinden 25 Kürt gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan ismi tespit edilenler; Zeki Karataş (Diyarbakır İnsan Hakları Derneği Yöneticilerinden), Musa Çelik (Diyarbakır 1 Nolu Yol-İş Sendikası Şube Başkanı), Umut Uslan (öğretmen), Neslihan Özkan (Diyarbakır Tıp Fakültesi son sınıf öğrencisi), Ramazan Kahraman, Şükrû Kahraman, Mehmet Bilen, Muzaffer Teker, Güzel Ak, Ramazan Bulut (öğretmen), Aziz Karakaş, Mustafa Pakdemir, Tahir Başak (öğretmen), Zülküf Özgen (öğretmen), Hanifi Turan (öğretmen), Zeki Budak (Diyarbakır Doktor), Mahmut Demirel (Doktor), Seyrettin Direkçi (öğretmen), Ahmet Ateş (öğretmen)

Gözaltına alınanların tutuklanıp tutuklanmadıkları henüz öğrenilemedi.

Sömürgeciler köy boşaltmaya devam ediyor

Cukurca: Kinyaniş (Pirincik) köyünü basan Türk ordu birlikleri, köy halkını toplayarak köyden çıkardılar. Gerekçe olarak köy gençlerinin ARGK'ye katılımı, köylülerin gerillalara yardım etmesi ve köy korucusu olmayı kabul etmemeleri gösterildi.

Hayvanlarına da el konulan Kinyaniş köylülerini, yakındaki Ertuğrul nahiyesine sığındılar. Sömürgeciler, burada da Kinyanişlileri rahat bırakmadı. Ertuğrul köylülerinin ve Ertuğrul belediyesinin köylülere çadır ve erzak temin etmesini önlemek istediler.

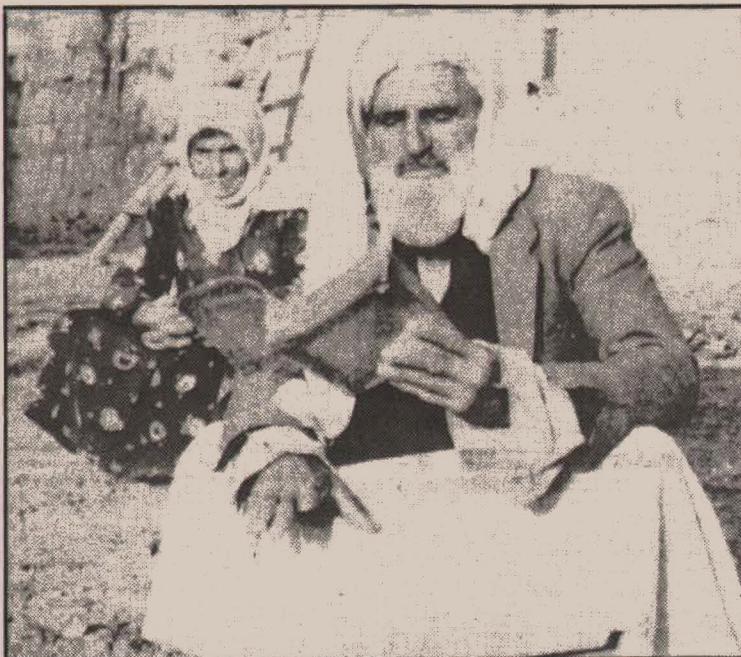
Çadırlarda bekleyen Kinyaniş köylülerini, köylerine herşeye rağmen dönme kararlığını sergiliyorlar.

Gürpınar: Dînî köyünde bulunan karakol askerleri ve köy korucusu çeteler, Topyıldız köyünün Arç mezasından yurtsever köyü **Şaban Duman'ı** ARGK gerillalarına yardım ettiği gerekçesiyle tutuklayıp ağır işkence den geçirildiler. Askerler ve çeteleler, Şaban Duman'ın 400 koyununa el koydular.

Uludere: Sömürgeciler, Hilal köylülerinin her yıl çıktıları Kehlî Mamî (Gelincik dağı) dağındaki yaylalarından zorla indirdiler. 4000 nüfuslu Hilal'de coğuluğu yok olan köylülerin tek geçim kaynağı hayvancılıktır. Köylüler, yaz aylarında ancak yaylaya çıkışlı oldukları ve ot bilgilikleri ölçüde, hayvancılık yapabiliyorlar.

Sömürgeciler, ekonomik faaliyetlerini kısıtlayarak, Hilal köylülerinin ARGK'ye verdikleri desteği önlemeyi, köylülerin çeteçiliği kabullenmelerini hedefliyor.

GÊRÊ (ÇEVİMLİ) KATLİAMININ SIRRI ÇÖZÜLDÜ

21 Haziran günü, SP Genel Başkanı Ferit İlsever ve Başkanlık Kurulu üyeleri, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi Başkanı Hatip Dicle ve Komisyon üyeleri, İHD Siirt Şubesi Başkanı Av. Zübeyir Aydar, Diyarbakır Bürosu adına Av. Fethi Gümüş ve basın mensuplarının da aralarında bulunduğu 30 kişilik bir heyet, Gêrê (Çevrimli) köyünde incelemelerde bulundu.

Heyetin hareketinden üç gün önce Gêrê köylülerini, Bizenê (Koçyurdu) köyüne yerleştirilirler. Heyetin gelisinden önce sömürgeciler, köylülerini konuşmaları konusunda uyarı ve tehdit ederler. Çeteleri de nasıl davranışlarını konusunda hazırlarlar.

Nitekim, heyet köye gittiginde çetelerin hakaret ve tacizle karşılaşırlar. Özellikle Zübeyir Aydar'ı taciz ederler. O'na "kardeşin dağda terörist, sen mi sorunla-

rımızı çözeceksin" hakaretini yaparlar. Aydar, provokasyonun heyetin gözlem gezisini sabote etmeye yönelik olduğunun bilinciyle saldırımı olgunlukla karşılar.

Engellemede rağmen, heyet üyeleri bazı köylülerle görüşmeye başarırlar. Heyet, rapora dönüştürüdü araştırma gezisinde tespit ettiği noktaları söyle açıkladı:

"1. Basın mensuplarının köye girmesine, olayın 11. günü izin verildi. Bu açıklığa kavuşturulması gereken, karanlıkta kalan bir noktadır.

"2. Geziden üç gün önce Jandarma Alay komutanı ve köye bizat gelen Siirt Valisi ile korucubaşı Bahattin Aktug'un yaptığı toplantı, heyetten tecrit edilen köylüler üzerinde etkili olmuştur.

"3. Köylüler, dört korucu dışında öldürülen çoluk çocuk massum insanların hemen hemen tamamı koruculuğu kabul etmeye İzmir'e, İstanbul'a çalışmaya giden insanların çocukların ve yakınlarındır. Katliamda öldürülen 15 yaşındaki Ömer BEKTAS'ın öldürülmeden önce "Kurdistan aşkıma beni öldürmeyin, ben de sizlere katılmak istiyorum" demesine rağmen, "Kurdistan'ı s...m" denilek kurşuna dizilmişdir. Ömer BEKTAS'ın koruculuğu kabul etmemiş aileye mensup olması ayrıca dikkat çekicidir.

"4. Çalışma akşam 21.00'den 03.00'e kadar aralıklarla sürmüştür. Çevrimli köyüne yaya olarak 15 dakika uzaklıktaki Koçyurdu köyünde Özel Tim'ler, yaya olarak köye bir saat uzaklıktı. Jandarma Komando Taburu ve yine yaya olarak 1 saat uzaklıktı, bölgede korucubaşı olarak bilinen Baho Ağa'nın köy olduğu halde, olaya hiç bir müdahalede bulunulmaması, araştırılması gereken önemli bir noktadır. Silahların susmasından bir saat sonra, tan yeri ağarıp aydınlatılarca olayın faili ilân edilen 100'ün üzerinde PKK mensubu acaba nerdedir? Bir saat içinde yer yarılmış içine mi girdiler?

"5. Edindiğimiz bilgiye göre, köyde daha önce askeri birlik ve görevli 19 korucu varken, olaydan kısa birliğin köyde bulunması yeterince karanlık bir nokta değil midir?

"6. Köy 60-70 haneliiktir. Sadece dört ev yakılmıştır. Yakılan evler özellikle seçilmiştir. Üçü, koruculuğu kabul etmeyenlerin evleridir. Köylülerin ifadelerine göre, evler Lav silahı kullanılarak yakılmıştır. Yakılan evlerden birinin hemen yanında daha önce karakol

olarak kullanılan ve olay akşamı boş bulunan köy ilkokulu olduğu halde, binaya hiç dokunulmadığı heyetimizce tespit edilmiştir. Da-ha önceki olaylar dikkate alındığında sözkonusu binanın durumu özellikle dikkat çekicidir.

"7. Saldırının geldiği tespit edilen tarafta, köye takiben 80 metre mesafede bulunan tek ev, korucu yakınlarından birinin evi olduğu halde, üzerinde tek bir mermer izine dahi rastlanmamıştır. Bu

durum acaba tesadüf müdür? "Heyetimiz Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sârkerken meydana gelen bu karanlık olay, üzerinde düşünülmlesi gereken önemli bir nokta olarak tespit ederek;

"Tüm demokrasi ve insan hakları savunucularının dikkatini masum insanların kanlarıyla birlikte gömülümek istenen Çevrimli katliamının mutlaka aydınlatılması gereken gerçeğine çekmektedir."

23 Haziran 1990

Gêrê katliamı kurbanları anlatıyor

Biz Güçlükonak-Gêrê (Çevrimli) köyü halkımızdır. 1985'de köyü terk etmek zorunda kaldık. Şu anda annem, babam ve bir bacım köydeler. 10.06.1990 tarihinde işlenen katliamda bir bacım öldürülüdü. Çocuğu geride kaldı. Eşi İzmir'deydi. Olaydan önce korucu olmamak için köyü terk etmişti. Şimdi çocukların götürmek için geldi ve askerler oraya gitmesine izin vermeyorlar. Çocuklarını olay günü onlar fark etmeden köyden çıkardım. Şimdi çocukların Siirt merkezde başkalarının yanında, baba köyde kaldı. Ben geride kalan eşyaları ve enştemi getirmek için 18.06.1990 günü 500.000 Liraya kamyon tutarak köye gitmek istedim. Güzergah üzerinde köyün karayolu iletişimini sağlayan tek bağı olan Çelik karakolunda askerler tarafından durduruldu. Fındık tabur komutanlığı telsizle bizim köye bırakılmamamızı belirtti. Bunun sonucunda Çelik'ten geriye gönderildim. Yetim; anne katledildi, baba köyden çıkarılmıyor ve çocuklar başkalarının yanında sığıntı durumunda. Oysa ben yeğenlerimi yanına almak istiyorum. Ev eşyalarını almamamızı ne hakla engelliyorlar. Ben bir işçiyim.

Yeni ev döşeyecek imkâna sahip değilim. Borç parayla tuttuğum kamyondan da faydalananmadım. Ben şimdi işimi gücümü bırakmış, enştemi ve eşyaları nasıl köyden kurtarabilirim, hangi birimlere başvurmak gerekiyor. Bunu düşünmek zorundayım. Sizlerden istediğim sesimi duymanız ve bizlere yardımcı olmanız.

19.6.1990, Ahmet Yılmaz, Batman, İnşaat İşçisi

DAĞITIM: Uluslararası Af Örgütü, Helsinki İzleme Komitesi, Yabancı Elçilikler, Yabancı Basın, TBMM İnsan Hakları Komisyonu, Bölge Milletvekilleri, Şırnak Valiliği, Basın

Ben 6 ay önce köyden ayrıldım. Ayrılma nedenim malum. Çocuklarımı bir ay sonra gece köyü gizlice terk etmeleri sayesinde yanına alabildim. Son olayda annem, teyzem ve yengem öldürülüdü. Evin ve içindeki eşyalar tümenden yakıldı. Büyük kardeşimin evi de yakılmıştı. Küçük kardeşimin evi tutuşturuluyor ve yanıyor. Küçük kardeşim İzmir'de çalışıyordu. Olay üzerine köye geldi. 7 çocuğu ile şu anda köyü terk etmesine izin verilmüyor. 18.06.1990 günü 500.000 Lira'ya kamyon tutup köye gitmek üzere yola koyuldum. Çelik'te askerler Fındık jandarma taburuyla konuştu, sonra köye gitmemeye izin vermeyerek beni geri döndürdüler. Köyle tek karayolu bağlantısı Çelik üzerinden sağlanıyor. Ben İzmir'de çalışıyorum. Bir haftadır çocukların orada bırakarak Siirt'e geldim, onları köyde bırakmaya çalışıyorum ve başaramadım. Köyden çıkmadıkları takdirde akibetleri diğer insanlar gibi olacak. Bu durum ilgililerin umrunda değil ki köyden çıkış yasağı uygulanıyor. Çelik Karakolu sınır kapısı vazifesini görüyor, başka bir yerden köyle bağlantı sağlanıyor. Şu anda köy tümüyle boş. Çünkü köylüler yalnızca yorganlarını alarak köyü terk ettiler ve açık arazide her türlü saldırıyla maruz şekilde kalyorlar. Köyün etrafındaki uzaklaşmalarına bu şartlar içinde imkan yok. Hayvanların hepsi başıboş, tarlaların içine salıverilmiş durumda. Hiç kimse köyde kalmak istemiyor. Tek amaçları canlarını ve çocukların kurtarabilmek. Ben kardeşimi ve 7 çocuğunu nasıl kurtarabileceğini bileyim.

Biz korucu başlarının fedaileri değiliz. Onların uğruna yakınlarımızın ölmesine göz yummamız mümkün değil. Silah alan kişiler kendi can güvenliklerini sağlıyorlar. Son olayda korucuların deilde, silah kabul etmeye başka birimlere giden insanların evlerinin yakılması ve çocukların öldürülmesi de bizleri düşünüyor. Faili meşhûl kişiler tarafından yakınımız katledildi. Yaratılan şartlara dayanmamız mümkün değil. Bizler baskı sonucu köylerimizi terk ederek başka yerlerde göçmenler gibi aç, sefil yaşıyoruz. Yeni kurbanlar vermek istemiyoruz. Oysa normal şartlarda köylerimiz rahat yaşamızı sağlayacak kapasiteler ve verimliliği sahiplerdir. Giden canları verilen paralar geri getirmediği gibi acımızı da dindiremez. Bizler insanız, piyon değiliz. Devlet kendi güvenliğini sağlasın. Çektiğim acı yetmiyor gibî günlerdir yakınımızı nasıl kurtaracağımı düşünmek zorunda kaldım. Gereken yardımın yapılmasını saygımla arz ederim.

19.6.1990, Abdullah Yılmaz, İzmir, İnşaat İşçisi

DAĞITIM: Uluslararası Af Örgütü, Helsinki İzleme Komitesi, Yabancı Elçilikler, Yabancı Basın, TBMM İnsan Hakları Komisyonu, Şırnak Valiliği, Bölge Milletvekilleri

Kurdistan'da sürgün furyası başlatıldı

9 Nisan tarihinde çıkarılan 413 sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname olarak bilinen ve yeni eklerle 424 nolu Kararname adını alan soykırım ve sürgün kanunlarının bir uygulaması olan sürgünler başlatıldı.

Hakkında sürgün kararı alınan yurtseverler şunlar;

Mehmet Şirin Tetik: Batman Sosyal Sigortalar Hastanesi'nde memur. Bir süre öncesine kadar Diyarbakır İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu üyesi. Şimdi ise Siirt İHD kurucu üyesi. Kırşehir SSH'ne sürgün.

Salih Eker: Batmanlı öğretmen. Yozgat'a sürgün edildi.

Ramazan Taş: Hakkari PTT memuru. Adapazarı'na sürgün edildi.

Abdulhalik Zeyrek: (Hakkari), Kenan Sezgin (Hakkari)

Süleyman Kondakçı: Hakkari, Türkiye Elektrik Kurumu İşletme Müdürlüğü'nde muhasebe memuru. Jırkı aşiretinden. Çankırı'ya sürgün edildi.

Abdulbaki Sak: Kurtalanlı. Kerboran'da öğretmen. Bursa'nnın bir köyüne sürgün edildi.

Sürgün edilen yurtseverlerin Türkiye'deki sürgün noktalara gitmeleri için bir haftalık süre tanındığı kendilerine tebliğ edilmiş.

Sürgünler sadece yedi kişi değildir. Yalnız Hakkari'den 62 kişinin sürgünü sözkonusudur. Van, Tatvan ve Bitlis için de sürgün listeleri hazırlanmıştır.

Tatvan'dan **Ramazan Aksoy** ve Siirt'te Sağlık Müdürlüğü bünyesindeki sağlık meslek okulunda öğretmen kari-koca **Saniye ve Fesih Balcan'a** da sürgün kararları ilettilmiş ancak, karar kesinleşmemiştir.

Tüm Kurdistan'dan en az 15.000 yurtseverin sürgününden bahsedilmektedir. Türk hükümeti, kararnamelere gelen tepkilereceğini için sürgün kararlarını hemen hayatı geçirmedi. Bekledi, kendine göre hazırlıklarını tamamladı.

Sürgün kararları halkta büyük tepki yaratmıştır. Batman, Kerboran ve Hakkari'den yurtseverler, muhabirlerimize; kararnamelere sonra ilk sürgün kararında sayının at tutulmasının nedenini halkın tepkisini ölçmek, halkın pasifikasyona itmek ve provokasyon olarak değerlendirildiler.

Sürgün edilen yurtseverler, gitmek istemiyor. Tüm direniyor. Halk ise sessiz kalınması durumunda sömürge valisinin daha da cesaretleneceğini ve sürgün edilenlerin sayısının birden artacağı kanaatinde.

Tüm halkın istemi kitlesel siyasal protesto kampanyasının bir an önce başlatılması yönünde.

BEŞİKÇİ DAVASI'NDA 3. DURUŞMA

12 Mart 1990 tarihinden beri Sağmalcılar Cezaevi'nde tutulan bilim adamı İsmail Beşikçi'nin dava durușmalarının üçüncüsü, 19 Haziran 1990 günü İstanbul 2 Nolu DGM binasında yapıldı.

Beşikçi, "Devletlerarası Sömürge Kürtistan", "Bilim-Resmi İdeoloji, Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu" ve "Bir Aydin, Bir örgüt ve Kürt sorunu" adlı toplatılmış ve yasaklanmış kitaplarda "bölgücü yapmak"tan suçlanıyor ve her bir kitabı için hakkında 7,5 ile 15 yıl arası

hapis cezası isteniyor.

Üçüncü durușmaya 600'ün üstünde dayanışmacı kitle katıldı. Ancak salonun küçüklüğünden dolayı fazla kişi salona giremedi. DGM binasının etrafını saran çevik kuvvet mensubu polisler, joplarla izleyicilere saldırdı, çوغunu yaraladı ve 25'ni gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan ismi tespit edilenler; Sultan Aygün, M. Ali Bulut, İlhan Öztin, Adil Yıldız, Fatma Dündar, Kakir Yazar, Erdal Karaaslan, Ümit Kaya, Ayla Altınışık, S. Okcuoğlu, Müslüm Demir, Sami Karakoyun, Şerifettin Tali, Mahmut Metin.

Küçük salondaki izleyiciler arasında milletvekilleri, sendikalar, Federal Almanya ve Hollanda'nın İstanbul konsolosluk yetkilileri bulunuyordu. Savcılar, daha izleyiciler salona gitmeden iddianamelerini okumaya başladılar.

Savcılar; "Devletlerarası Sömürge Kürtistan", "Bilim-Resmi İdeoloji, Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu" kitaplarının yazarı İsmail Beşikçi, melli duyguları sayıflatıcı mahiyette bölgücü propaganda ve irk muhahazı yaptığı kanaatine varılmıştır. Kürtlerin ayrı ulusal oldukları, ayrı dillerinin, kültürlerinin olduğu, Diyarbakır Cezaevinde kurkın üzerinde Kürt gencinin Kürt kimliklerini savundukları için katledildikleri, Türkiye'de Kürtistan denen bir bölgenin varoluğu ve Kürtistan'ın 1920'li yıllarda İngiliz ve Fransız emperyalistleryle işbirliği yapan Kemalistlerin bölgeleri politikası uygulayarak parçaladıkları... Kürt ulusunun ulusal kurtuluşun ve özgürlüğe karuselinin engellendiği, Kemalistlerin bir yandan Kürtleri boğazladıkları, diğer yandan mazlum milletlerin önderliğine bayrak salladıklarını ifade etmek suçundan hakkında dava açıldığını" açıkladılar.

İddia makamını muhatap almayan İsmail Beşikçi, alkışlar arasında şu konuşmayı yaptı; "Cezaevinden getirilirken önemli sorunlarla karşı karşıyayım. Nezarethanede bile kelepçele oturtuluyoruz. Durușmaya geliyoruz, durușmayı izleyenler polisler tarafından dövülyor. Burda da terör politikasıyla karşı karşıyayız. Devlet son olarak Çevrimli köyünde 27 Kürt vatandaşını öldürdü; ama bunu PKK'nın üzerine yıktı. Hayır, biz bunu kabul etmiyoruz. Bu devlet güçleri tarafından yapılmış bir cinayettir, bunu açıklıyorum... Türk basını, MİT'in bir bürosu gibi çalışıyor, kendilerini kınıyorum..."

İsmail Beşikçi'nin avukatları da ayrı ayrı yaptıkları konuşmalarla; izleyicilere polis saldırısını, tutuklamaları, kasıtlı küçük salon tutulmasını, sağlıkli savunma koşullarının oluşturulmasını ve mahkeme heyetinin tarafı tutumunu protesto ederek savunman olarak davanın çekildiklerini ve müvekillelerinin de savunma yapmayacaklarını açıkladılar.

Tekrar söz alan Beşikçi, savunmaların protestosuna katıldığı ve mahkemeyi tanımadığını belirterek, "artık cevap vermeyeceğini" söyledi.

Beşikçi davasının bu sonraki duruşması 25 Temmuz 1990'da.

Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığına İstanbul

KONU: Emeğin Bayrağı adlı dergide (sayı 24, Mart 1990) yayınlanmış bulunan "Kamuoyuna" başlıklı açıklamamıza ilişkin DGM savcılığınca hakkımızda açılan davaya karşı savunmadır.

AÇIKLAMA: Bugüne kadar biz savaş tutusaklarının insanı, siyasi ve ulusal kimliğimize yönelik tarihte eşine ender rastlanır bir baskı-vahşet uygulandı. Bu, TC'nin ulusal imha politikasının bizler üzerinde en yoğun ve kapsamlı uygulamasıdır. Bu uygulamalara karşı insanı, siyasi ve ulusal kimliğimizi büyük bedeller pahasına savunduk ve savunmaya da devam edeceğiz. Bu direniş ve savunmamızın politik tavımızın bir devamı olarak da bu savunmamı kendi anadilim olan Kürtçe ile yapıyorum. Bu tavır, TC'nin siyasi ve ulusal kimliğimize yönelik imha politikasına alınmış bir tavırdır.

D. Ali Küçük

E-Tipi Özel Cezaevi, D-1 Koğuş, Çanakkale, 14.6.1990

HALK GERÇEĞİ VE 2000'E DOĞRU DERGİLERİ SÜRESİZ KAPATILDI

Sosyalist basının iki sesi daha susturuldu. Süresiz kapatılan Halk Gerçeği ve 2000'e Doğru, dergilerine karar 28 Haziran günü tebliğ edildi. İki derginin basımını yapan İlcak Matbaasının 10 gün süreyle kapatıldı.

Tebliğde kapatma kararı, İçişleri Bakanlığı Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurul Başkanlığı'nın 27.6.1990 günü kararına dayandırılıyor. Bu karar da 424 sayılı kararnamenin hükümlerine dayandırılıyor.

Kapatma tebliğatında; "Bölgedeki - Kürtistan (b.n.) - faaliyetleri yanlış akseltirerek gerçek dişi haber ve yorum yapmak suretiyle bölgedeki kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına, bölge halkın hedeflenmesine, güvenlik kuvvetlerinin görevlerini gereği gibi yerine getirmelerini engelleyecek şekilde yazınlandığı tespit edilmekte, 424 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 1/a maddesi hükmünde belirtilen önlemlerin alınması hususunda kanuni şartlar gerçekleşmiş" denmektedir. Dergilerin "namus, din, içkence, sürgün, vb. kavramları kullanmaları da Halk Gerçeği'nin kapatma gereği yapılmıştır.

Sömürgeci-faşist kararnameinden sonra 22 Nisan 1990 tarihinde yayım hayatına başlayan Halk Gerçeği, ancak 9 sayı çıktı. Bunalıdan 6. ve 9. sayılar toplatıldı. Gazetenin Yazıları Müdürü İsmail Safer de, 6. sayıda kendi imzasını taşıyan "Sözümüz Anlayana" makalesinden dolayı, Türk Ceza Kanunu'nun 142/3 maddesini ihlal suçundan, 22 Haziran 1990 günü İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne çıkarılmış ve bu ilk sorgusunda tutuklanmıştır.

Derginin kapatılmasından sonra, Halk Gerçeği Gazetesi adına Sahibi İsmet Ateş, basın ve kamuoyuna (28.6.1990) şu açıklamayı yaptı; "SS kararnameleriyle halklar üzerinde estirilmeye çalışılan devlet terörün bütün azgınlığıyla sürüyor. Kürtistan'ın basına kapatılması, sürgün ve basına sansür ile boyutlanan terör, son olarak Halk Gerçeği ve 2000'e Doğru'nun yayının yasaklanmasıyla yeni bir aşamaya gelmiş bulunuyor. Bunuyla da yetinmeyen terör, yarınlarını basan matbaayı kapatarak kararlılığımız karşısındaki acıçılığını göstermiştir.

Bir kaşık suda fırıldalar kordan büyük basının bütün bu olanlar karşısında suspus bir köşede kalması oldukça dikkat çekicidir. Büyük basın Süper Vali'nin direktifleri doğ-

2000'e Doğru dergisi ise kararnameden sonra dokuz sayı olarak çıktı. Bunalıdan ikisi toplatıldı.

Kapatılma kararından sonra derginin Yazıları Müdürü Hüseyin Karanlık, kamuoyu ve başına yaptığı açıklamada:

"İşte iktidarın demokrasi ve basın özgürlüğü anlayışı budur. İşte bunların Kürt sorunu çözümleri budur.

"Kararname çıkışlı üç aya yakın zaman geçti. İktidar, bu kararname ile hangi sorunu çözebildi? Gerilla hareketini mi durdurdu, halkın gerçeği öğrenmesini mi önledi? Geçen zaman şunu gösterdi: Sorun sopa sopa gözlemez... Sopa, halka boyun eğdiremez. Bu gerçek kendini ergeç kabul ettirecektir.

"Sorunu, 2000'e Doğru sorunu olarak görmek büyük yanlıştır. Estirilen terörü algılayan herkese düşünmeyi öneriyor. 2000'e Doğru'nun boğulmasına seyirci kalınarak özgür basın olunamaz, özgürlük savunucusu olunamaz.

"Kilit sorun yine basının sorunudur. Umut ediyor ve bekliyoruz: Basın bu uygulamaya gereken yanıt verecektir. Demokratik kuruluşlar ve kamuoyu, kararname'nin ilanında gösterdiği tepkinin çok daha büyüğünü gösterecektir." dedi.

Ege PKK Ana Davası sanıklarından savaş esiri Şehmus POYRAZ'ın (12 Haziran 1990 günü durușmada 27 yıl hapis cezası aldı) mahkeme heyetine sunduğu dilekçe:

DGM BAŞKANLIĞINA / İZMİR

Sayın Mahkeme Heyeti,

Herşeyden önce bir insan ve Kürt halkın bir ferdi olarak ülkem Kürtistan'da meydana gelen son gelişmelerle ilgili olarak bazı açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Bilindiği gibi ülkem Kürtistan'da yaygın gerilla eylemlerinin yanı sıra, kitlesel eylemlilik ülkem bir çok yerinde devam etmektedir.

Bu gelişmelere karşı faşist sömürgeci TC, ulusal bağımsızlık savaşımızın ulaştığı boyutlar arasında bir acılığın girdabında bilincsizce kulaç atmaktadır.

Partimiz PKK'nın 15 Ağustos tarihsel atılımıyla birlikte, devletin yetkili ağızları, kendi iri, ama kof devlet yapılarına güvenerek "Bunlar son intihar eylemleridir, yakında ezeceğiz" vb. gibi demagogik söylemlerle kitlelerin karşısına çıkmış, ama kendilerini de kandırıldıklarını anlayarak, halkın sindirmek ve ulusal kurtuluş mücadelemizi boğmak amacıyla halkın katletme yoluna başvurmuştur.

Daha dün Yoncalı'da, Dereiler'de, İkiyaka'da ve daha bir çok yerde insanımıza katleden sömürgeci faşist TC, bugün ise Nusaybin ve Cizre'de kitlesel katliamlar gerçekleştirmek amacıyla genç, yaşılı ve çocuk ayırmı gözetmeksiz halkın kurşunlayarak 6 insanımızı katletmiş, yüzlercesini yaralamış, binlercesini de işkencehanelere alarak her türlü işkence yöntemden geçirmektedir...

Halkımız, bağımsızlık ve özgürlük uğruna şehit düşen 13 PKK savaşçı evladına sahip çakar; kepenk kapama, okulları boykot etme, kitlesel mitingler düzenlemeye vb. eylem türlerini gerçekleştirdiği Nusaybin, Cizre, Silopi, Derik, Midyat, İdil, Kızıltepe, Yüksekova ve daha bir çok yerdeki gelişmeler, sömürgeci faşist devleti canevinde vurmıştır. Bu gelişmeleri bastırmayı amaçlayan TC, toplu katliamları gerçekleştirmiştir. Bu vahsi tutumunu kamuoyu nezdinde haklı çıkarmak amacıyla çeşitli yalan ve gerçekle hiç bir alakası olmayan gerekçeleri kilif yaparak kendisini Türkiye kamuoyunda haklı göstermeye çalışmaktadır.

TC, 15 Ağustos tarihinden günümüze kadar PKK önderliğinde yükselen gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak amacıyla Kürtistan halkı üzerindeki terör en üst boyutlara çıkararak, halkın yerinden-yurdundan etmek amacıyla en insanlık dışı uygulamalarla başvurmaktadır; insanların evleri yakılıp yıkılarak, hayvanları telef ediliyor, kendi yaşamalı ihtiyaçları olan un, büğday, bulgur vb. gıda maddelerinin yeterli düzeyde alınmasına müsaade edilmektedir; insanların silah menzillerinin tespiti için poligon yerine kullanılmakta; köyler, her türlü baskı yolu denenerek boşaltılmakta ve insanımıza insanlık dışı yedirilerek her türlü işkence yöntemi denenmektedir. Ayrıca halkın açık ve sefalete mahkum eden sömürgeci faşist TC, koruculuk sistemi adı altında geçmişte yapmış olduğu gibi, halkın birbirine kırdırma yöntemine başvurmaktadır.

Katliamçı bir mirasa sahip olan sömürgeci faşist TC, geçmişte Koçgırı'da, Ağrı'da, Zilan'da, Dersim'de ve Şeyh Sait isyanlarında yaptığı benzerlerini gerçekleştirmeyi hedefleyerek Nusaybin ve Cizre'de bu yola başvurmuş ve insanımızı katletmiştir.

Partimiz PKK komutasında savaşan halkın, artık faşist işgalci ordunun koflugunu ispatlayarak korku duvarını yıkmış, özgürlük ve bağımsızlık yolunda hızlı adımlarla ilerlemeye başlamıştır. Bu hızlı ilerlemeyi, ne sömürgeci faşist devlet, ne de patronu ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri durduramayacaklar!..

Ülkemiz Kürtistan'da sömürgeci faşist TC tarafından uygulanan her türlü işkenceyi, baskıyı ve Yoncalı'da, Dereiler'de, İkiyaka'da ve son olarak Cizre ve Nusaybin'de gerçekleştirilen katliamları lanetliyor; kendisine insanlık diyen herkes bundan böyle gerçekleştirilecek kitle kırımlarına, sığnırlarla ve her türlü işkence yöntemi karşı sessiz kalmamaya, bunlara dur demeye ve halkın en doğal hakkı olan özgürlük ve bağımsızlık yolundaki haklı sesine katılmaya çağırıyoruz!

Şehmus Poyraz
Buca Cezaevi / 27.3.1990

Serîhildan'ın Kürdistanlı yurtsever kitleler içindeki coşkusu devam ediyor

NORVEÇ

16 Haziran tarihinde Trondheim'da yapılan geceye 50 dolayında yurtsever katıldı.

Gecede Ozan Hamit'in direnişçi türküler ve Koma Cemil Folklor Ekibi'nin çeşitli yorelerden derlediği oyunları sergilendi.

BATI ALMANYA

İNGOLSTAD-BAVYERA

26 Mayıs tarihinde Bavyera Eyaletinde yapılan geceye yaklaşık 750 yurtsever katıldı. Saygı duruşuyla başlayan gecede, Ozan Xebat devrimci türkülerle kitlenin coşkusunu artırdı. Nürnberg folklor ekibi, dayanışmacı olarak katılan Stuttgart folklor ekibi ve Koma Jihan'ın sergilediği folklorik oyular ve söyledikleri direniş türkülerle geceye renk kattılar.

Nürnberg Kültür grubunun, Cizre Serîhildan'ı konu alan tiyatro oyunu büyük beğeni kazandı. Ozan Vicdani, Ozan Temelli, Ozan Cömert ve Ozan Xezal'da devrimci türkülerle geceye katıldılar.

MULHAUS

16 Haziran tarihinde Mulhaus şehrinde ERNK-YWK tarafından düzenlenen geceye 500 civarında yurtsever katıldı.

Dayanışma gecesinde gerek müzik gruplarının gerekse ozanların söyledikleri türküler ve Koma Cudi, Koma Serîhildan folklor ekiblerinin Kürdistan'ın değişik alanlarından sergiledikleri oyular yurtseverler büyük bir ilgiyle izlediler.

Sahnelerden tiyatro oyunu, TC'nin Takrir-i Sükûn yasası ile ilgili "Zirve"nin teşhirine yönelik Dayanışma gecesine ayrıca Ekim ve Devrimci Partizan Mulhaus taraftarları geceyi destekleyen, TC işgalciliğini, barbarlığını teşhir eden dayanışma mesajlarını sundular.

Bavyera polisi yine saldırdı

27 Haziran günü Nürnberg'de bulunan ve yasal bir kuruluş olan Kürdistan Kültür Merkezi Alman polisinin saldırısına uğradı. Arama, izin olmaksızın yapıldı. Sabahın erken saatlerinde, saat 5-7 arasında Kültür Merkezi'ni basan Alman polisi kapıları kırarak içeri girmiştir.

Dernek içindeki tüm eşyalar dökülüp, kültür malzemeleri, kitap, kaset ve dergiler parçalanmış, tahrip edilmiştir. Kutlama gecelerine ve Kürdistan'daki yaşama ilişkin video kasetlerine, Alman polisi tarafından dolaşıyla birlikte elkonulmuştur.

KÖLN

16 Haziran tarihinde Gummersbach şehrinde yapılan geceye 800 yurtsever katıldı.

Gecenin anlam ve önemini birleştiren, Kürdistan'daki son gelişmeleri içeren siyasi konuşmanın ardından, Köln folklor grubu ve Aachen çocuk folklor grubu, Kürdistan'ın çeşitli yorelerinden derlenen oyunları sergilediler. Misafir sanatçı Ozan Vicdani, türkülerle geceye renk kattı. Halk savaşı ve düşmanın paniğini canlandıran tiyatro oyuncunun ardından Xelil Xemgin sunduğu direniş türkülerle kitlenin coşkusuna coşku kattı.

AVUSTURALYA

SYDNEY

17 Haziran günü Sydney şehrinde yapılan Serîhildan ile dayanışma gecesine 350'yi aşkın yurtsever katıldı.

Gece, Mart ayında Savur'da şehit düşen ARGK gerillalarından Kamuran DÜNDAR'ın cenaze törenini canlandıran bir temsille başladı. Ardından koro devrimci marşlar sundu; folklor ekibi de Van yoresinin oyunlarını sergiledi. Gecede siyaset konuşmalar yapıldı.

Avustralya Kültür Derneği oyunlarıyla, Koma Serîhildan, ozan Xemgin ve yerel ozanlar türkülerle gecede yer aldılar.

Geceye PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın ilettiği mesajın okunması büyük coşku doğurdu.

Dev-Yol, Dev-Sol, Türkîeli Göçmenler Derneği, Avustralya Kürt Derneği, ERNK Avrupa Örgütü'nün ilettiği mesajlar da gecede okundu.

MELBOURNE

Halk Ayaklanmasıyla dayanışma gecelerinden biri de 23 Haziran günü Melbourne şehrinde

yapıldı. 350'yi aşkın yurtseverin katıldığı gecede ozan H. Çolpan, Koma Serîhildan, Ozan Xemgin devrimci türkülerle; ATİB (Avustralya Türkîeli İşçiler Birliği) folklor ekibi, Melbourne Kürdistanlılar Derneği'nin folklor ekibi Kürdistan halk oyunlarını sergilediler. Avustralya Kürt Derneği üyelerinin hazırladığı tiyatroyunu ilgiyle izlendi.

Belçika'da YXK 2.

Konferansını gerçekleştirdi.

21 Haziran tarihinde Belçika'da 40 dolayında Kürdistanlı yurtseverin katıldığı 2. konferans başarıyla gerçekleştirildi.

Dünya ve Kürdistan devrim şahitleri anısına yapılan saygı durusundan sonra oluşturulan divan, son siyasal gelişmeleri değerlendirdi. YXK eski yönetimi bir yıllık çalışma raporunu platforma sundu. Eleştiri-özelestiriden sonra karar tasarıları okundu. Daha sonra seçilen yeni yönetim konferans platformuna bağlılık sözü vererek, döneme uygun düşmeyen çalışma tarzını aşarak, Serîhildanlara layık bir faaliyet yürüteceğine dair söz verdi.

Atina'da kültür geceleri devam ediyor

Yunanistan'da yapılan Newroz gecelerinin ardından iki gece daha yapıldı.

İkinci Atina'nın Xolaroz semtinde üçyüzü aşkın Yunanlığın katılımıyla gerçekleştirildi. Gecede yurtsever ozanların söylediği direniş türkülerinin yanı sıra, folklor gösterisi yapıldı. Slayt gösteriminin de yapıldığı gecede, ayrıca açılan fotoğraf ve yayın sergisi büyük ilgi gördü. Bu, Yunan halkın mücadelemiz hakkında daha geniş bilgilendirme yol açtı. Gecenin zengin içeriği ve coşkusunu, Yunanlı kitlede büyük bir sevgi yarattı.

Coşkulu geçen gece "Apo Hate Hilvanen" halayının çekilmesiyle sona erdi. Ayrıca geceyi düzenleyen ERNK taraftarlarıyla, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşinin mevcut düzeyi, TC'nin çıkmazı ve zirve kararlarının amaçları konusunda bir saatlik radyo röportaj yapıldı. TC'nin özel savaş yöntemleri ve buna karşı Kürdistan halkın direnmeci tavrı anlatıldı.

Atina'daki ikinci gece ise 25.6.1990 tarihinde Iraklio semtinde gerçekleştirildi. Geceden bir gün önce tüm şehre hitap eden Atina Belediye Radyosu'nda Kürt tarihi ve kültürünün anlatıldığı bir röportaj yayınlandı. Gecede Güney Kürdistan'ın çeşitli yorelerinden halk oyunları sergilendi ve türküler söylendi. 600 civarında Yunanlığın katıldığı gecenin amacı ve anlamı üzerine yapılan Yunanca siyasi konuşmadan sonra, semtin belediye başkanının, "Mücadelelerini kahramanca savunan Ortadoğu'nun aslanlarını selamlıyor ve devletimizin bu mücadeleyi desteklemesini istiyorum" söylemeye bitirdiği konuşması, kitlelerde büyük bir sevinç ve coşkuya yol açtı. Gece, coşulluğunu Yunanların oluşturduğu kitlelerin "APO Hate Hilvanen" türküsi eşliğinde çektikleri halayla son buldu.

Atina Berxwedan Muhabiri

Serîhildan'la dayanışma ve Kanun Kuvvetinde Kararnameyi protesto yürüyüş ve mitingi

9 Haziran tarihinde Stuttgart'ta; Stuttgart ERNK, TDKP, Devrimci Partizan, Ekim ve KPD, Kürdistan'daki Serîhildan ile dayanışma ve faşist Türk devletinin 413-424 Sayılı Kanun Kuvvetinde Kararnameyi protesto etmek amacıyla ortak bir yürüyüş ve miting düzenlendi.

TC'nin Stuttgart Konsoloslugu önüne gelen 800 kişilik kitle,

burada TC'nin Kürt halkı üzerindeki terörünü lanetlediler.

Yürüyüşün sonunda yapılan mitingde Kürtçe, Türkçe ve Almanca siyasi konuşmalar yapıldı. Ayrıca Ozan Berxwedan'ın söylediği direnişçi türküler ve Stuttgart folklor grubunun Kürdistan'ın çeşitli yorelerinden sergilediği oyularla miting sona erdi.

ERNK taraftarları bir haftalık uzun yürüyüşle İsviçre-Türkiye ilişkilerini protesto etti

19 Haziran 1990 günü 50 kişilik Kürdistanlı yurtseverlerden oluşan yürüyüş korteji, ellerinde ERNK bayrakları ve ARGK flamlarıyla Zürich-Bern arasında planlanan uzun yürüyüşü başlattı. Uzun yürüyüş, İsviçre ile Türkiye arasındaki ekonomik, askeri, politik, diplomatik ilişkileri protesto etmeyi amaçlıyordu.

türden aldığı randevuya iki kişilik bir heyet gönderdi. Heyet, yol boyunca Türkiye-İsviçre ilişkilerini protesto amacıyla toplantıları 1000'in üzerindeki imzayı ve bir mektubu, Dışişleri Bakanı'nın görevlendirdiği Hukuk Bölümü Sorumlusu H. Sickert'e verdi. Ve onunla bir süre görüştü. Görüşmede, Türkiye'ye yapılan

Yürüyüş korteji Zürich-Bern güzergâhı üzerindeki irili-ufaklı tüm yerleşim birimlerinde büyük bir ilgiyle karşılandı. Yürüyüşün amacını, İsviçre-Türkiye ilişkilerini boyutlarını ve bunların Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş mücadelede açısından ne anlamına geldiğini içeren çok sayıda bildiri dağıtıldı. Ayrıca, İsviçre-Türkiye ilişkilerini protesto amacıyla bir de imza kampanyası açıldı. Uzun yürüyüşe yol boyunca büyük ilgi gösteren İsviçre basın-yayın organları, geniş olarak bilgilendirildi ve röportajlar yapıldı.

Zürich-Bern yol güzergâhı üzerinde bulunan yerleşim birimlerinde yaşanan Kürdistanlı kitleler de, yürüyüşleri büyük bir coşkuyla karşıladılar, yürüyüş aktif olarak katıldılar. 50 yurtseverle başlayan yürüyüş korteji, Bern yakınına gelinceye kadar 300 kişilik büyük bir kitleye döndü.

Bern'e girişte davul-zurna eşliğinde büyük bir kitle ve folklor gösterileriyle karşılaşan Kürdistanlı yurtseverler, burada Kürdistan Komite'nin daha önceden İsviçre Dışişleri Bakanı René Fel-

tüm yardımının Kürt halkın katletmek amacıyla kullanıldığı, insan haklarını ve demokrasiyi savunan İsviçre'nin halkımıza karşı uygulanan katliamlara ortak olmaması gerektiği vugulandı.

Heyet, görüşme sonrasında TC'nin 413, 424 ve 425 nolu kararnameleri ve son gelişmeleri içeren dosyaları basına vererek bilgilendirdi.

İsviçre Dışişler Bakanlığı'na yazılım mektupta şunlar istendi:

1- Kürdistan'da 6 yıldır süren bir sıcak savaş olmasına rağmen, İsviçre kendi yasalarını çiğnerek Türkiye'ye hala silah satışına devam etmektedir. İsviçre yasalarının II. maddesine göre, sıcak savaşın olduğu bir ülkeye silah satışı ve yardımı yasaklanmaktadır. İstemizim, bu yasanın uygulanması, TC ile olan ekonomik, askeri, politik ve diplomatik ilişkilerin durdurulmasıdır.

2- TC'nin Kürdistan'da gelişirdiği soykırımı, katliamı, işkenceleri, göç politikalarına karşı durulmalı ve yaptırımlar uygulanmalıdır. TC'nin yeni uygulamaya koyduğu 413, 424 ve 425 nolu kararnameler kınanmalıdır.

Helsinki Watch ve Danimarka Helsinki Komitesi'nin raporu

Helsinki Watch ve Danimarka Helsinki Komite'si Türkiye ve Kürdistan'a ilişkin ayrıntılı bir rapor hazırlayıp yayınladı. Raporu hazırlayan heyet Mayıs ayında Türkiye ve Kürdistan'da yerinde inceleme ve araştırmalar yaptı. Heyet gözlemlerini Haziran 1990 tarihile, şu anda hala Kopenhag'da devam etmekte olan AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı)'na sundu. Raporda Türk devletinin uygulamalarına yer verilmekte, bunların durdurulması için TC'ye çağrı yapılmakta ve Kürdistan'da uygulamaya koyulan kararnamenin kaldırılması istenmektedir. Raporun son kısmındaki çağrı şöyledir:

"413 Sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname yürürlükten kaldırılsın ve kararnameyle askaya alınan haklar iade edilsin, - Köy koruculuğu sistemine son verilsin,

- Çatışma bölgelerinde sivil halk korunsun,

- Karışıklıkların olduğu bölgelerdeki sivillerin can güvenliklerinin sağlanması dışındaki amaçlarla başka bölgelere taşınmasına son verilsin. Can güvenliğiyle ilgili durumlarda da 1949 Cenevre Sözleşmesi'nin 2 numaralı protokolüne uyulması sağlanın,

- Uluslararası hukuk hükümleri dışında mayın kullanımından kaçınılsın,

- Hazırlık soruşturması dahil, avukatların tutuklularla ve hapistekilerle Kürte konuşturmalarına, baş başa görüşmelerine, davalara hazırlanmak için yeterli zaman bulmalarına, savunma için gerekli bütün belgelere ulaşılabilirlerine izin verilsin,

- Sivilleri kötü muameleye ve hakarete maruz bırakınca gidenlik kuvvetleri mensupları cezalandırılsın,

- Polis karakolunda işkence uygulandığı kabul edilsin ve buna son verilmesi için gerekli önlemler alının; mahkum edilen işkencelere verilen cezalar artırılsın,

- İşkenceyle alınan ifadelein mahkemelerde delil olarak kullanılması yasaklansın,

- Türklerin insan haklarını çiğnayan, Türk Ceza Kanunu'nun 141, 142 ve 163. maddeleri ile öteki maddeleri kaldırılsın,

- Basına, yazarlara ve yazardılara karşı yazdıklarından dolayı açılan davalara son verilsin ve barışçı, siyasi görüşlerini açıkladıkları için hapse düşenler serbest bırakılsın."

İsveç Berxwedan Muhabiri'nin İsveç milletvekilleri Ingbritt Irhammar (CENTER-İsveç Köylü Partisi) ve Berith Eriksson (VKP-İsveç Sol Komünist Partisi) ile yaptığı röportaj:

Berith Eriksson

Ingbritt Irhammar

Soru: PKK-ERNK ve ARGK önderliğinde Serihildan yapılıp, insan temel hak ve özgürlükleri, bağımsızlık ve özgürlük için sokaklara dökülmüş ayaklanan Kürt halkına ulaşımınız istendiğiniz bir mesajınız var mı?

Ingritt Irhammar: Mesajım şudur; bugün hepimiz temel insan hak ve özgürlüklerine çok hassas bir şekilde saygı göstermeliyiz. Hangi halk veya topluluk olursa olsun, tüm insanı ve demokratik hak ve hukukuna kesin saygı gösterilmelidir. Bu nedenle yerleşmesi için mücadele vermeliyiz. Kürt halkına gelince, bugün dünyada en çok eziyen ve baskı gören bir topluluktur bu halk. Bundan dolayı bu halkın kendi temel insan hak ve özgürlüğü için attığı adımı candan destekliyor ve hedeflerine çok erken ulaşmasını diliyorum.

Berith Eriksson: Kürdistan'daki Serihildan'ı duyduğumda, hem sevindim hem üzüldüm. Sevindigim tarafı; şimdide kadar PKK'ye karşı yapılan propagandaların boşça çıkması tarafıydı. Ortaya çıktı ki öyle propaganda yaptıkları gibi iki-üç kişilik örgüt filan değil, tam tersi büyük kitle yiğinlarını harekete getiren güçlü bir örgüt var işin içinde. Yiğinla kitleler ayağa kalkmış. Bundan böyle Türkiye başta olmak üzere batı dünyası bu mücadeleyi yürüten PKK'ye 'küçük bir grup' diyeceklerini artıktır.

Buna karşın; hükümetinizin dış ilişkiler komisyonu başkanı şu şekilde bir ifade kullanılmıştır: "Hatrınızdan çıkmayın ki bu PKK denilen örgüt küçük bir örgütür!" Kürtlerin coğulluğu normal insanlar gibi yaşıyorlar! Evet, bunları sarfederken ben orada yoktan tabi. Ve ona karşı çıksamıdım. Ama bunu meclis tartışmasında gündeme getirmeyi ihmali etmeyeceğim.

Üzüldüğüm tarafı ise; bu kadar çok insanın başkaldırılarıyla büyük karışıklıkların meydana geleceği, insanların yaralanıp olacağı endişemin ağır basması idi. Bu Serihildan'ın büyük bir ö-

nem taşıdığını, Kürt halkı tarihinde önemli bir yerinin olduğuna inanmaktadır. Ne yazık ki İsveç basını bir-iki istisna dışında gerekli ilgiyi gösterip, bu mücadeleden yeterince bahsetmemiştir. Ama, yakında Kopenhag'da yapılacak olan bir uluslararası insan hakları konferansında kendim bulunacağım. Dün de bu konferansın bir ön toplantısına katıldım. Burada, İsveç'in, Türkiye'yi hem Kürtlere baskı uyguladığından ve hem de daha önce altında imza attığı uluslararası insan hakları antlaşmalarına uymadığı gerekçesiyle inisiatif alıp protesto etmesini açıkça istedim. Ayrıca da İsveç'in Türk hapishanelerinde incelemelerde bulunmaları üzere bir komisyon yollamasını istedim.

Avrupa parlamentosu İnsan Hakları Komisyonu'nun da bu konuda büyük rol oynayabileceğini inancındayım. Doğu Avrupa ülkelerindeki bu son gelişmelerin batıya tattımından sonra, batının bu defa gözlerini doğu ve yakın-doğuya çevirmesi de beklenmektedir. Buralarda olan haklıklara得分ne durumu var.

Soru: Örneğin Baltık ülkelerindeki herhangi ufak bir gelişme, tüm dünyaya batı tarafından duyurulmaya çalışılırken, Kürdistan gibi, insanlık, adalet, eşitlik, özgürlük gibi temel insanı kavramları yaşatmadığı ülkelerden hiç bahsedilmemektedir. Bu çifte standart bir anlayış değil mi?

Berith Eriksson: Tamamıyla katılıyorum size. İntifada sürediği dönemde bunu çevreye hatırlatıcısına meclis gündemine getirdim. Gazetelere gelince, şunu unutmamak gerekiyor ki bunlar tamamıyla kapitalist sanayi anlaşmaları ve bankalara göbekten başlıyorlar.

Soru: Son olarak söyleyeceğiniz bir şey var mı bu konuda?

Berith Eriksson: Evet, Kürt halkını bu mücadelede selamlıyor, en içten başarı dileklerimi sunuyorum.

landırma ve istenmeyen bireylerin sürgünü getirildi. Bunlara karşı çıkmak için hukuksal olanaklar bulunmuyor. Özellikle basın özgürlüğüne getirilen sınırlandırma pratikte hissedilir olmuştur. Bu bölgedeki çatışma yeni bir durum teşkil etmiştir. Sadece son ikibuçuk yılda 236 asker ve polis PKK saldırularının kurbanı olurken, 427 teröristte öldürüldü. Ayrıca sivil halkta cephe arası saldırlara maruz kalıyor. Aynı süre zarfında 417 kişi öldürüldü.

Kürtlerin üçte ikisi yanı 15 milyon Türkiye'de yaşıyor. Doğu-bati arasındaki ekonomik ve sosyal eşitsizlik, Türkiye Kürtleri'nin hayat koşullarına damgasını vuruyor. Türk yönetimi bunu değiştirmek için oldukça büyük çabalar harciyor. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana hangi parti olursa olsun, Kürt milliyetçiliğini ve ayrılmışlığını Türkiye'nin sınırları için bir tehlike unsuru olarak görüyorlar. Siyasal terörizmin eylemleri hükümetin bu görüşlerini güçlendiriyor.

Parlamentoda temsili bulunan partiler arasında da, Kürt sorununda büyük bir uzlaşma vardır. Bunun için Alman Parlamentosu'nda temsil edilen partilerin Türkiye'de kendilerine yakın olanlarla ilişkili geliştirmesini gerekli görür. Bizler elbette Kürt sorununa, Türkiye'nin siyasal ve ekonomik gelişimi çerçevesinde yaklaşıyoruz. Bunun dışında bizler Türklerin varlıklarına yönelik tehdit konuşsunca endişelerini de anlıyoruz.

Federal yönetim insan hakları yönünde Kürt meselesine ilişkin görüşlerini sürekli açık bir biçimde dile getirdi. 1983 yılında bu yana Türkiye'nin demokratik olarak seçilmiş bir yönetimini var. Son yıllarda askeri hukukun anlamı geriledi. 1987 yılında eski siyasetçiler politikaya katılımı bir refandumla kaldırıldı. Ölüm cezası eskisi gibi olmasına rağmen, 1984'ten bu yana infaz edilmiyor. Biz Türkiye'nin kendiliğinde uluslararası insan hakları anlaşmalarına katılmaktan başka bir şey degildir.

Devlet bakanı, Almanya'da yaptıklarının üstünü örterek hükümetlerinin ne kadar insan haklarına saygı olduğunu ve Kürtlerin azınlık hakları için Türk dostlarıyla ne kadar konuşulduğunu正在说。Bu noktada iki yüzlü bir politika izleniyor. Avrupa'nın bu iki yüzü politikası diğer ülkelerde de görülmeye. Bir yandan Türk rejiminin ölüm, döşeğinde diriltmek için her türlü destek sunulurken, diğer yanda kendi kamuyunun tepkisi karşısında "Kürtlerin hakları ve Türkiye'de insan haklarının düzeltilmesi" için ne kadar uğraştıklarını açıklamaktalar.

Bakanı'nın mektubunu aşağıda olduğu gibi aktarıyoruz:

"Kürt sorunu salt Türkiye'de kendisini gösteren bir sorun değildir. Bu derin tarihi kökleri olan ve gelecekte bizim yakın yada uzak alanlarda ilgileneceğimiz tek azınlık sorunu değildir.

Ben sizleri memnuniyetle son gelişmeler hakkında bilgilendirebilirim:

- Güneydoğu Türkiye'deki durum son aylarda üzülecek oranدا sertleşti.

- Ayrılıkçı gruplarla çatışmalar son aylarda 130 insanın hayatına mal oldu. Buna kısmen güvenlik güçlerince ve kısmende Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nın misillemesi sonucu hayatını kaybeden sivillerde dahildir. PKK komandolarının artan saldıruları karşılıkta Türk yönetimi 4 ildeki sıkı yönetim 9 Nisan'da sertleştiridi. Böylelikle kritik bölgeler hakkindaki yasına hakkına sınırları yer verilmemiştir."

Federal Alman yönetiminin hedefi Türkiye'yi izole edip Avrupa'dan dışlaması olamaz. Bizim görevimiz daha ziyade, pozitif durumları desteklemek ve Türk yönetimini demokrasi ve hukuk devleti alanında yapsal eleştirilerle cesaretlendirmektir. Bu da tarafımızca bilgi alışı verisi ve açık eleştiri çerçevesinde olmalı ve münakaşalı konulara yer verilmemelidir."

Uluslararası Af Örgütü (AI), İsmail Beşikçi'nin derhal serbest bırakılmasını istedi

Örgütün Mayıs 1990 raporunda İsmail Beşikçi'ye özel bölüm ayrıldı. AI, aynı raporda Türk hükümetinden İsmail Beşikçi'nin bir an önce serbest bırakılmasını da istedi. Örgütün Mayıs 1990 tarihli raporunda Beşikçi'ye ayrılan bölüm şöyle:

Türk sosiolog ve yazarı İsmail Beşikçi, Devletlerarası Sömürge Kürdistan kitabından dolayı 12 Mart 1990 tarihinden beri İstanbul Sağmalcılar Cezaevi'nde tutulmaktadır. İsmail Beşikçi, Türk ceza yasasının 142/3 maddesinden "bölgücüük propagandası" yaptığı suçlamasıyla yargılanmaktadır. Beşikçi'nin adı geçen kitabı Şubat ayında Alan Yayıncılık tarafından basılmış ve hemen toplatılmıştır.

51 yaşında ve Kürt olmayan İsmail Beşikçi, daha önce de Kürtler hakkında yazdıklarını dolayısıyla yargılanmış ve tutuklanmıştır. İlk defa 1971 yılında "bölgücüük" yapmakla suçlanarak tutuklandı. Uluslararası Af Örgütü, onu fikir suçlusu ilan etmiştir. Beşikçi, 1974 genel affi ile serbest bırakıldı. 1979 yılında, "Türkiye'nin milli birliğini zayıflatmak ve M. Kemal Atatürk'e hakaret etmek" suçlamasıyla tekrar yargılanarak, 3 yila mahkum edildi. Nisan 1981'de serbest bırakıldı. İsviçre Yazarlar Birliği Başkanı'na yazdığı mektubun bir kopyası cezaevinde kaldığı yerde bulununca, Haziran 1981 tarihinde tekrar tutuklandı. Mektubta Kürtlerin durumu anlatılmıştı. Bu mektubundan dolayı, "Türkiye'nin dış ülkelerdeki itibarını zedelemekle suçlanarak" 10 yıllık hapis cezasına çarptırıldı. Beşikçi, 6 yıl hapis yattıktan sonra Mayıs 1987'de serbest bırakılmıştır.

Düsseldorf Mahkemesi'nde sıkıyönetim ve hakimlerin terörü

Başteraflı 1. sayfada
açılmasıyla kurulan ve yalancı şahitleri korumakla görevli BKA (Kriminal Dairesi) üst komiserlerinden birinin "şahitlik" ifadesi dinleniyordu. Savunucular, şahidi zorluyor, hakim ve savcılara işaretlerle hazırlanmış şahide yardımaları ve cevaplara müdahaleleri yetmemiş olacak ki, hakim ve savcılar tekrar tutsakları provate etmeye başladılar.

Mahkeme heyetinin niyeti ortadaydı. Hiç bir zaman karar organı olamayan davanın hakimleri, alındıkları talimat gereği olacak, diktavari tutumlara girerler. Gerçekte mahkemenin karakterine bu davranışlar yakışır. Çünkü bu davada hiç bir zaman hukuk ve ahlak var olmadı. Her oturum ve uygulama iddia makamının ve hakimlerin insan haklarını ve hukuku ayaklar altına alan uygulamalarına şahit olundu.

Davanın gelişiminde kritik bir aşamaya gelinmişti. Yalan ifadeyle hazırlıtılan iftiracı şahitler tek tek duruşmalara getiriliyorlardı. Bunlardan ilki Hasan Doğan, duruşmalara getirilmiş, hakim ve savcılar, hukuki cambazlıkla piyonlarının konuşmasını engellemişlerdi. Fakat uygulamanın tutsaklar ve savunucularınca teşhirini ve kamuoyuna yansımamasını önleyememişlerdi.

Sıra ajan kimlikli yalancı şahit ve iftiracı Nusret Aslan'daydı. Gerçi hukuk cambazlarında oyun bitmedi, fakat Nusret Aslan'ı, Hasan Doğan yönemiyle konuşturmadan olağanüstü yoktu.

Davanın baş hakimi Belker, buna da çare buldu. Mahkeme salonunda uygulamalarıyla terör yaratacak, tutsakları ve yarı-tutsakları provate edecek, tutuklayacak, oturumlara katılmama cezası verecek, mahkeme salonunda PKK tehditi varlığı yaratacak, neticede tutsaklar salona getirilmeden, tutsaksız, izleyicisiz, savunucusuz bir dava yürütülecek. Tabi bunun adına demokratik hukuk yargılaması denenecek.

Bay Belker, 61. oturunda kom-

losunu hayatı geçirdi. Önce salonda bulunmayan bir Kurt izleyici için "dışarı çık" uyarısı yaptı. Ve oturumu gerginleştirdi. Tüm tutsaklar ve yarı-tutsaklar oynanan oyunun bilincindeydi. Yarı-tutsaklardan Ali Sapan, çok haklı olarak Belker'in bu tavırına tepki gösterdi ve "sizin kafanızda zaten başka birsey yok, bari elinize bir sopa alıp vurun" dedi. Tüm tutsaklar da Ali Sapan'ın tepkisine katıldılar.

Tepkiyi fırsat bilen savcılar, Ali Sapan ve diğer üç yarı-tutsak hakkında nizam cezası istediler. Dava hakimleri, itirazlara alırmayarak Ali Sapan'a dört günlük hapis cezası verdiler.

20 Haziran 1990 günü 62. oturumda mahkeme heyetinin tutsakları duruşma dışı bırakma planı ve bu doğrultudaki uygulamaları, tutsaklar ve hukuk savunucuları tarafından teşhir edildi.

Ancak Bay Belker, yine boş durmadı. Elindeki Prusya sopa-sını sürekli salladı. Tutsaklar adına konuşan Selahattin Erdem'in konuşmasını kesti. Yarım kalan konuşmayı Hasan Hayri Güler tamamladı. Mehmet Sait Yıldırım'ın kısa konuşması da sürekli olarak aynı şekilde kesildi.

Mahkeme heyetinin bu diktacı tavırları tutsakların, yarı-tutsakların ve Kürtistanlı dayanışmacı izleyicilerin "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Yaşasın PKK" sloganları eşliğinde protesto edildi.

Mahkeme heyeti, slogan attıkları ve slogan atarken yumruk salladıkları gereklisiyle tutsaklardan Selahattin Erdem, M. Sait Yıldırım, H. Hayri Güler ve Ali Aktaş'a üç duruşmaya katılmama cezası verdi. Tutsaklar tarafından ne karar ne de mahkeme heyeti tanındı. Tutsaklar, izleyicilerin dayanışma sloganlarıyla uğurlandılar.

26 Haziran 1990 tarihli 63. oturumda devrimci tutsaklardan sadece Ali Haydar Kaytan ve Meral Kıdır ile Ekrem Güngöze adlı Kurt vardı. Yarı tutsak Kurt politikacıları ise yerlerin-

deydiler. Salon yine dayanışmacı Kürtistanlı izleyicilerle dopdolu oldu. Hakim ve savcıları kahreden önemli bir öğe de her oturumda sayıları gittikçe artan Kurt dayanışmacılar ve salonda atılan direniş sloganlarıydı. Savcılar çeşitli dönemlerdeki açıklamalarında izleyicilerin gittikçe azalacağını ilişi sürüyorlardı. Tam tersi oldu. Izleyicilerin sayısı gittikçe arttı. Mahkeme binası önünde gösteri yapan ve salona giremeyecek büyük dayanışmacı kitlesi bir yana bırakılsın bile 61.

oturum sonuna kadar 4.000 dayanışmacı mahkeme salonunda bulundu ve her oturumda salon direniş ve dayanışma sloganlarıyla inledi.

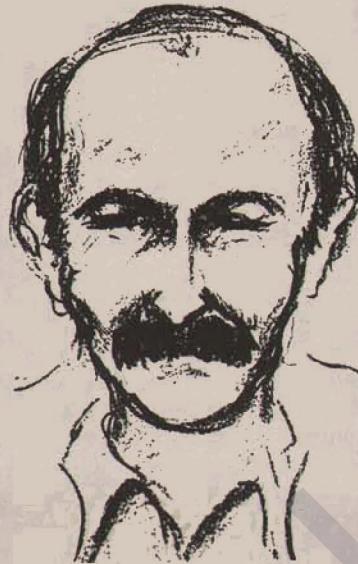
63. oturumda mahkeme heyetinin diktacılı tutum ve uygulamaları üzerine tutsaklardan Ali Haydar Kaytan, kısa bir açıklama yapmak istedı. Bay Belker, konuşmaya izin vermedi. Bunun üzerine tüm yarı tutsaklar, konuşmak için el kaldırdılar. Hakimler hiçbirinin konuşmasına izin vermediler. Konuşmasına

izin verilmeyen sadece yargıyanlar değildi, hukuk savunucularının da konuşmalarına izin verilmedi.

Sözde bir hukuk devleti olan Federal Almanya mahkemesinde olanlar bunlar. Kim bu uygulamaların hukuki yönünden bahsedebilir. Tutsakların da vurguladığı gibi Düsseldorf Mahkemesi çoktan Prusya kıyasına dönmüş bile.

Mahkemeler adlı tatil girdiğinden duruşmalar 31 Temmuz 1990 tarihine bırakıldı.

"Sadece açığınız ve yürüttüğünüz dava değil, buradaki oyunlarınız da boşça çıkmaya mahkumdur"

Buradaki durum, işleyiş ve olaylar üzerine görüşlerimizi ve tutumumuzu daha önce birçok kez açıkladık. Böyle bir davayı hiçbir zaman meşru bir olay olarak görmedik ve buraya kendi isteğimizle gelmiyoruz. Burasını hiçbir zaman karar veren bir organ olarak da görmedik ve de görmüyoruz. Fakat, bunlara rağmen, burada bir işlenmeyle yaratmak gibi bir düşüncemiz ve tutumumuz olmadığı. Şimdiye kadar yakışımızın ve gösterdiğimiz davranış bunun en açık kanıdır. Tersine, ciddi hiçbir değeri ve geçerliliği olmayan buradaki işlemlerin en hızlı bir tarzda tamamlanmasından yararız. Çok açık ki, bunu yapmak ve buradaki işlemleri yürütmek de bizim işimiz değil, bu davayı açanların işidir. Ancak, öyle sannıyoruz ki, bunun da bellı kuralları ve ölçülerini olmalıdır. Her saat başı izleyicileri tehdit ederek, ağızımıza açmamamızın disiplin cezası tehdidini başımızda sürekli bir kılıç gibi sallayarak, her firsatta yeni bir olay yaratarak işin içinden çıkulmaya çalışılamamıştır. Eğer böyle yapılmakta ısrar edilirse, o zaman, burası için bazı Avrupa gazetelerinin yazdığı "terör kurumu" tanımlamasına daha çok geçerlik kazandırılmış olur.

Bay Rebmann, bizleri tutuklandıktan sonra kamuoyuna sürekli açıklamayı yapmıştır: "PKK silahlı eylemler yapacak, PKK'nın nasıl bir terör örgütü olduğunu göreceksiniz". Güya bunulla açtığı davaya yeni karıtlar yaratacak, kamuoyunu aldatacaktı. Mahkeme başladıkten sonra aynı görevi Bay Belker'in üstlenmiş olduğunu görüyoruz. Hem de aynı yöntemleri benimsiyerek. Bay Belker, her hafta yeni bir olay planlıyor ve burada yeni bir olay yaratıyor. Bununla güya birşeyler kanıtlamaya çalışıyor. Yürüttüğü dava üzerinde kamuoyunu hukukla ikna edemeyince, bu tür yöntemlerle aldatmak

istiyor. Burada kendisinin yarattığı işlemezliği bize maletemeye çalışarak, bununla, "nasıl teröristler olduğumuz" imajını kamuoyunda bırakmak istiyor. Bizzeleri davadan dışlamaya ve katılımımızı engellemeye çalışıyor. Davanın ileriği saflarları için hazırlık yapmak, üstlendiği görevi hukukla yürütmeyince teröre yürütmek istiyor.

Şimdi, dün burada olanlara gelelim. Olayları yaratan gerçekten Ali Sapan'ın söylediğine iddia edilen sözleri midir? Biz duymadık, ancak bir an farzedelim ki bazı şeyler söyledi, peki bunları durup dururken, ortada hiçbir şey yokken mi söyledi? Bir izleyici meselesinden söz ediliyor. Ara verildiğinde dışarı çıkarak izleyicilerden birisi biraz geç kalmış ve bir polis tarafından uyarılmış. Bundan daha doğal ne olabilir? Kaldı ki daha sonra izleyici çıkış gitmiş, yanı ortada sözü edilecek hiçbir şey yok. Ayrıca bunun gerçekten olup olmadığı da belli değil. Yine bir an için diyelim ki, böyle bir şey olmuş. Peki, hemen bunu alıp duruşmaya getirmek ve izleyicileri tehdit etmek mi gerekiyor? Küçük bir aksaklılık bir memur görevini yapmış denerek karşılaşamaz mı bu? Çok açık ki, rahatlıkla böyle de görülebilir ve bu bir tercih meselesidir. Burada ve bu davada her şeyin aleyhimize kullanıldığı ve kullanılacağı biliyoruz. Ve bizim için şartı bir durum da değildir bu.

Ancak işler yine de biraz ölçü ve bellili bir olgunluk içinde yürütülmeli. Belli ki bize yönelik haksız tutum ve uygulamalarla karşı tavımız olmaktadır ve olacaktır. Davaya açan ve yürütmek isteyen sizleriniz. Eğer doğru ve hukuki bir iş yapıyorsanız, o zaman daha bu baskısı ve tehdit niye? Burada sıkıyönetim mi var? Burası bir askeri mahkeme midir? O zaman, burada olanları Türkiye'nin sıkıyönetim askeri mahkemelerinde yaşananlarla karşılaşlığımızda neden itiraz ediliyor? Herhalde bir rastlantı değildir, dün iki mahkemedede olaylar yaşanıyor. Birisi burada, ikinci ise İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde. Kurt halkın haklarını savunduğu için yargılanmak istenen Türk sosyoloğu İsmail Beşikçi'nin duruşmasında mahkeme heyeti izleyicileri tehdit ediyor, izleyiciler polis copuya dağılıyor, 20 izleyici gözaltına alınıyor ve Beşikçi'nin avukatları, böyle yapılrsa bu koşullarda mahkemeye katılacaklarını ve duruşmaların çekileceklerini açıklıyorlar. Her şey tipki burada olanlar gibi.

Bize karşı yapılanları ve bizden istenenleri çok iyi algılıyoruz. Bizzden, sadece suskun bir tutum da

değil, askeri emirleri andıran buyrukla kólece uymamız isteniyor. Bize karşı yapılan uygulamaların dayandığı mantığı iyi tanıyoruz. Bu mantık, halkımızın her türlüyle yüzüze olduğu sömürgeci mantıktır. Bu mantık, halkımızın varlığını ve yaşam hakkını tanımıyor, halkımız yok edebilmek için terörü ve soykırımı vahşet düzeyinde uyguluyor. Bize, zaten bu mantığa karşı isyan etmiş olan bir hareketin mensuplarıyız, halk olarak yaşam hakkımızı elde etmek ve savunmak için bu mantığa karşı savaşıyor ve yalnızca bu nedenle burada bulunuyoruz. Bizim böyle bir mantığa boyun eğmemiz beklenenbilir mi hiç?

Bize karşı üç gün-beş gün, üç yıl-beş yıl hapis cezasının bir tehdit aracı yapılmak istenmesi anlamsızdır, boştur. Bir Ali Sapan'ı veya başka birimizi karşınıza alıp da her fırsatta bününlü tehdit etmeye çalışmanızın hiçbir değeri yoktur. Kaldı ki herkes buradadır, eğer salverdiğinizden pişmansanız yeniden tutuklayabilirsiniz. Bunun için, size, hukuk, kanun ve gereğe de gerekmiyor zaten. Nasıl olsa elinizde birkaç papagannız var, istediklerinizi söyle ve onlara tekrarlattırabilirsiniz. Zaten kimse serbest bırakılmış da değildir. Tahliye ettik dedikleriniz yarı tutuklu bir konumda bulunuyorlar, her hafta iki gün zorla buraya getiriliyorlar. Eğer buraya geliyorlarsa, sanılmamalıdır ki, aldimension kefalet için böyle yapıyorlar. Siz de iyi bilirsiniz ki, siyaset adamları için kefalet olmaz, daha mahkeme edilmeden cezası fazlasıyla çekirtilmiş olanlar kefaletle bırakılmaz, bir siyaset adamının yaşamı ve değerini paraya ölçülemez. Arkadaşlarınız buraya anlaysaların gereği olarak, siyasetçileri gerektirdirler; siyaset inançlarını savunmak ve sizin temelsiz iddialarınızı yerle bir edip haksızlığını ortaya koymak için burada bulunmaktadırlar. Bu durum bile sizin savlarınızı çürütmekte ve sizin rahatsız etmektedir. Bunu da çok iyi biliyoruz. Bu kadar oyun tezgahlamaya çalışmanızın bir amacı da bu oluyor.

Tutum ve davranışlarınızın hiçbir değişiklik olmaksızın sürecekdir. Elbette karşı karşıya bulundugumuz uygulamalar karşısında daha çok duyarlı, dikkatli ve disiplinli olacağız. İnanıyoruz ki, izleyiciler de daha olgun ve dikkatli hareket edeceklerdir. Sadece açığınız ve yürüttüğünüz dava değil, onunla birlikte buradaki oyunlarınız da boşça çıkmaya mahkumdur.

Selahattin Erdem
20 Haziran 1990

"Burası Prusya ordusunun kışası mı, yoksa bir mahkeme salonu mudur?"

Öğleden önce konuşan iki arkadaşımlın sözleri kesildi. Ayrıca avukatların söz haklarına da saygı davranılmadı.

Bir konu veya bir olay, en iyi, örnekleri verilerek izah edilebilir. Bizer veya avukatlarımızın bulaşır durumda, Bay Belker büber bir rahatsızlık duyarak hemen sözümüzü kesiyor.

Bir "Mahkeme Başkanı" olarak Bay Belker, olayların, gerçeklerin burada açığa çıkmasını sağlaması gerekliden, tam tersine buna kendi engel oluyor. Olupbitenlerin açıklığa kavuşmasını istemiyor.

Dünkü ve bugünkü olayları, daha önceki tutum ve yaklaşımlarından bağımsız olarak ele almak mümkün değil, ancak bütünlük içerisinde değerlendirilirse tam anlamıyla anlaşılabılır. Mahkemenin kamuoya açığından sözleşiyor sun. Bizi bir olayı, dünden ve yarından -yani kendi bağışıklarından- kopuk olarak açıklamaya zorlarsanız kamuoyu bundan birsey anlayabilir mi?

Bay Belker'in bu tutumuna sadece bugün ve dün tanık olmadık. Özellikle son birkaç haftadır disiplin-disiplin deyip duruyor. Karşındaki savcılar istedikleri an, istedikleri biçimde söz alıp konuşabi-

lıyorlar. Çoğu zaman söz almaya bile gerek duymadan, bizlerin veya avukatlarımızın sözlerini keserek konuşabiliyorlar. Bize gelince Bay Belker'in yaptırımları hazır.

Söz alıp konuşmak istedigimizde, sözümüz kılıçlıyor, söz hakimiz elimizden alınıyor, konuşulmuyor.

Hukukla bağdaşmayan bu tavırları protesto ettiğimizde, cezalarla tehdit ediliyor ve ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

ya-

M. Sait Yıldırım

“Çünkü artık sen, Kürdistan halkın varlığında ve benliğindesin”

Son yıllarda yalnızca Türkiye'de değil bir çok dünya ülkesinde, Kürdistan halkın çağdaş tarihine, özellikle soykırım ve katliamlarına, halkın sindirilme politikasına, uygulanmış dönemine olan ilgi hissedilir ölçüde artmış bulunuyor. Çok sayıda kitap, dergi, arşiv araştırmaları yayılıyor, dağıtılmıyor. Ve her geçen gün bu gerçeklere bir yenisi daha ekleniyor. İşte bunlardan bir tanesi de Sosyolog İ. Beşikçi'nin "Devletlerası Sömürge Kürdistan"ı. "Batı'da hüküm süren kanıllara göre" Kürdistan'da son yaşanan olaylar ve PKK'nın vermiş olduğu kırsal alandaki guerrilla savaşları sanırımlı bu ilginin biraz daha derinleşmesine katkıda bulunuyor. Ve bu anlamda batının son dönemlerde Kürdistan'daki gelişmeleri ilmlü bakması, gözlerden kaçmamış. Gerçi deyim yerindeyse, sözün ona "İnsan Hakları" olsun, "Birleşmiş Milletler" olsun Kürdistan sorunu duyarlılıklarını sıfır elde sıfır olmuştur. Sosyolog Beşikçi'nin de belirttiği gibi bir halk, koskoca bir halk yok edilmekle eritiliip bitirilmekle başbaşa bırakılırken kimyasal silahlarla soyları tüketilmeye çalışılırken, bunlar halen lades tutup, yazı tura atmaktadırlar. 30 Milyon insanın tanımak, benliğini; kişiliğini ortaya koymak bundan da öte ulusal benliklerini iyi bir dilde bükmeden usanmadan anlamlı bir yazı ile kitaplaştmak elbette her sos-

yolog doktorun harcına değildir.

Yıllardır yılmadan usanmadan hep aynı gerçekleri vurguladın. Aynı gerçekleri kaleme aldın, 60'lardan beri hassas bir şekilde Kürdistan'ı tanuttın, gelenek ve göreneklerini yakından inceledin, hiç bir zaman dize gelmedin. Tarihin gerçeklerini bir kez daha kanıtladın. Bundan dolayı kafeslerde değil bizimle berabersin. Çünkü biliyoruz ki düşüncen özgür bir Kürdistan ve 167 devlettir.

Ah Beşikçi dostum ah, perşembenin geliş çarşambadan bellidir. Senin de kitaplarının geliş belliyydi. Sana verecekleri fermanın, kıracıkları kalemin salonu bile bulunmaz oldu. Bilmiyor muyduñ sömürgecilerin yasalarından senin hissene düşecek payı, kafeslerin daha derinliklerinde kalacağını. Bütün bunları niye yazdırın, niye çizdirin? Yoksa "Milli" duyguların mı kabardı Beşikçi kardeşim. Senin neyine idi Kürdistan'ın sömürge bile olmadığından statüsünü yazmak. Bilmiyor muyduñ sömürgeci devletin piyasası sosyologlarla, doktorlarla, profesörlerle dolu olduğunu? Bilmiyor muyduñ üniversitelerin dekanlarının sana düşman olduğunu. Düşünen insanın düşmanının çok olduğunu. Bütün bunlar senin neyine be kardeşim. Kürdistan'ı bölmüşler, parçalamışlar, sindirmişler, ağaları, beyleri ajanlaşmışlardır, şuna bak şuna Kurt bile degilsin kardeşim. Hiç

mi bıkmadın hiç mi usanmadın, bir de tutmuşsun 1915'leri 25'leri karıştırılmışın. Kürdistan'ın azılıklar sorunu olmadığını yazmışsun. Senin neyine bütün bunlar. Yıldırım gibi ne tez yazdırın, ne tez çizdirin ve bir de bu hızla yok ettirdin, toplama rekorları kırdırtın. Yazdıklarınla çizdiklerinle. Hem de bir tek sahifesi kalmazca sına "sanki yazılmamış gibi oldu."

Ama gene de yazıtının varlığı bizimle beraber, benliğimizde gönlümüzde. Ah Beşikçi kardeşim ah, bilmiyor muyduñ her şeyin her yerde söylemeyeceğini, bilmiyor muyduñ 450 milletvekilinin, bakanın, başbakanın, itinin, MİT'inin, karşısına dileğeçini ve meşru görülmeyeceğini. Bir de tutuyorsun adamların burnunun dibinde "Devletlerası Sömürge Kürdistan" diyorsun, diretiyorsun. Ah Beşikçi ah, helal sana anandan emdiğin süt, helal sana kutularca harcadığın murekkep, helal sana onurlu yaşamda dayattığın direnç.

Şimdi seni dize getirmek için uğraşıyorlar, yargılama için salon arıyorlar, araların bakan bulacaklar mı? Çünkü artık sen Kürdistan halkın varlığında ve benliğindesin. Hiç yalnız degilisin. Kürdistan halkı senin gerçek dostundur. O yüzden şiddetlerin seni hiç bir yargı salonuna. Ah Beşikçi ah.

K. İnanç
Viyana / 22.05.1990

"Zaman en güzel ilaçtır..."

Kalk,
Kürt Halkı Ayağa Kalk

Dedi; iki ayaklı kurt
Ha bir it olmuş, ha bir Kürt
Düşmana verilir mi yurt?
Kalk Kürt Halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Yillardır bağlıdır kolun
yasaktır kültürün, dilin
Yurdum almak can bedelin
Kalk Kürt halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Halka dişki yediriyor
Düşman azdı kuduruyor
Kürdü Kürde vurduruyor
Kalk Kürt halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Yetmez mi çektiğin çile?!
Düşmana bıçağı bile
Türkiye halkları ile
Kalk Kürt halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Yüzylinderdir ezilirsın
Kaptan kaba süzülürsün
Kurşunlara dizilirsın
Kalk Kürt halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Sahturna Kürt olmak suçun
İnsan sayılmayın niçin
Bağımsız (sosyalist)
bir vatan için
Kalk Kürt halkı ayağa kalk
Özgürlük meşalesini yak!

Ozan Sahturna
Berlin, 21.5.1990

Değerli dostlar;

Merhabalar... Yükselen ulusal bağımsızlık-özgürlük mücadelebine ve toplumsal kurtuluş mücadelebine koşut olarak gönüllerde yankısını bulan sevinç, gurur heyecanlarıyla merhaba demek daha da anlam kazanıyor!...

Merhabamızın, yükselen savasım gururumuzla, mücadele birlikteğimizle pekişeceğini, pekişmesi gerektiği inanıyoruz!

Dostlar, Berxwedan'ın 102. sayısında (Şahturna-Şiar sanatçılarla b-n) yanladığınız röportajda bazı yanlışlıklar olmuş. Söylesi, konser programımızda gürlüt atmosferinde ve acele yapıldığından, belki de muhabir arkadaşınız ses teybinden yanlış anlamış olabilir. Düzeltmesini rica ediyoruz. Şöyle ki, 2. soruyanıt bölümünde benim, "Kürdistan'da iken, Kürdistan'ın sömürge olduğu ve bağımsız bir devlet kurulması yönünde bir düşünüm yoktu. Ancak yurtdışına çıktıktan sonra, Kürdistan'ın kur-

tuluşu için mücadele edilmesi gerektiğini gördüm" yazısı yanlışlıktır. Doğrusu söyleyelim: Ben ülkede iken de Kürdistan'ın sömürge görüyordum. Hatta, bu düşüncelerimi teyit eden yapıtlarım vardır. Örneğin, 1975'lerde yazıp bestelediğim "Kürdistan'da milli zulme bakın" adlı türkümü konserlerde okudum. Yine 1980 askeri-faşist darbesinin akabinde yaptığım "Halk Düşmanları" adlı kasetimde, bir türküm Kürdistan'ın dramını dile getiriyordu.

Avrupa'da, hemen tüm konserlerimde dile getirdiğim gibi, bir çok örgüt gecelerinde ve toplantılarında Kürdistan'ın sömürge olduğunu dile getirmişim ve bu konularda bir çok polemäge girmiştir. Kemalist sosyal-şoven etkilemelerden ve kuyrukculuktan kurtulamayan kimi örgüt ve sanatçılara günümüzde bile görüşlerini devam ettirme bedbahlığına düşmüşken, ben yıllar önce Kürdistan gerçekliğini savunuyordum. Nitekim, yurttaşlığı atılmamda devrimciliğimin, mücadeleciliğimin, boyun eğmeliğimin yanında, Kürt sorununa deignum de rol oynadı... Yakınmıyorum, onur duyuyorum... Bu görüşlerim, mücadelede önemli yer tuttuğu için gelecek sizin de önemlidir.

Birde, doğum tarihim 1950'dir. Yanlışlıklı 57 yazılmış.

Biz yüreğimizle, inancımızla, sorumluluğumuzla gelişen mücadeleyi, dolayısıyla "PKK"yi desteklemeyi görev bildik ve bileyelim. Yoksa özü başka, sözü başka; PKK'lı görünmekle, olmayan kişiliği sergilememi en büyük şahsiyetsizlik sayarız.

Zaman, en güzel ilaçtır. Her şeyi zaman gösterecektir...

Dostça, başarı dolu selamlarımızla!..

Ozan Sahturna
Ozan-Gazeteci Şiar

Senaryo tamam

Kutlu-Sargin ikilisi yine sahnede

Adı komünist, gerçekle ise burjuvazinin resmi komünist partisi olan TBKP'nin iki lideri Haydar Kutlu ve Nihat Sargin uzun süre dir tutuklu bulundukları cezaevinden 4 Mayıs 1990 günü serbest bırakıldılar.

Ülkeye dönüp teslim olduklarında "demokrasi var" diye bağırıldılar. Cezaevinden çıkışında "demokrasi sayesinde kurtulduk, yaşasın demokrasi" diye bağırıldılar. Bravo size... Sokaktaki adam, Özal'a mektup yazıp "demokrasi istiyoruz" derken, siz demokrasi var diye tutturuyorsunuz. Bravo, bravo... 70 yıllık KP sekreterinin, sokaktaki adamdan farklı olması gerekmeydi.

Artık ihanetçilik de, Türkiye ve Kürdistan'da fazla yüz bulunmuyor. Uşaklığın para ettiği ve meslek sayıldığı bir dönemde saatinizi icra edemediyseniz, fırsatları değerlendiremediyseniz bu saatten sonra bir şey yapabileceğinizi hiç sanmıyorum. Saflar netleşmiştir. PKK'nın direnişçiliği büyük bir ayırmayı gerçekleştirmiştir. Belli bir dönem yüzünü cılayarak komünist gecenbildiniz. Bundan böyle bunu da yapamayacaksınız.

Senaryonun son bölümünde, 20 günlük "ölüm orucu" yer almıştır. **PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan** yoldaşın belirttiği gibi "ashında siz açlık grevinin ve direnişin şerefiyle oynuyorsunuz". Hangi rejime karşı gelip teslim oldunuz ki, hangi rejime karşı direnesiniz. Neden açlık grevine daha önce başladınız da, serbest bırakılacağınız son günlerde bunu yaptıınız? Hemen onu da belirtelim. Nasıl olsa serbest bırakılacaktır, direnecek kazandık, sahtekarlığını ortaya atmak için, nöbetle açlık grevine girdiniz. Ama yaşanan gerçekler, bu sahtekarlığını ortaya çıkartmıştır.

Şu anda özgürlüğünüzü kavuşmuş bulunuyorsunuz, yasal bir parti de kuracaksınız. Halkın "intifada" ya kalktığı, aydınların ve yazarların zindana atıldığı, hiç bir düşünce özgürlüğünün olmadığı, günde onlarca devrimcinin şehit olduğu Türkiye demokrasisinde! yeni kuracağınız partiniz, soyadınız kadar size KUTLU olsun... **REFİK SUUDI ARABİSTAN**

Kölelige isyan edenlerin sesi BERXWEDAN'a

Hertürlü gericiliğe isyan edenlerin sesi **Berxwedan** gazetesinin 100. sayısına ulaşması tüm isyancılara ve dostlarımıza kutlu olsun. **Berxwedan**'nın 100. sayiya ulaşmasında başrol oynayan ölümsüz şehitlerimiz, kahraman esirlerimiz ve yılmaz savasçılarımıza bin selam... Kölelige isyanın baş komutanı **A. ÖCALAN**'a ve onun içinde isyan eden emekçilere kucaklar dolusu selamlar, saygılar...

Ülkeden 20 bin km uzaklıkta bir diyarda yaşıyor olmamız bizi ulusal isyandan alıkoyamıyor, alıkoyamıyacaktır da.

Berxwedan gazetesinin 100. sayısına ulaşmış olmasının sevinci ve gururu ile yazıyorum. Gazetemiz çağdaş ulusal kurtuluşun sesidir. Çünkü, çağdaş başkaldırının yaratıcıları şehitlerimiz "Direniş Kahramanlarımız" köşesinde tarutuyor, anıyor ve yaşıyor. "Adım Adım Kürdistan" köşesinde karşılık karşılık ülke-

mizi tanıma olanağına kavuşuyoruz, bağımsız ve özgür vatana olan özlemimiz daha çok alevleniyor. Dağ ve zindan direnişine ilişkin haber ve yorumlar ile her türlü ihanet ve geriliğin nasıl asıldı, ezildiğini ve direnişin gücünün neye kadir olduğunu öğreniyoruz.

Berxwedan'ı özgür ile emekçilerin, isyan eden kölelerin emek ve çabası ile bugünlere ve bu düzeye ulaşması biz emekçilere gücümüz neye kadir olduğunu daha çok öğretiyor.

Berxwedan'ın bugünlere ulaşmış olması, ulusal kurtuluş mücadeleinin geldiği düzeye uygun olarak haftalık çıkarılmasının he deflenmesini gelişmeler zorunlu kılmış durumdadır. Bunun için yazarlarından, muhabirine, dağıtıcısına kadar tüm emekçiler, kölelige isyan edenler daha çok görev başına, daha çok yeni mevziler için İLERİ... **Lezgin Belengaz Avustralya-Melbourne'den**

SOYKIRIM KARARNAMELERİ EŞLİĞİNDE “KÜRTÇE”YE ÖZGÜRLÜK” PLANLARI

PKK onderliğindeki Kurdistan ulusal kurtuluş savaşının yaygın halk ayaklanması düzeyine varmasıyla birlikte emperyalist, sömürgeci ve işbirlikçi-uşak çevrelerinin "Kürçe'ye özgürlük" çerçevesinde sınırlı kültürel özerklik tartışmaları da daha bir yoğunluk kazandı. Bu tartışmaların ve hazırlanan planların en önemli yanı, ulusal kurtuluş mücadelemizi katliamlarla bastırmayı amaçlayan soykırım kararnamelerinin başarısına bağlı olarak ele alınması. Başta ABD emperyalizmi olmak üzere AT ülkeleri ve hatta Sovyetler Birliği, Kurdistan sorununun, Ortadoğu'daki mevcut güçler dengesini bozmadan, reformlar yoluyla çözümlenmesinden yana bir politika izliyorlar. Türk Genel Kurmaylığı ve iktidarıyla muhalefetle tüm sömürgeci burjuva partileri de "Kürçe konuşmanın serbest bırakılması" gereğinde hemfikir olduklarını açıkladılar. Ama bunun, PKK ve onderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesinin ezilmesi, imha edilmesi sonucunda olabileceğini de vurguladılar.

Kürt kemalist Fuat Atalay

Dersimli Hasan Hayri'de kemerlistelere çok hizmet etti. Kemerlisteler, onu yargılamadan idam ettiler.

Hasan Hayri'nin son vasiyeti: "Mezarımı yol üstüne yapın. Gelen giden tükürsün diye. Kemalistlere hizmet ettiğim için" oldu.

özgürlik ve halk demokrasisi taleplerinin önü kesileceği hesaplanıyor.

Bunun için emperyalist ülkelerin pratik deneyimleri ve hangi modelin daha uygun olacağı konusunda tartışmalar yürütülüyor. İspanya'nın Bask, İngiltere'nin Galler ve İrlanda, İsviçre'nin Kantonlar'da uyguladığı politikalar, tartışılan örneklerin başında geliyor. Sömürgeci-burjuva basın-yayın organları da, bu ülke yetkilileriyle ard arda röportajlar yapıyor ve yayılıyor. Türk sömürgeciliğinin örnek almaya çalıştığı bu politikalar, ulusal sorunu sürümce-mede bırakın, halkın bağımsızlığı, özgürlüğü ve eşitliği temelinde çözüm üretmeyen; tam tersine sömürgecileri, sömürgeci devletlerin egemenliği altında tutan ve sadece bir takım ulusal-kültürel haklar vererek sömürgeci varlığı korumayı amaçlayan bir nitelik taşıyor. Böyle bir politikanın ise, Kürdistan'da yaşamansı bulunmuyor.

SHP, "Kürt Raporu"nu Genel Sekreter Deniz Baykal, Genel Sayman ve Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay, Genel Sekreter Yardımcısı ve Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin, MYK (Merkez Yürütmeye Kurulu) üyeleri Hakkari Milletvekili Cumhur Keskin ve Ankara Milletvekili Eşref Erdem'den kurulu bir komisyonla hazırlanıyor. Heyeti oluşturanların kimliğinde de görüldüğü gibi, SHP'nin sınırlı kültürel özerklik planı, işbirlikçi-uşak Kürtler eliyle hazırlanıyor. Bunlardan Fuat Atalay, Avrupa Parlamentosu'nda, yabancı parlamentelerinin, TC'nin Kürt halkına bas-

lar ekleniyor. ABD emperyalizmi bir yandan TC'yi gerillaya karşı her türlü karşı-devrim araç gereçleriyle donatır ve "PKK teröristtir" diye açıklamalar yaparken, diğer yandan da Ankara'daki Büyükelçisi Abramowitz de içinde olmak üzere en yetkili ağızlardan "Kürtler'in kültürel haklarının tanınması, kendi dillerinin -yani Kürtçe'nin- serbest bırakılması" vb. açıklamalarda bulunma sahtekarlığını gösteriyor. Türk basını son dönemlerde Amerika'nın Sesi Radyosu'nun "Kürçe program" yayılmamaya hazırlandığını yazıyor. ABD emperyalizminin çıkarları ve politikaları doğrultusunda yayın yapan ve buna hizmet edin Amerika'nın Sesi Radyosu'nun, bu Kürtçe programları hangi amaçla ve nasıl yayınlayacağı belliidir. PKK ve önderliğindeki ulusal bağımsızlık savaşıma karşı, bunların anti-propagandasını yapan, bu na karşın Kürt işbirlikçi-reformist çevrelerin güdülerine hitap eden bir politika izleyecek ve Kürdistan'daki orta kesimleri de Türk sömürgeciliğe iyice uzlaştırmayı esas alacaktır.

Yine, Paris'teki "Kürt Konföransı"na katıldıkları gerekçesiyle kendi içindeki Kürt küçükburjuva milliyetçilere bile ta-hammül edemeyen ve bunları partiden ihraç eden SHP, bugün "Kürt Raporu" hazırlayıp, Kürtçe'nin serbest bırakılması doğrultusunda hazırlıklar yapıyor. Özel savaş kurmaylarından sömürge valisi Hayri Kozakçıoğlu bile Kürtçe'nin her yerde konulşulduğunu, kendisinin "Devlet dairelerinde bile Kürtçe konusa-

dai ettiinde one Kürtçe konuşabilirsınız" dediğini söylüyor gazetecilere. ABD emperyalizmi ve özel savaş kurmaylarından sınırları birlii bir "anadil özgürlüğü" izni çıktıktan sonra, SHP için kendi içindeki işbirlikçi-uşak Kürtler'e dayanarak bir "Reform Paketi" hazırlamak hiç de zor ve riskli olmuyor. Kürtçe'nin serbestçe konuşulmasıyla, yani Kürtçe üzerindeki yasağın kalkmasıyla işbirlikçi-reformist çevrelerin Kürtçe yayın yapması, türkü söylemesi ve kaset çıkarmalarına izin verilmesiyle PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kuruluşun mücadelesinin önünün ba-

ri" olarak geçiyor. Gerçeklikleri bu. Her ikisi de bu gerçekliklerin gizleyemek için sömürgeci ordunun Kürdistan'da halka uyguladığı işkenceleri arada bir TCK Parlamentosu'na getirerek halkın çıkarlarını savunuyormuş gibi son derece ikiyüzlü ve alçakça pozlara da girebiliyorlar.

Bugün de Türk sömürgeciliğinin ulusal kurtuluş savaşımızı boğma çabalara, politikalarına ve halkımıza karşı işlediği suçlarına ortak oluyorlar. ANAP Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz bile, TC'nin Kürtçe üzerinde koyduğu yasağı tanımadığını ifade ederek şöyle diyor:

"Ben Nurettin Yılmaz olarak Kürtçe konuşuyorum, Meclis'te seçmenlerimle, diğer Kurt milletvekili arkadaşlarımla Kürtçe konuşuyorum, kim başkasının ana dilini engelleyebilir, kim engelleme hakkını kendinde bulabilir? Kürtçe yayın yapmayı, Kürtçe eğitim öğretim yapmayı yasaklamaya kargalar bile güler, bunu yasaklayacaklarına 10-15 milyon Kürdün kellesini koparsınlar daha iyi... Güneş balçıklar sivanmaz 'Kürt yoktur' demek

Nurettin Yılmaz gibi bir ANAP milletvekili bile Kürtçe konuşmayı Kürt halkı, ulus kimliğine sahip çıkma temelinde ele alıyor ve vurguyu bu noktaya yapıyor. Yani, ulus kimliğini, ulusal özelliklerini reddederek değil. Ve SHP'nin adı belli işbirlikçi-uşak Kürtler eliyle hazırladığı raporu hakkında da; "SHP, Kürtler konusunda devekuşu politikası izliyor. Görmemezlikten geliyor. İddia ediyorum, bir erken seçim olsa, SHP Güneydoğu'dan %5 oy ile

doğal olarak Kürt dilinin korunup geliştirilmesini ve yetkinleştirilmesini de içermektedir. Yani anadilde konuşma özgürlüğü, kültürel gelişme özgürlüğü ulusal bağımsızlık politikasının alternatifi değil; tam tersine ulusal bağımsızlık politikası içindedir, onun bir parçasıdır. Güncel gerçekler de bunu doğrulamaktadır. Eğer bugün sömürgeciler, Kürtçe üzerine koydukları kendi yasaklarını kaldırmayı tartışıyor, insanlar "Ben Kürdüm, Kürtçe konuşmak da en doğal hakkımdır" diyerek bunun savunuşunu yapıyorsa; bu gelişmeyi ortaya çıkaran tek güç PKK ve önderlik ettiği ulusal kurtuluş mücadelesidir. PKK önderliğinden ulusal kurtuluş mücadelemiz, kemalist-sömürgeci inkar politikasını parçalayıp ettiği, TC'nin sahtekarlığını, ikiyüzlülüğünü ve yalancılığını açığa çıkararak dünya genelinde teşhir ettiği ve gerçekleri hiç tartışmasız bir biçimde gözler önüne serdiğin için, düşman şimdi "Kürtçe" ve "özgürlük"ten sözetsizdir.

Türk sömürgeciliği ve emperyalist güçlerle halkımızın bağımsızlık, özgürlük ve halk demokrasisi mücadelesine karşı, bu mücadeleyi katliamlarla bastırmak ve onun üzerinde çıkar elde etmek amacıyla işbirliğine giren usak Kürtlere, Kürdistan halkın yanıtını son derece açiktır. Herkes adımını ona göre atmak durumundadır. Sömürgeci-faşist TC Parlamentosu'nda bulunan diğer Kürt milletvekilleri de, eğer cılız da olsa yurtseverlik duyguları ve halka bağlılıklarına varsa, halkımızın katli, kendi vatanından göçertilmesi, tüm ulusal-toplumsal haklarından mahrum edilerek lanetli bir kölelik içinde tutulması temelinde emperyalist metropollerde pişirmeye, sömürgeciler ve yerli işbirlikçiler eliyle zorla piyasaya sürülmeye çalışılan bu zehirli aştan uzak durmalıdır. Düşmanın suç ortağı haline gelmemelidirler. Eğer gerçekten halkımızın haklarını ve çıkarlarını temsil etmek istiyorlarsa, bulundukları yerlerden Kürdistan halkın yüreğimiz olduğu savaşın bir dil sorundan, bir geri kalmışlık sorundan dolayı değil, bir halkın böylesine ağır bir tarzda köleleştirilmesinden, ülkesinin işgal edilmesinden, tüm maddi-manevi zenginliklerinin talan edilip yağmalanmasından kaynaklandığını, bunun bağımsızlık ve özgürlük savası olduğunu ve sonuna kadar haklı temellere dayandığını açıklamalıdır. Bunu yapacak cesareti kendilerinde bulamıyor, ama aynı zamanda halkımızın karşısında suçlu konumda bulunmak istemiyorlarsa istifa etmelidirler.

Kürdistan halkı açısından sorun, kendi vatanında bağımsız ve özgür yaşama sorunudur. Savaş, bunun içindir. Bu sorun çözümlendiği zaman kendi diliyle okuyup yazma, kültürünü zenginleştirme sorunu da kendiliğinden ortadan kalkar. Bu yüzden de Kürtçe konuşup konuşmamayı TC'nin icazetinden aramıyor, buna gerek de duymuyor. Bundan sonra da halkımız kendi diliyle, Kürtçe konuşacak, türkülerini söyleyecek, Kürtçe kasetler dinleyecektir. Ama bunları yapmak için Türk sömürgeciliğinin icazetine, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da gererek duymulmayacağındır.

ANAP, SHP, DYP ve DSP'yi birleştiren asgari mü

"KÜRTÇEYE ÖZGÜRLÜK

neydoğu'ya polisiye tedbirlerden öte çözüm yolları arayan iktidar
anya'daki Bask ve İngiltere'deki Galler modelleri üzerinde çalışı
ulasılan ortak nokta, Kürtçe yasağının kaldırılması.

Amerika'nın ANAP'lı Nurettin Yılmaz G.Doğu' Kürtçe yasağı İLÇİSİ kaldırılmalı

kı uyguladığı, kendi dilini konuşmasına bile izin vermediğini söylemeleri üzerine, kırsuve çıkip kendisinin de Kürt olduğunu, ama hiç de baskın görmeden bir milletvekili olarak Avrupa Parlamentosu'na kadar gelebildiğini söyleyebilecek kadar Türkleşmiş bir uşak. Hikmet Çetin, İran İslam Devrimi sonrasında Tahran'daki ABD Büyükelçiliği'nde ele geçirilen CIA raporlarından, "Kamran İnan'ın yanı sıra CIA'nın en çok güvenebileceğini Kürtlerden bi-

LEGAL ÖRGÜTLENME VE "HEP" ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Başkırafi 1. sayfada sunmaktadır.

Kırsal alanda olduğu gibi şehirlerde de kitlelerin eyleme kaldirılması PKK'nın yılları alan kararlı mücadeleinin ürünü olmuştur. Bu aşamadan sonra görev, kitleleri ulusal kurtuluşcu cephe anlayışıyla toplayık örgütlemek ve eyleme kaldırmaktır.

Türk burjuvazisi de bu potansiyeli ulusal kurtuluş mücadeleinin gücünü olmaktan çıkarmak istiyor, bunun örelmelerini alıyor. Son çıkarılan kararnamelerin, kitleler uygulanan sistematik terörün anlamlı budur. Halk potansiyelimiz yönelen sadece Türk burjuvazisi değildir. 1980'den beri hiç sesleri çıkmayan, ipliği paza ra çıkan, her türlü olumsuzluğun içinde olan Kürt küçük-burjuva reformistleri de bu potansiyeli bencil sınıf çıkarlarına zemin yapmanın uğraşı içine girmişlerdir. Bunlar ve sınıf eğilimleri olarak aynı konumda olan bir kısım Kürt burjuva politikacıları, legal zemine yatkınlıklarına, bu zemini kullanma "ustalıklarına", ulusal kurtuluş örgütlenmesinin içinde bulundukları zorluklara, Türk burjuvazisinin PKK'ye olan düşmanlığından göz yumacağın ve emperyalist burjuvazinin muğlak kültürel özerklik dayatmalarına güvenmektedirler.

Gerek Kurdistan'da gerekse Türkiye'de demokrasi devrim sorundur. Bu gerçek bilimsel olarak ispatlanmıştır. Pratik devrimci mücadele devrim olağanlığı dışında demokrasiye kavuşulamayacağını göstermiştir. Reformcu demokrasının halka vereceği bir şey olamaz. Legal zeminde, bu zemini olanakları zorlanarak verilecek bir mücadelenin ve bu doğrultudaki bir örgütlenmenin, demokrasi ile devrim bağlantısını temel alması gereklidir, aksi durumda demokrasi ve demokrasi için mücadelede boş sözler olmanın ötesinde bir anlam taşımaz.

Kurdistan ulusal kurtuluş mücadeleinin ürünü olarak Kurdistan'da Türk sömürgeci hegemonyası ideolojik ve siyasal olarak sarsılmıştır. Kurdistan'da Türk devletinin tüm kurumları felç dumundadır. Özellikle siyasal partileri ve parlamento, Kürt halkı nezdinde itibar yitirmiştir, gerçek nitelikleriyle halkın bilincine yansımışlardır. Bu kurumlardan umudunu kesen Kürt halkı, kendi özgüne, kaynaklarına ve mücadeleşine yönelmiştir.

Bu durumda legal zeminde olan ve olacak bir örgütlenmenin, halkın bu ileriye yönelik hizmet etmesi gereklidir. Tekrar parlamento halkın önüne işlevsel bir kurum olarak koyma çabaları, hem sahtekarlık hem de kendi kendini aldatma anlamına gelecektir. Türk burjuva siyasal sisteminde parlamentonun hiçbir ciddi işlevi yoktur. Tüm kararların Türk Genelkurmaylığından alındığı biliniyor. Parlamento işlevi sadece bu kararları onaylamaktır. Onları tartışma, eleştirme yada değiştirmeye yetkisi yoktur. Parlamento, tarihi boyunca bu usaklık rolünü göğüller olarak yerine getirmiştir.

Türk sömürgeci parlamento sunun bu gerçeğinin açığa çıkmasına ve Kurdistan'da kitlelerin ona sırt dönmesi, halkın kurtuluşu için önemli bir avantajdır. Yurtseverlik ve halkın için demokrasi iddiasıyla ortaya çıkan her gücün, pratiğinde parlamentonun bu işlevini işlemesi ve halkın bu kurum-

dan daha da uzaklaştırma mücadeleşi içinde olması gereklidir.

Bir ülkede ne denli katı kurallar olursa olsun, her cephe halk muhalefetini yükseltmek bir zorunluluktur. Halk yiğinlarının sınıf mevkilenmesi de bunu zorunlu kılar. Kaldı ki devrimciliğin reformlar ve onlar için mücadeleinin reddi olmadığı ilkesi nettir. Yeter ki legal zemini kullanma ve güncel hedefler için mücadele, devrim için mücadeledenin reddi olarak alınmasın ve uygulanmasın. Her koşulda güncel hedefler için mücadele ve örgütlenmeyi reddetme gibi sektör yaklaşımları ne denli yanlışsa; güncel hedeflerin sınırları içine kendini hapsedip devrimci amaçları gölgeli birakmaya çalışmak da o denli yanlıştır. Birincisi sol sektörizme denk düşerken, ikincisi burjuva reformculuğu denk düşmektedir. Devrimci reddetmeyen güncel hedefler uğruna örgütlenme ve mücadele, halkın kurtuluşunu kolaylaştırır.

Ancak burada zaman, koşullar ve illegal devrimci örgütlenmenin gücünü hesaba katmak ve belirleyici almak gereklidir. Daha devrimci örgütlenme ve mücadelenin ayakları yere basmamışken, kitlelere yeterince nüfus etmemişken, sömürgeci burjuva rejimin legal zeminini ve gözeneklerini gelişme için temel alma ve bunu kitlelerin önüne alternatif olarak koyma dört dörtlük bir tasfiyecilikdir. Burada niyet önemli değildir. Ulusal ve sınıfal mücadele niyetle verilmemektedir. Önemli olan güçtür. Sonucu doğuran güçtür. Geçmişten günümüze kadar Türkiye ve Kurdistan'da reformist pek çok gücün çaba ve pratiği yasa dışı devrimci mücadeleyi yadsıyan tasfiyeci karakteridir.

Bugün ise koşullar ayrıdır. Kurdistan'da otoriter, kitlelere nüfus etmiş, Türkiye politik ortamını doğrudan doğruya etkileyen, bölgede etkin siyasal bir güç olan bir mücadele ve örgütlenme vardır. Bu örgütlenmenin kişiliğinde devrimci-yurtsever strateji, takтик, örgütlenme ve mücadele başarı kazanmış ve kitlelerle bütünlüğündür. Bu deney ve kazanma dayanarak, sömürgeci burjuvaziyi onun zemininde de zorlamak ve bu zeminde direnerek sağlanacak olanaklarla halkın mücadeleşini iletetmek mümkündür.

Sorun ne reddetmek ne de tümüyle kendini kapturmamak sorundur. Bu alandan beklenenlerin sınırı iyi çizilmeli ve fazla rol atfedilmemelidir. Legal zemini halkın silahlı ulusal kurtuluş mücadeleşine katılım ve destegenin önüne geçmek için kullanmak isteyenler yanılırlar ve bu yanlışlığı bilinci olarak sürdürmek isteyenlerin sonu da hüsrandır.

Legal burjuva zeminden demokrasi mücadeleşini veren güçler sunu iyi bilmeli, sömürgecilerin etiketiyle parlamente olmakla ve parlamente mücadele vermekle halkın önderi olunmaz. Aynı nitelikle Türkiye burjuva politikacılari için de geçerlidir. Zira parlamentonun işlevi böyle bir role olanak vermez. HEP oluşumunda yer alan güçler, halkın taleplerine dayanarak milletvekili olmuşlardır. Onların gücü parlamentonun işlevi ile ilgili olarak hükümetin onların gücü de o kadardır. Hatta çok daha azdır. Asıl halkın önderliği, ulusal ve sınıfal mücadeleşinin içinde, kız-

ışın savaş alanında edinilir. Sömürgecilerin verdiği kariyere dayanarak, halkın önderi olarak halkın önune koyanlar, derin bir yanılığın içinde olurlardır. Örgütü halk muhalefetle bağlı olmayanların ya da kendi güçlerini ulusal kurtuluşcu halk mücadeleşinin hizmetine sunmayı ve bu görevi çeşitli kurazıklarla geçistirmek isteyenlerin sonu batakluktur.

Olanakları ne denli dar ve ne kadar engellerle dolu olursa olsun, legal alan iyi kullanıldığına Kürdistan ve Türkiye halkın kurtuluşuna hizmet edecek olanağalar sunar. Fakat bir koşulla; legali illegal, reformu devrim için kullanmak ve dar sınıf çıkarlarını halkın mücadele çıkarlarına tabi kılmak koşuluyla.

Salt legal mücadele deneylerine ve parlamente etiketine dayanarak önderlik yapılamaz. Halk önderliği ve mücadele kuzazılıkla yürütülemez. HEP yöneticileri kuzazılık yapmakta, aristokrat bir mantıkla hareket etmektedirler. Kaldı ki Türk burjuvazisi de öyle ahmak değildir. Örgütü devrimci-yurtsever halkın muhalefetinin yasal zemine yansımı yönünü görmüş, önce kendi kurum ve olnaklarını burjuva ve küçük-burjuva milliyetçilere bile kapatmış, bu unsurları zorla halkın mücadeleşine dayatmıştır. SHP bünyesindeki Kürt kökenli bir kısım burjuva milliyetçilere ve Türkçeli küçük-burjuva demokratlarının MİT, ANAP, SHP ve Türk burjuva başının ortak operasyonu ile atılması anlamı budur. Bu kavgada Kürdistan halkın tepkisi ve muhalefeti belirleyiciyken ve asıl üzerinde durulması gereken bu yönken, amaçlı nedenlerden dolayı bir avuç Kürt kökenli milliyetçilinin eylemi öne alınmıştır. Her ne kadar HEP yöneticileri de partilerini "erken doğum" olarak değerlendirdiğlerse da, eylemlerinde sinsi bir kuzazılık vardır.

Türk burjuvazisinin çekmecede tuttuğu kültürel özerklik planı, emperyalist güçlerin benzeri dayatmalari, soysuz Kürt küçük-burjuva gruplarının benzeri talepleri gözönüne alındığında; HEP'in kuruluşunda bu işbirlikçi zeminin görmemek mümkün değildir. Subjektif planda olmasa bile objektif olarak bu bağlantı vardır. Türk burjuvazisi her zaman ulusal kurtuluş potansiyelini legal sınırlar içine hapsetmek ister. HEP, kurucularının sınıf konumu ve örgütlü ulusal kurtuluş mücadeleyle bağlarını olmayıından dolayı, burjuvazının bu tuzağına uygun bir konumdadır.

HEP'in temel dayanağı "Kürtlük"tir. Ancak bizim bildiğimiz Kürtlük başka, HEP'in kasdettiği Kürtlük başkadır. Bizim Kürtlüğümüz, bağınaz milliyetçilikten kurtulmuş, yurtsever-demokratik, işbirlikçiliği reddeden, ulusal bağımsızlıkçı ve direniçi Kürtluktur. HEP ise bizce anlami bellii, bir Kürtluk peşinde koşuyor. Bir yandan PKK'nın ortaya çıkarıldığı direniçi mücadele potansiyeline "dayanmak" buna kullanmak istiyor da denebilir- istiyor, öte yandan işbirlikçi-reformist Kürt küçük-burjuva gruplarının olnaklarına. Bunun adı da "Kürtlüğün temsili", "ulusal güçlerin temsili" ya da başka bir değişebir nevi "ulusal cephe" oluyor. Bu iddia bilimsel olarak yanlış,

pratik olarak olnaksız ve bunu gerçekleştirmek HEP'in gücünü aşar. Çünkü, Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadeleşinin yığınlarının mücadeleşidir, ulusal kurtuluş cephesi yiğinların örgütSEL birliğidir. Bu birlik ulusal bağımsızlıkçı olmak zorundadır. Ulusal kurtuluş cephesi Türk sömürgeci parlamentosunda değil, savaş içinde kurulur. Cizre ve Nusaybin 1990 halkın ayaklanmasını açık olarak gösterdi. Ulusal kurtuluş cephesinde işbirlikçi bir politika güden Tevger'in yeri yoktur. Kuşkusuz legal zemindeki herhangi bir örgütSEL temsilin cephelik karakteri, asıl ulusal kurtuluş cephesinin yansısı olmak zorundadır. Sinsi bir şekilde Tevger işbirlikçiliğini, ulusal kurtuluş yiğinlara dayatanlar başarısızlığa uğramaya mahkumdu.

Legal alanda olacak bir örgütlenmenin temel dayanağı Kürt halkın kitleleri olsa bile, bu örgütlenme Türkiye emekçi kitlelerine ve öncüsü durumundaki devrimci güçlere hitap etmelidir. Bu bir taktik olarak görülmeli. İki halkın kurtuluş için mücadele dayanışması, legal örgütlenmenin belirlediğimiz geniş sınırlarını zorunlu kılar. HEP, bu görevi de yine getirme gücünden yoksundur. Bünyeye birkaç sendikacının alınmasıyla Türkiye emekçilerinin talepleri karşılaşmış olunmaz ve böylesi bir davranışla Türkiye emekçilerinin çıkarları da temsil edilmiş olunmaz. Bu bir program, devrimci güçlerin onay ve desteğini alma ve mücadele sorunudur.

Salt legal örgütlenme olsun diye örgütlenmez. Gerçekte bu alanda da halkın kurtuluş mücadeleşine hizmet edileceksse, iddialı olunur ve bütün riskler göz önüne alınarak mücadele edilir. Legal alanda olacak bir örgütlenmenin programı, ulusal-demokratik halkın devriminin bir parçası olmak zorundadır. Tabii ki baştan başarısızlığa mahkum sektör ve yanlış mesajlardan kaçınacak, güncel hedefler öne çıkarılacaktır, fakat güncel hedefler uğruna devrimin amacı saptırılmamalıdır. Türkiye'de bile olsa demokrasının temel engelinin Kürdistan sorunu olduğu görülmek, programa ve mücadeleye yansıtılmalıdır.

Koşullar ne olursa olsun program, yurtsever-demokratik içeriğe olması gerekmektedir. Derhal genel af, Olağanüstü Hal Yasası'nın ve faşist kararnamelein iptali, özel timler ve köy korucularının dağıtılmazı, zoraki gün durdurulması, gösterilen köylülerin köylerine dönmesine izin verilmesi, şehit savuşturuların cesetlerinin derhal ailelerine teslim edilmesi, sendikal-dernekse hakların teslimi,

tüm anti-demokratik yasaların derhal iptali, örgütlenme hakkı, Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasakların derhal kaldırılması, halkın özgürce kaderlerini tayin hakkı vb. ilkelerin programa yansıtılması gereklidir. Ve tüm bunalımları gerçekleştirmek için mücadeleci bir yol benimsenmesi gereklidir. Hedef; ilkeleri daha net, bilesimi yurtsever, olusunu mücadeleci ve daha yiğinsal bir örgütlenme olmalıdır. Bu hedef HEP'i aşar. HEP kurucuları ve destekçileri arasında bulunan yurtseverlere düşen görev, güçlerini daha yiğinsal, yurtsever-demokratik bir örgütlenmenin içine hapsedecek değerlerebilir.

HEP oluşumunun karakteri genel hatlarıyla somutlaşmuştur. Bu oluşumun halkın taleplerine denk düşmediği ortadadır. Bileşim, oluşum tarzi, kapsamı ve muğlaklı yönleriyle halkın taleplerine ters düşmektedir. Yurtseverler güçlerini böylesi bir örgütlenmenin içine hapsedecek değerlerebilir. Hedef; ilkeleri daha net, bilesimi yurtsever, olusunu mücadeleci ve daha yiğinsal bir örgütlenme olmalıdır. Bu hedef HEP'i aşar. HEP kurucuları ve destekçileri arasında bulunan yurtseverlere düşen görev, güçlerini daha yiğinsal, yurtsever-demokratik bir örgütlenme yolunda sarfetmek olmalıdır.

şinden gidecek kadar saftır, ne de Türk burjuvazisi HEP'in niyetini anlayamayacak kadar deyisizdir. Hem amacını gizle, hem de faydalı çıkışları göz boyamaçlığı yap; bu başarısızlığa mahkum dört dörtlük oportunist yaklaşımındır.

Günlük yaşamda faşist-sömürgeci burjuvaziye karşı bir takım reformları desteklemek ve sahibi milliyetçi küçük-burjuva demokratlarına dayanışmadan bulunmak ayrı; reformculuğu politik bir anlayış olarak desteklemek ayrı bir şevidir. Devrimcilik birincisine evet, ikincisine ise hayır der.

HEP'çiler şunu da iyi bilmeli ki, eğer Kürt küçük-burjuva gruplarına güvenerek yola çıkıqlarsa yanlıyorlar. Kürdistan'da küçük-burjuva milliyetçiliğinin oynayacağı bir rol kalmamıştır. HEP'çiler şunu da bilmeli ki son politik şanslarını oynuyorlar. Onlar bir takım dönüşümlerin sadece ara bir durumuna denk düşüyorlar.

Tüm bunlardan ne sonu çıkarılibilir;

- Legal bir örgütlenme, silahlı mücadeleye karşılık değil, onu bu zeminden destekleme hedefini gütmelidir.

- Legal bir örgütlenme, halkın siyasal örgütlenme ve mücadeleşinin boyutlanmasına hizmet etmelidir.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan'da özel savaşın tüm öğe ve uygulamalarına karşı aktif olarak durmalıdır.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan'da sömürgeci terörün tüm uygulamalarının yanında halkın aktarılmasını sesi olmalıdır.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşile Türkiye emekçilerinin kurtuluş mücadeleşini arasında bir dayanışma köprüsü olmalıdır. Programında Türkiye emekçilerine de hitap etmel, bünyesinde her kademede onlara da yer vermelidir.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşile Türkiye emekçilerinin kurtuluş mücadeleşini arasında bir dayanışma köprüsü olmalıdır. Programında Türkiye emekçilerine de hitap etmel, bünyesinde her kademede onlara da yer vermelidir.

- Legal bir örgütlenme, tavan dan değil, tabandan kurulmalıdır. Örgütü ulusal kurtuluş mücadeleşine hizmet edileceksse, iddialı olunur ve bütün riskler göz önüne alınarak mücadele edilir.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan'da sosürgeci kurumları meşrulaştırmalı, yıpranmalarına hizmet etmelidir.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan'da otoriter, kitlelere etiketine dayanarak önderlik yapılamaz. Halk önderliği ve mücadele kuzazılıkla yürütülemez. HEP yöneticileri kuzazılık yapmakta, aristokrat bir mantıkla hareket etmektedirler. Kaldı ki Türk burjuvazisi de öyle ahmak değildir. Örgütü devrimci-yurtsever halkın muhalefetinin yasal zemine yansımı yönünü görmüş, önce kendi kurum ve olnaklarını burjuva ve küçük-burjuva milliyetçilere bile kapatmış, bu unsurları zorla halkın mücadeleşine dayatmıştır. SHP bünyesindeki Kürt kökenli bir kısım burjuva milliyetçilere ve Türkçeli küçük-burjuva demokratların MİT, ANAP, SHP ve Türk burjuva başının ortak operasyonu ile atılması anlamı budur. Bu bir taktik olarak görülmeli. İki halkın kurtuluş için mücadele dayanışması, legal örgütlenmenin belirlediğimiz geniş sınırlarını zorunlu kılar. HEP, bu görevi de yine getirme gücünden yoksundur. Bünyeye birkaç sendikacının alınmasıyla Türkiye emekçilerinin talepleri karşılaşmış olunmaz ve böylesi bir davranışla Türkiye emekçilerinin çıkarları da temsil edilmiş olunmaz. Bu birlik ulusal kurtuluş mücadeleşine hizmet etmelidir.

- Legal bir örgütlenme, Kürdistan'da sosürgeci terörün tüm uygulamalarının yanında halkın aktarılmasını sesi olmalıdır. Programında Türkiye emekçilerine de hitap etmel, bünyesinde her kademede onlara da yer vermelidir.

- Legal bir örgütlenme, mütadeleci bir kuruluş yöntemini seçmelidir. Tersi durum, ayaklanan kitlelerin mücadeleci karakterine terstir. Kendini yasaların sınırlarına göre alıp hizmetinde olmalıdır. Bu örgütlenme Cephe'nin yiğinlar içinde kökleşmesinin bir aracı olmalıdır. Büyülesi bir tarzda kurulacak legal bir örgütlenmenin öne çıkarılacak engeller ne olursa olsun, sürekli kendini yenileyebilir.

Kitlesel göç mü, ulusal kıymı mı?

Baştfaraf 1. sayfada

Türk sömürgecileri zoraki göçün ne denli etkili ve tahrifkar bir silah olduğunu bilinciyle, bu silahı egemenlik tarihleri boyunca Kürdistan halkına karşı kullanmışlardır. Mecburi iskan, Türk sömürgecilerinin elinde Kurt halkını cezalandırmak, bölmek, asimile etmek, direnişinin önüne geçmek ve Kurt halkın nüfusunu azaltmak için sürekli bir şekilde uygulamada tutulmuştur. 70 yıldır, Kemalist burjuvazi, Kurt halkını kitesel bir şekilde ülkesinden bir daha dönmemek üzere kovmaktadır. Bunun için askeri, siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal politikalar bir bütünü olarak kullanılmaktadır.

Kürdistan'da sermaye birikimi devlet tekeli dışında yasaktır. Sermaye sahibi Türkiye'ye kaçmaktadır. Asker-ağa zorundan, topraksızlıkta köylü kaçmaktadır. İş umuduyla milyonlar kaçmaktadır. Öğrenim umudu ve sosyal taleplerin nedeniyle gençlik olduğu gibi Türkiye'ye kaçmaktadır.

1984 yılı ile birlikte Türk sömürgeciliği, zoraki göçe yeni öğeler kattı, daha sistemli ve tahrif edici duruma getirdi. PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı uygulamaya sokulan sömürgeci özel savaşın en temel ögesi halka uygulanır; çökertme ve göç oldu.

Türk Genelkurmaylığı talimatlarında zoraki göçün amacı net kommunktadır. "Balığı yakalamak için denizi kurutma". Türk sömürgecileri bu amaçlarına ulaşmak için her yolu ve uygulayı meşru gördüler. Uygulama sadece askerlere ait değildi. Tüm burjuva basın organları ve tüm burjuva siyasal parti liderleri değişik formüller altında zoraki göç uygulamasını askerlere önerdiler. Ecevit'in, İnönü'nün Vietnam tip stratejik köy uygulaması ile ordunun köy yıkarak göçertme uygulaması arasında özde hiçbir fark yoktur.

Göçertmek için gayri insani kural ve uygulama varsa onlara başıvarulmaktadır; çetecilik, muhbirlik, ajanlık ve kelle avcılığı dayatılmaktadır. Kabul etmeyenler göç ettirilmektedir. Köy sınıra yakınsa, köy dağlık alandaysa, köyden ARGK savaşçısı varsa, köy ARGK'ye destek veriyorsa, köy veya köy civarında ARGK'nın eylemi varsa, köy potansiyel direniş gücüyle vb. tüm bunlar göçertmeye gerekçe yapılmaktadır.

Köylülerin göçe zorlamak için işkence yapılmakta, tutuklanmaktadır, üretimi yasaklanmaktadır, köye giriş-çıkış yasaklanmaktadır ya da izne bağlanmaktadır, köylülerin ürünleri tahrif edilmekte, hayvanları öldürülmemekte ya da çalınmaktadır, kadınların namusuna hakaret edilmekte, köy yollarına mayın döşenmekte, özel timler ve köy korucusu çeteler köylülere en vahşi yöntemlerle saldırmaktır.

Asker, özel tim ve çete terörü ile açılıkla başbaşa bırakılan insanlarımızın önüne test yolda konuyor; göç etmek. Kürdistan'ın büyük şehirlerine, Türkiye metropollerine, Avrupa ve Orta-Doğu, Arap ülkelerine.

Salt 1985'ten beri bu şekilde göçertilen insanların sayısı milyonlardır. Nüfus artışı Türkiye'ye oranla çok fazla olan Kürdistan'da nüfusun sürekli azalmasının başka bir izahı olamaz.

Türk ordu güçleri, özel timler ve çeteler, köylüler dönmesin diye boşalttıkları köyleri yakıyor, ürünlerine el koymuyorlar. Türk sömürgeci yetkilileri neden oldukları bu ulusal ve toplumsal faciayı dünya halklarından gizlemeye çalışıyor, göç ekonomik kılığı ve sosyal geriliğe bağlıyor, köylülerin "PKK teröründen" kaçtığını ileri sürebilecek kadar ikiyüzlü davranışlıyorlar.

Türk sömürgeci devletinin en barbar yöntemlerle milyonlarca Kürt insanını ülkesinden kovması yetmiyormuş gibi, şimdi göç yeni çıkarılan 413 ve 424 Sayılı Kanun Kuvvetindeki Kararname'lerle yasal duruma getiriliyor. Kararname yasalarına göre Olağanüstü Hal Valiliğinin istediği her köy boşaltılabilir.

Türk sömürgeciliğinin hangi amaçla mecburi iskan yasalarını tekrar uygulamaya soktuğu bilinmektedir. Kurt halkını ülkesinden kovarak ulusal kurtuluş mücadelemizi önlemek istiyor. Buna olanak yoktur. Zira Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleleri bugün çok daha güçlü ve çok daha kiteseldir. Ekonomik, siyasal ve sosyal sorunlar içinde debelenen Türk sömürgeci sisteminin göçertilen milyonlarca Kürt insanını ekonomik, kültürel ve sosyal olarak absorblama olanağı yoktur. Kemalizmin tüm Kürdistan politikası gibi, bu politikanın en temel ögesi olan mecburi iskan uygulaması da iflas etmiştir. Kurt halkı göç bilinçli karşılamaktadır, göçe direnmektedir, çeteleşmemek için göçün yıkımını göğüslemektedir, köyünden ve ülkesinden kovulmanın kınıyle göçüyor. Bu durumyla göçertilen her Kürdistan insanı, çocuğu, kadını, yaşlısıyla bir direnişçi, bir ayaklımadır. Mart 1990 Halk Ayaklanması en önemli güçlerinden biri köylerinden kovulup, şehirlere sürüklenen yurtsever insanlarımız oldu. Sadece Kürdistan şehirleri için değil, Türkiye'de de Kurt kitleleri devrimciliğin, ilericiliğin, demokratlığın, direnişciliğin en aktif ve itici ögesi olmaktadır. Bu durum bugünkü Türkiye devrimci-demokratik hareketinde somut olarak gözlemlenmektedir.

Türk sömürgeciliği kendi kuyusunu kazmaktadır. Evet, çağımızın en barbar uygulamasını geliştirmektedir. Fakat artık göçertme politikasıyla amacına ulaşamayacağı kesin olarak anlaşılmıştır. Türk sömürgeciliği, uygulamasıyla yangına benzin döküyor, direnişin potansiyelini güçlendiriyor.

Elimizde Siirt, Van, Hakkari, Mardin, Dersim, Bingöl ve diğer Kürdistan bölgelerinde boşaltılan ve göçertilen köylerin listesi ve Türk ordusunun uygulamalarının belgeleri var. Bunları Siirt bölgesinde minden başıyarak bölüm bölüm yayınlayacağız. Okuyucularımızın da yeterli duyarlılığı göstererek, bu konuda edinebildikleri belgeleri gazetemize yayılmasını üzere ulaştırmamı bekliyoruz.

Siirt'ten yurtseverlerin gazetemize ulaştırdığı göçettirmeye ilişkin belgeler:

Botan'da köylere virane görünümünü sömürgeci güçler veriyor

1984 yılından beri Siirt bölgesinde tamamen ve kısmen boşaltılan köyler ve mezralar:

Siirt Merkez: Dêrxalip ve Doğayımez mezraları, Qalender, Bilosris, Gera Üşe ve Qasrik Köyleri ile Taylik mezrası, Gawat köyü.

Kurtalan: Beytil ve Çemî Kurrik mezraları, Huseynî, Kendalan, Kozik, Qesirkê, Tavlikê, Lefê

Pervari: Hot, Koçnis ve Kewzin mezraları, Herwex, Rûbaryan ve Mexês, Bestan, Hol, Kal, Ebu Bekran.

Eruh: Şetrük, Garisan, Milan, Zevê, Banan, Nawyan, Gelî, Emte, Keya Biyan, Benguv, Gelî Osman, Tarhan köyünün Qesra Cello mezrası, Şikefta Üsifan, Çemî Gur, Şîsil.

Sırnak'ta tamamen boşaltılan köyler:

Çalan, Sergê Mehmed Üsê, Diryan, Bacrit, Avtehlê, Ramêran, Dehlêban, Çemî Mezin, Bişê Reş, Şerêvan, Korta Xanê, Cinîver, Belûzê, Rêstor, Tehtîyan, Cindê, Serê Dehlê, Dimilyan, Gêrê Bezo, Deştkê, Abazan, Gêhdan, Kaymakam Çeşmesi, Başağac, Dihof, Koşka Nêr, Çadırlı, Mendiķe, Banê Cindiyan, Bîrkê, Zivengok, Derê Guvê, Miştaxê, Bêrma Kehrê, Emuyan, Tekçinar, Şilbîn, Gundikê Mitirban, Kavuncu, Bağpinar, Serê Dehl, Fekan, Hezman, Banger Nazî, Gundik, Mesercî, Çobandere, Kehnû Bergû, Kayaboyun, Bertûl, Anılmış, Gundikê Remo, Difîn, Deryê Keran-Boyunyaka, Sinê, Talgan, Besta Meryemê, Bênafran, Ali Kerê, Bilkasman, Nanîf, Girspî, Amuryan, Fîrisan, Sutek, (Bêsekê'nin mezrası), Fîrisankê

Göçettirilen köylülerin sömürgeci makamlara verdiği dilekçelerden örnekler

İş ortağının köyümüze gelip gitmesi için bu konuda kendisine gerekli müsaadenin verilmesi için 26.3.1990 günü makamına dilekçeyle müraacat ettim. Dilekçem sizler tarafından İl Jandarma Alay Komutanlığına havale edildi. Onun üzerine İl Jandarma Komutanlığına gittim.

Havale dilekçemi Alay Komutanının bizzat kendisine verdim. Dilekçemi alıp okuduktan sonra bana geri verdi. Böyle

bir dilekçe alımı yacagımı ve talebimi kabul etmeyeceğini söyledi. Ayrıca hakaret söylemeyeceğini sârf ederek beni makamından çekti.

Bu durum üzerine size müraciat edip durumu izah etmekten başka şarem yoktur. Son derece zor ve mağdur durumdaydım.

Gerekenin yapılmasını saygımla arz ederim.

Muhittin Ay, Adres: Kelekçi Köyü, Siirt, 26.3.1990

Cumhuriyet Savcılığına / Siirt

Bizler Eruh'a bağlı Bağgöze (Aymê) halkımızdır. Köyümüzde sudan dolayı problem bulunmaktadır. Bazı kişiler bunu fırsat bilerek, sürekli halkı askeri birimlere ihbar etmekte. Köyde var olan geçimsizlik il merkezine başka şekilde yansımaktır. Köylülerimiz PKK'ye yardımçı oluyorlar. Köydeki herhangi bir olayın sorumluluğunu bize ait olmayacağıma ve meydana gelebilecek herhangi bir olayın sorumluluğunu bize ait olmayacağıma belirttiler. Ayrıca köyü terk ettiğimiz zaman ilgililer tarafından bize bir iskan yerinin sağlanacağını söyleydi. Tabii ki köyü güvenlik nedeniyle boşaltmamız isteniyordu.

Ismail Özdemir, Resul Oğuz, Talat Yıldırım

Valilik Makamına / Siirt

Bizler Ağaçyurdu köyü halkindanız. Sürekli korucu olmamız için baskıya uğruyoruz. Geçen yıl bütün hayvanlarımızı sattık. Köydeki karakol komutanı köyün dışına çıkmamızı müsaade etmiyor. Odun dahi getiremiyoruz. Bu yıl bir metre yer dahi ekmedik. Bahçelarımızı temizleyemedik. Açıklalla yüz yüze yürüyüz. Korucu olmamız isteniyor. Biz bu işi yapmak istemiyoruz. Ne silah ne de para talep ediyoruz. Arazilerimiz geçinmek için bize yeterliydi. Oysa şimdi şehre girmek için izin alıp çıktı, erzak amaciyla çıktıığımızı söyledik. Batman'da ev bulduk, yerleşmek istiyoruz. Köyü terk ettiğimiz taktirde evlerimizi ve bahçelarımızı tümüyle yakacağımı belirtti böyük komutanı. Zaten şu anda da fistık, badem ve üzüm bağıları talan edilip yakılmıştır.

Zor durumda ve çaresiz olduğumuz için eski köyümüze yani mezarımıza dönmem zorundayız. Oraya dönmemek hayvanlarımıza satıp başka bir yere gidip yerleşmek zorunda kalacağız. Bu da bizi son derece zor duruma sokacağı gibi bizi tedirgin etmektedir. Köyümüze döneceğimizi önceden size haber veriyoruz. Sizlerden istirhamımız çevrede bulunan jandarma timlerine haber vererek rahatsız edilmememizin

Devamı 21. sayfada

PİS-KİRLİ ÖZEL SAVAŞIN BİR BOYUTU: “KÖY KORUCULUĞU” ÜZERİNE BİR KAÇ HATIRLATMA

Başteraftı 1. sayfada

'84 Ağustos Atılımımızda birlikte TC, klasik ayaklanmalara karşı klasik imha ve anında sonuç alma stratejisini dayattı: Bu na genelde "Yıldırım Harekât" deniliyordu. Ne varki, düzenli ordu birlüklerinin yaygın "Yıldırım Harekâtı"nın sonucuzluğu, başarisızlığı açığa çıkmaya başlayınca bu kez, özel savaş tüm şiddetle dayattılar. Ve giderek sınırsız, ölçüsüz ve kuralsız yürütülen bu savaş biçimini yetkinleştirtiler, derinleştirtiler, kurumsallaştırdılar; keyfi ve zorba sömürge rejimini yasal dayanıklara kavuşturdu. Aslında TC, emperyalist sömürgeci güçlerin kurtuluş hareketine karşı denediğiniz savaş yöntemini kendi deneyleri ve karakteriyle sentezleyerek geliştirdi ve Kürdistan'da oturttu. "Köy Koruculuğu", bu kirli-ahlat ve insanlık dışı niteliği onlarca ulusal kurtuluş hareketi deneyinde açıkça kanıtlanmış özel savaşın önemli bir boyutu olarak geliştirildi ve kurulmuştur. Bu konuda zengin bir deneyime sahipi TC.. Osmanlı'nın barbar ve despotik özelliklerinin yanısıra tüm vahşi pratığını de savaş cephaneli olarak kullanacaktı. "Hamidiye Aşiret Alayları" bunun en çarpıcı ve yetkin örneği idi. "Köy koruculuğu" da günümüz Hamidiye Alaylarının yeniden oluşturulmasından başka bir şey değildi. 1984'lerin sonlarında geliştirilmeye çalışılan bu hain-milis çeteçilik, giderek geliştiriliyor ve yaygınlaştırılıyor; yasal, mali vd. olağanlıklar güçlendiriliyor. Ve özel savaşın bu boyutlanmasına paralel olarak ulusal kurtuluş müümücadememiz bu hain yapıya karşı çok yönlü bir savaşım içinde oldu. Ard arda vurulan darbelelerle çözülmeye sürecine sokulduğumda bir olsudur...

Bu kısa hatırlatmadan sonra, özel savaş rejiminin birinci yöneticisine, yanı resmi adıyla "Bölge Valisi"nın sözkonusu mülakatına gelebiliriz. Sömürge Valisi, gazeteci Erhan Akyıldız'ın sorduğu soruya şu karşılığı veriyor:

"Korucu konusu da aynı. Korucu olayını sadece güvenlik elemanı olarak görmemek lazımdır. Korucu olayı esasında, ailece, terörizme ve bölücülüğe karşı olmak demektir. Bir kişi korucusu bir aileden, o korucu gece nöbet tutuyorken, kendisinin ve çoluk çocuğunun da canını koruyor teröriste karşı. Aile fertleri de ister istemez babanın yanında yer alıyor. İşte teröristi rahatsız eden olay bu. Terörist, kendisine çevrilen korucu silahına karşı değil. Arkasındaki 15-20 kişinin birden kendi ideolojisinin karşısında, devletin yanında yer almasına karşı. 20 bin korucu var; şimdi bunu çevresiyle birlikte düşünün..." (abc) (Erhan Akyıldız'ın H. Kozaklıoğlu ile yaptığı röportajdan. Güneş gazetesi 17 Mayıs 1990)

Sorun çok açık ve çarpıcı olarak konuşuluyor. "Köy Koruculuğu"ndan bekentileri, bu özel savaş aygitina yüklettikleri askeri, siyasal, toplumsal ve ideolojik anlamı gayet açık ve net!

Dikkat edilirse "Bölge Valisi", "Koruculuk"un askeri-siyasal boyutundan çok, olayın toplumsal-ulusal ve biraz da ideolojik boyutuna vurgu yapıyor. Esas olarak TC'ye toplumsal, siyasal da-

yanak yaratmak ve bu temeli genişletmek amaçlanıyor. Bu amaç, sözlerde oldukça açık bir şekilde vurgulanıyor. "Esasında ailece, terörizme ve bölücülüğe karşı olmak demektir." Kuşkusuz, TC'nin sömürge egemenliğine toplumsal-siyasal dayanak ve temel geliştirmeye kendi başına bir amaç değildir. Bugün yürütülmekte olan pis özel savaşın etkin bir aracı ve parçasıdır; son tahilide ulusal imha sürecinin etkin bir öğesi olarak düşünülüyor.

Ancak öncelikle TC, kendine yerel dayanakla, toplumsal témeller yaratma ve böylece özel savaşa zaferle ulaşırma taktigine yükleniyor. Bunun kapsamlı nedensleri var: Bir kez şu nokta çok açık: TC'nin ülkemizdeki ideolojik hegemonyasını etkisizleştirilmiş, Türkçük ve Türkleştirme ideolojisi etkinliğini ve itibarını yitirmiştir. Partileriyle, eğitim sistemiyle, vd. kurum ve ilişkileşirile felç olmuştur. Geniş yığın-

kimiz yabancı bir güç ile karşı karşıya olduğu, yabancı bir egenlik altında bulunduğu gerçekliğinin ayrimına hızla ulaşıyor. Sivil itatsızlık ve ulusal kimliği sahiplenme, bunu gururla ifade etme -eskiden Kürtükten utanılırdı- gibi gelişmeler, TC'nin ideolojik hegemonyasının etkisizleştirliğinin derecesi hakkında önemli kanıtlar sunuyor. Sık sık "halk desteği", "halka sevkatle yaklaşım" sözlerini dinliyoruz, basın dan ve burjuva parti liderlerinden. Bu istem, TC'nin ideolojik olarak kesin yenilgisinin açık itirafıdır. Bu ideolojik yenilginin siyasal-askeri cephelerdeki yansımaları daha az yakıcı değildir; askeri-siyasal zaferin temel güvencesi ve hazırlayıcı-geliştirici unsurudur.

İdeolojik hegemonyada uğranılan yenilgi, otoritenin sarsılması, egemenliğin salt çiplak zor, şiddet ve pis savaş araç ve yöntemlerine dayanıyor. TC'

rimiş bireyler ve toplum, insanlık alemine karşı bir suçular topluluğudur, tarihe ve çağ'a karşı bir lanetler topluluğudur.

İşte TC, tüm Kurt halkını böyle bir suçular ve lanetler, ne üdügü belirsiz mahluklar konumuna getirmek istiyor, "Köy Koruculuğu" bu amacın en etkin aracı ve truva atı konumundadır. Ulusal ihanet, hain çeteçilik, kelle avcılığı, en insanlık dışı suçuluk durumu bu truva atı aracılıyla tüm topluma egemen kilinmek isteniyor. Bir "korucu" ile 15-20 kişiyi kazanma politikasının anlamı bundan başkası değildir.

TC, toplumsal-siyasal dayanak ve taban oluşturma politikasını, toplumumuzun geri, çağ duşı ve kendi eseri olan lanetli yapısına dayandırmak istiyor. Kendi uygulamalarının sonucu olan malzeme üzerine oturtmak anladırlar. "Köy Koruculuğu" ile aileye, aşiret ilişkilerine, kişiliksizleşmeye, vd. lanetli konumlara, tarihsel ve güncel gerici yapı ve ilişkilere sesleniyorlar. Bir ailede bir bireyin kazanılması, bütün bir ailenin elde edilmesi, bir aşirette aşiret reisi ve aşiretleri gelenlerinin kazanılması, bütün bir aşiretin elde edilmesi olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan açık şiddet, baskın, tehdit, ekonomik vaadler de bu politikanın yaygınlaştırılmasında baş发挥作用 temel yollardan biridir. Tehdit ve açık dayatma lar kullanılarak başlıca yoldur.

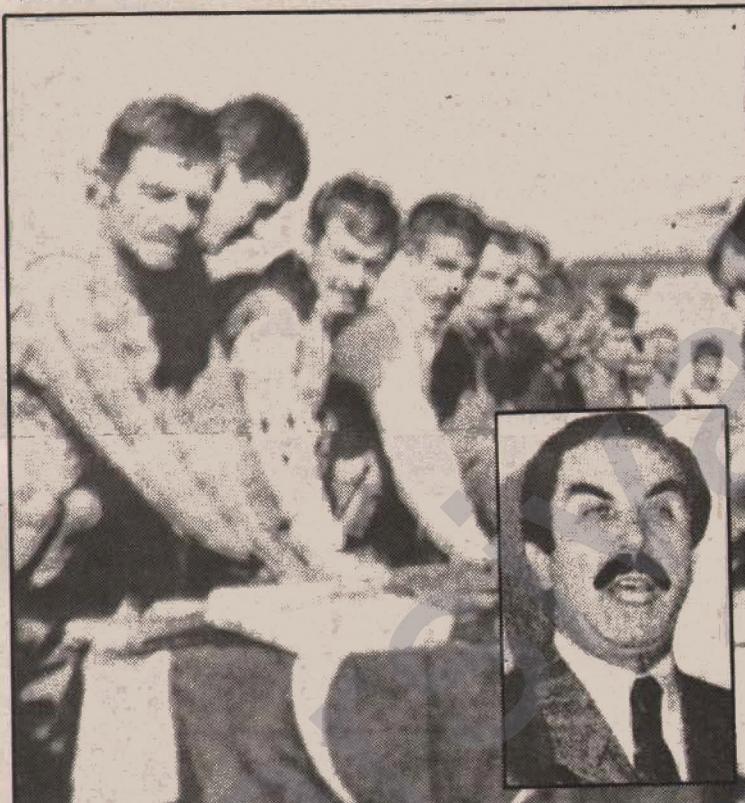
Sömürge Valisi'nin açıklamasıyla, ülkemizde örgütlediği bir "korucu" ile birlikte, tüm ailesini -geleneksel aile yapısı düşünüldüğünde bu 15-20 kişi gibi sayı demek oluyor- de, kirli özel savaşında kendine nasıl siper ettiğini de açıkça itiraf etmiş oluyor. Böylece bugüne dek akitan kadın-çocuk, yaşlı insanların kanlarının sorumluluğunu da istemiyerek de olsa kabul ve ilan etmiş oluyor. Evet, sömürgeci TC, çocukları, yaşıları, "bütün aile fertlerini" kendine siper, kalkan etmekle zavallılığını, hıçlığını kanıtlamış olduğu gibi, özel savaşın etkin bir ögesi olarak geliştirilen "köy koruculuğu", ulusal hain bir oluşum olmanın ötesinde, gayri insanı, ahlak dışı, uluslararası savaş hukukiyle çelişen bir kurumlaşma ve özel savaş yöntemiştir. Ulusal ve insansal değerlerin bu kadar ayaklar altına alındığı, bunun resmi bir politika olarak uygulandığı ülkemizde, özel savaşa ve onun "koruculuk" sistemine karşı mücadeleyi en üst düzeyde ele almak, kaçınılmaz bir zorunluluk olduğu kadar, insanı bir görevdir, yurtseverlik görevidir.

Kürt insanının pis-kirli-sömürge savaşında kendine barikat-siper-kalkan yapmak demek olan "Köy Koruculuğu"na karşı tavır insanlığı taşımanın, demokrat olmanın en asagi koşuludur. Ulusal ihanet, ve insanlık dışı bir konum olan "Köy Koruculuğu", teşhir ve tecrit etmek, her insanın, ilericiyim, demokratim diyen bireyin en vazgeçilmez görevidir.

Özellikle, her namusu insanı sömürge valisinin "esasında, ailece, terörizme ve bölücülüğe karşı olmak..." aile fertleri de "ister istemez babanın yanında yer alıyor..." sözleri üzerine düşünmeye ve insanı görevlerini yerine getirmeye davet ediyoruz!

PKK'lı tutruklar

Çanakkale / 2 Haziran 1990

ARGK'nın darbeleri sömürge valisinin sesini kıstu.

lar ulusal kimliklerinin bilincine ulaşıyor, ulusal kurtuluş saflarına aksın ediyor, tepkisini en üst düzeye -intifada ile- konusutuyor. TC, "ikna" ve diğer "olağan" yöntem ve araçlarla sömürge yönetimini koruma ve sürdürme olanagını yitirmiştir. TC egemenliğini ancak çiplak zorla, zor aygıtlarıyla, özel savaşla kuryabiliyor ve sürdürbiliyor. Halkımız yabancı bir güç ile karşı karşıya olduğu, yabancı bir egenlik altında bulunduğu gerçekliğinin ayrimına hızla ulaşıyor. Sivil itatsızlık ve ulusal kimliği sahiplenme, bunu gururla ifade etme -eskiden Kürtükten utanılırdı- gibi gelişmeler, TC'nin ideolojik hegemonyası etkisizleştirilmiş, Türkçük ve Türkleştirme ideolojisi etkinliğini ve itibarını yitirmiştir. Partileriyle, eğitim sistemiyle, vd. kurum ve ilişkileşirile felç olmuştur. Geniş yığın-

yi kısa ve uzun vadeli önlemeye yönelikmiştir. İşte "Köy Koruculuğu" bu araçların başlıcalarının dandır. Tipik bir böl-parçalayık et politikasının bir biçimini ve somut uygulanması olan köy koruculuğu, TC'ye toplumsal temel geliştirmeye, askeri-siyasal ve ideolojik egemenliğin truva atı işlevine sahiptir. Bir "korucu" ile 15-20 kişi kazanılmak isteniliyor, plan böyle. Ne kadar "Köy Korucusu" örgütlenirse, ulusal ihanet, yanı TC'ye toplumsal-siyasal dayanak zemini de o kadar genişletilmiş oluyor.

Bu, tüm toplumu bir suçular topluluğu haline getirme planıdır. Kurt toplumunu bütünüyle "lanetler topluluğu" konumuna getirmek politikası, baskı ve şiddet temelde ideolojik-kültürel vd. kişiliksizleştirme yöntem ve araçlarıyla yürütülyordu daha önce. Bu alanda önemli bir mesafe aldıkları da kaydedilmelidir. Ne var ki, sonraları amaca ulaşamışlardır. Ulusal kurtuluş süreci bütün hesapları alt üst etti. Bu eski, "olağan" araçların işlemes duruma sokulmasıyla birlikte, bu işlev, özel savaş kapsamına alındı, ona yüklenildi.

Kendi ulusal ve toplumsal gerçekliğine yabancılaşmış, ulusal ve emek değerlerine ihanet etti-

rmış bireyler ve toplum, insanlık alemine karşı bir suçular topluluğudur, tarihe ve çağ'a karşı bir lanetler topluluğudur.

ÖNCE BAĞIMSIZ VATAN KÜRDİSTAN!

Meral Kıdır

Yaşam toprakta filizlenir. Müslümanlığın da içinde bulunduğu bir çok büyük dine göre, tanrı önce toprağı ve topraktan da insanı yaratmıştır. Kutsal kitapların ilk sayfalarında toprak-insan ve emek birlikte anılır. Musevilik, Hıristiyanlık ve Müslümanlığın doğusunda inançla göre, tanrıının toprak ve insan iç içe geçirişi ve ahıterini dökerek yaşayacaksn emri, insanın varoluş koşulunu anlatan çok çarpıcı deyimlerdir.

İnsanın yaratılışına ilişkin dinî belirleme çokunlukla insanın biyolojik-fizyolojik varlığının yaratılışı gibi değerlendirilmiştir. Oysa, sözkonusu mevcut dinlerin cevap vermeye çalıtlıkları ihtiyat, içinden çıktıkları toplumlarım daha üst bir evreye sıçrayışının ve gelişmesinin yolunu göstermektedir. En eski dinlerden olan Musevilik, İbrahimogullarına üzerinde halklaşacakları topraklarla sıkı sıkıya kucaklaşmayı öğretmeye çalışır. Yerleşikleri toprağa etle-tırnak gibi bağlılığı, toprağa sadakatı öğütler. Buna ihanetin felaket olduğunu söyleyler. Yani, halkın varlığını toprakta bulur, toprakta olduğunu gösterir. İnsanın fizyolojik şekillenisi değil, ama halkın fizyolojik şeillenisi doğrudan doğruya topraga bağlıdır. Bilimin admını bile bilinmediği o dönemlerde halkın doğuşunun tanımı başka türlü yapılmazdı. Halklar kendilerinin varoluşlarını başka bir söylemle anlatamazlardı. Bu döneminin aynı biçimde dillenişini Hıristiyanlık ve Müslümanlıkta da görmekteyiz. Ancak bu son iki dinde bu vurgu Musevilikte olduğu kadar çarpıcı değildir. Toprakla halkın varlığının Musevilikteki çarpıcı vurgusuna artık o biçimde ihtiyaç duyulmamasının, "insan topraktan yaratıldı!" belirlemesini soyutlama durumunu derinleştirdiği görülmektedir. Çünkü artık insan topluluklarının halklaşma sürecinde çok ileri aşamalar kaydedilmişdir, bir çok halk silinmez bir noktaya gelmiştir, tarih içindeki varlığını güvenceye almıştır. Toprakları yurt edinen halklar, üzerinde şeillendikleri topraka kendi adlarını vermişlerdir. Bundan sonraki süreç, halkın varolmanın koşullarını aramak ve bunun mücadelemini vermekten çok, yurt edinilen topraklar üzerinde özgür yaşamın güvencelerini oluşturmak, halkın gelişmek ve alını büyütmekti.

Bu yazında amacımız dinlerin yeni bir yorumunu yapmak değil. Sadece bir gerçeki vurgulamak istiyoruz. Tanrıının ilk bütürü olan topraka bağlılık, kendi tanımını toprakta arama, halkın varoluş gerçekliği tam bir uyum içerisindeidir. Musa Peygamber, yurt edinme sürecindeki İbrahimogullarına, tanrıının kendilerini kul seçtiğini, yerleşmeleri için toprak gösterdiğini, bu topraka yerlesir ve işlerse kendilerinin rabbi olmaya devam edeceğini, tersi durumda ise felaketlerden felaketlere sürükleyeceğini haber verdigini söyler. Yanı topraka sahiplenemedikleri maddetçe tanrıya da sahiplenemeyecelerdir, tanrı da onlara sahiplik yapmayacağıdır. Tevrat'da tanrıının kendisine kul seçtiği insan-

larla dehset verici bir antlaşma yaptığı görülüyor.

Toprakla halkın varolma ilişkisini okuyanlara dehset veren keskinlikte anlatması, Musa Peygamberin, o dönemde toprak yurt edinemeden bir halkın nasıl bir felaket olduğunu görmesinden ve bunu gösterme çabasından kaynaklanmaktadır. Hz. Muhammed'de Arap toplumuna birlik çağrısı yapar, tanrıının birliğiniz emrinin duyurur. Çünkü o dönemde Arap toplumu için en büyük tehlike yerlestikleri ve adalarını verdikleri geniş topraklar üzerinde bin bir ayrınlıkla parçalanmış olmalarıdır. Toprakla bağ, o topraklar üzerinde merkezi bir birliğin sağlanması, bu birliğin yaşamını düzenleyen yasaların oluşturulması ve uygulanması Hz. Muhammed'in önderlik ettiği dinsel öğretisinin ana noktalarıdır. Dinsel adalet toprakta şeilleniyor, toprakla bütünsüz-halklaşmış insan topluluklarında kuruluyor. Yurt edinilen bir toprak yoksası adalet de şeilleniyor. Örneğin Musevilik de tanrisal adalet, İslamiyyetteki adalet anlayışı kadar gelişkin ve kurulmuş değilse, bunun nedeni, Musevilığın yurt arayışı sürecinin kurallarının ötesine geçmemesi olmasıdır. Oysa İslamiyyette bu sınır aşılmış ve toplumun yönetimi sana-tına ullaşmıştır. İslamiyyet kendi-sinden önceki dinlere göre daha hoşgörülüdür. Çünkü, toplumsal yaşam daha önceki toplumlardan yaşamlarına göre daha fazla güvencededir. Nitekim güvenliğin tehlikeye düştüğü noktada İslamiyyetteki söylemeye de acımasızlık vardır. Arap ulusal topluluklarının gelişmesi ve bugüne ulaşan varlıklar İslamiyyetin doğusuna doğrudan bağlıdır. İslamiyyet, içinden doğduğu Arap toplularına kendilerini varemete mücadelede tartışmasız yol gösterici özelliğe sahiptir. İslamiyyet sadece insanların vicdanlarını ilgilendiren ve tanrıyla kul arasında kalan bir dinsel inanış olarak tanımlamak son derecede yapay bir tanımlamadır. Tam tersine, İslamiyyet en başta içinden çıktıktan sonra maddi yaşamın o dönemde özgü düzenleneşini öğretmiş, bunun kuramı olmuştur. Militant-yeleme bir öğreti olması da onun bu özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Başka halklar İslamiyyeti Araplardan öğrendiler. Peki Arap toplumlari için son derece gelişitici karakter taşıyan İslamiyyet, diğer halklar açısından da aynı özelliğe sahip mi? Buna olumlu cevap veremiyoruz. Bunun en başta gelen nedeni, Arapların, İslamiyyet kendi ulusal gelişmeleri için yayılmacı amaçlar doğrultusunda kullanmalarıdır. İslamiyyet Araplarla bölünmüş topluluklarının birliğini sağlamayı, anarşî ve çatışma içindeki toplumun ilişkilerini yeniden düzenlemeyi, devlet olmayı öğretti. Ama, Araplar İslamiyyeti yayıkları halklara boyun eğmeyi öğretediler. Bunun böyle olması yadriganacak bir durum değildir. Çünkü, o noktada artık feudal egemen devlet ve serfstedirliği halkların ilişkisi sözkonusudur. İslamiyyetin Arap toplumlari ile diğer halklar tarafından ve birbirleri için yorumlanışının farklılığı da bu ta-

rihsel gerçeklikten kaynaklanmaktadır. Arap yayılmacılığına zayıf dönemlerinde yakalanmış olan halklar, İslamiyyet en çok boyun eğme anlamında anlayanlar olmuşlardır. Ama, Arapların güçlü dalgalarına karşı duramamış olsalar da daha ileri aşamada bulunan halklar, İslamiyyetin esas mesajını daha kolay anlamışlar ve o mesajları kendi özgürüklerini yeniden kazanmanın ve gelişmelerinin kaldırıcı haline getirebilmeleridir. Fars halkı buna örnek verilebilir. Hatta, Humeyni'nin önderlik ettiği yüzylimizin en önemli dinsel haretinde de bu gerçek görülebilir.

İslamiyyet Arap'ı tanımlar. Arap topragının, Arap yaşamının, Araplar arasındaki ilişkisinin nasıl olması gereğini anlatır. İslamiyyet yeni bir toplum düzenidir. Kanun ve hukuk duygusunun şeillenisi ve gelişimidir. Toplumsal anarşinin önlenmesi, merkezi bir otoriteye bağlılığın geliştirilmesidir. İnsanlar arasında daha önceki haşin ve kaba ilişkilerin yumoşatılmasıdır. Üretimin ve toplumsal zenginliğin gelişmesidir. Kisaca, ugarıkta yeni bir aşamadır.

Hz. Muhammed, bu özelliklerle gelişen ve bu özelliklerini geliştiren İslamiyyete en uzak halk olarak Türkleri örnek verir. Hatta, Türkleri İslamiyyete karşı bir tehdit olarak gösterir. Ama örneğin, Farslara yaklaşımı çok daha farklıdır. Farsları islamen yakın halk olarak değerlendirdir. Karşılık ve yakınlık ifade eden bu belirlemeler, Hz. Muhammed'in söz konusu bu halkın toplumsal yaşam biçimlerini çok güçlü deşlendirdiğini göstermektedir. Hz. Muhammed'in "Size yanaşmadıkça siz de Türk'e yanaşmayın, çünkü siz seversiz sizi yer-soyar (hırsızlık eder), sevmezse sizi gebertir!" dediği yazılır ve söylenir. Bu türden hükümlerin çok çeşitli yorumları yapılmıştır. Ancak, Arapların feudalizmi yayıp kurumlaştırdıkları bir aşamada barbar bir kavim olan Türklerin böyle yorumlanması isabetli değildir. Nitekim Türklerin Adem'den gelmediği de savunulmuştur. (Adem'in topraktan yaratıldığı savı hatırlanmalıdır.) O dönemde Türkler kendi yaşamalarını yurtları üzerinde yaptıkları üretimle değil, başka halkın değerlerini talan ederek, başka halkın topraklarına aksınlar düzenleyerek sürdürmektedirler. Toprağa bağlılıklar yoktur. Türk topluluklarını bir aya getiren topraka bağlılık değil, talan için bir güç birliğine ihtiyaç duymalarıdır. Bu ise, yerleşik halklar için gerçek bir tehdit oluşturdukları anlamına gelmektedir. Anadolu'ya da bu özellikleriyle gelirler. Farsların durumu ise bunun tam tersidir. Farslar İslami kabullenmeden önce de yüksek bir kültürün sahibi diller. Halk olma bilincleri gelişmiştir, ekonomide, askerlikte, yönetim sanatında, edebiyatta çağlarına göre ileri bir gelişmeyi yaşamaktadırlar. Arap dalgalarına karşı iradelerini koruyabilecek güçe sahiptirler. Bu nedenle ki, kendilerini egemenlikleri altına aldığı halklara "kavm-i necip" olarak benimsenmiş Araplar karşısında ulusal iradelerini

egmemiştir. Tam tersine, islam ideolojisi feudalizmin kurulmasına, o dönemde mutlak ihtiyaç duyulan merkezi otoritenin güçlendirilmesi ve diğer hususlarda Farsların elinde de güçlü bir silah olmuştur. Türkler ise daha ilk anda islamın silahı (kılıcı) olmuşlardır. Ancak bu deyim, din adına yücelticiliğin dairesini göstermektedir. Arap feudal egemenliğinin gerileme döneminde taze kana ihtiyaç duyulması, her toplum döneminde gerileme döneminin içe ve dışa karşı saldırganlığın arttığı dönemde olması, bir saldırı gücü olarak Türkler sadece bu özellikle "islamın hizmetine" koşmuşlardır. Ama Türkler tam da Hz. Muhammed'in söylediğ gibi, hizmetkar olarak girdikleri Arap egemen devletlerinin bünyesinden iktidarı bile çalışmışlardır.

Kürtlerin durumu ise daha farklı bir özellik gösterir. Kürtler, ne Türkler gibi barbarlık aşamasını, ne de Farslar gibi iradesini merkezileştirmiş bir halkın konumunu yaşamadırlar. Türklerin o dönemde kaybedecekleri hiç bir şeyleri yoktur. Farslar ise, yurtlarını ve o topraklar üzerinde yarattıkları değerleri savunma gücüne sahiptirler. Kürdistan ülkesi üzerinde yaşayan, toprağına üretimle bağlı, ama onu savunabilecek yapılardan yoksun Kürt toplumu, kendisinden daha güçlü otoritelerle karşıya geldiğinde, egemen sınıfların şahsında iradesi bükülmüştür. Esasta bu durumda Kurt halkına kabul ettirilen İslamiyyetin doğus özellikleri değildir. Türklerin kabul ettikleri de bu değildir. İslami ideolojisi, o dönemde yaşadıkları duruma bağlı olarak Kürtlerde boyun eğmecilik, kadercilik vb. özelliklerin toplumsal bir karakter haline gelmesi biçiminde yansırken, Türklerde de yaşadıkları toplumsal gerçeklige bağlı olarak başka halkın toprakları ve değerlerini üzerinde güç olma, bunu merkezi bir otoriteye dönüştürme biçiminde ifadesini bulmuştur. Bu durumda İslamiyyet Türklerle gaspedilmiş topraklar kazandırmış, Kürtleri ise kendi toprakları üzerinde, o topraka yabancılama sürecine sokmuştur. (Buradaki yabancılama deyimi toprakın hükümi olmama anlamlıdır.)

Amacımız bir tarih anlatımı olmadığı için, buraya bir nokta koymuyoruz. Bazı sonuçlar çıkarınamız gerekiyor.

Burjuva devrimlerin de bizim gibi halklara yansımış köleliğin derinleşmesi olmuştur. Ama aynı burjuva devrimleri Avrupa halklarını dünyanın en çağdaş halkları yapan karakteri de taşırlar. Proletarya devrimleri sömürge halklarda niçin ulusal kurtuluş savaşçı biçiminde gelişiyor? Çünkü o ülkelerdeki toprak-insan ve emek ilişkisi bunu gerektiriyor. Proletarya, insanlığın tarih boyunca gerçekleştiremediği bütün ileri hamleleri kendi öncülüğündeki toplumsal eylemde birleştiğe gelişmenin yolunu açabiliyor.

Bütün bunları Kürdistan açısından düşündüğümüzde, dinin ve devrimlerin verdiği mesajın aynı noktada yoğunlaştığını görüyoruz. Bu mesaj: "TOPRAĞINA, INSANINA ve EMEĞİNE SAHİP ÇIK!" emridir.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

juva devrimleri bu halklara çok farklı yansıyor. Sömürgecilik derinleştiriliyor. Kapitalist sömürgeciligin dünya halklarına hanacılara malolduguunu biliyor. Ama bütün bu acılar, kapitalist soygun ve katliamlar bile, örneğin Fransız ihtilalinin insanlık için taşıdığı büyük değeri gölgeleymez. Onun özünde yatan tarihsel gelişme çizgisi, o çizginin verdiği mesajlar önemlidir. İnsanlığın en son büyük kazanımı olan 1917 Proletarya İhtilalinin amaç ve sloganları da böyle karanlıdır. Şüphesiz bu son devrimin önceki devrimlerden çok köklü farkı vardır. Ama, toprak-insan ve emek ilişkisinin ulaşılan son halkasıdır.

Her toplumsal aşamanın insanlığa kattığı değerleri kendî gelişmemizin harcı yapmak, o değerlere sahip çıkışmanın başlica yoludur. Her şeide kavram kargasına düşüldüğü, bilişlerin bulandırılmak istediği, değerlere inkar edildiği bir süreç dayatılmak isteniyor insanlığa. Bizim görevimiz bu inkârın karşısında durmaktadır. Çünkü kendi gerçeğimizi bulmamız buna bağlıdır ve buna en çok ihtiyaç duyulan halkın konumundayız.

Dinlerin ilk mesajları, burjuva devrimlerinin ilk sloganları proletarya devriminin amaçları, kısaca bütün bunlar bize çok şey anlatıyor, bizim için anlam taşıyor. Emperyalist ülke halkları için bunlar anlamlı bulunmaya bilir, ama bizim için anlamlıdır.

İslamiyyetin Arap toplumlarna verdiği ilk mesaj, topraklarının hakim olma, toplumsal örgütlenmelerini geliştirmeye, toprak-insan ve emek ilişkisi üzerinde yüksek bir kültüre ulaşma çağrısıdır. Arap uluslararası doğus İslamiyyet doğusunda gizlidir, tohumu orada filizlenmiştir. Eğer islamı sahip çıkacaksa, öncelikle onun bu çağrısına sahip çıkmak zorundayız. İslami kendi ulusal-toplumsal gerçeğimiz üzerinde yorumlamalıyız. Şimdiye kadar İslamiyyet Arap uluslararası gerçegine bağlı yorumlandı, bunun yansımıası ise Kurt halkı gibi halklarda boyun eğmecilik, kadercilik, kısaca kölelik oldu. İslama bağlılık Arap halklarına kendi yurtlarına bağlılığı öğretirken, bize başka bir şeyi öğretmesi gerekte kabul edilemez.

Burjuva devrimlerinin de bizim gibi halklara yansımış köleliğin derinleşmesi olmuştur. Ama aynı burjuva devrimleri Avrupa halklarını dünyanın en çağdaş halkları yapan karakteri de taşırlar.

Proletarya devrimleri sömürge halklarda niçin ulusal kurtuluş savaşçı biçiminde gelişiyor? Çünkü o ülkelerdeki toprak-insan ve emek ilişkisi bunu gerektiriyor. Proletarya, insanlığın tarih boyunca gerçekleştiremediği bütün ileri hamleleri kendi öncülüğündeki toplumsal eylemde birleştiğe gelişmenin yolunu açabiliyor.

Bütün bunları Kürdistan açısından düşündüğümüzde, dinin ve devrimlerin verdiği mesajın aynı noktada yoğunlaştığını görüyoruz. Bu mesaj: "TOPRAĞINA, INSANINA ve EMEĞİNE SAHİP ÇIK!" emridir.

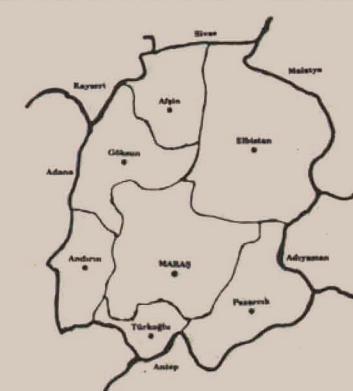
ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Akarsuların yatağı olan bir beldemiz

MERES

(Maraş)

- I -

ADI NERDEN GELİYOR?

Asur kaynaklarına göre Maraş'ın adı, Geç Hittit Devleti döneminde "Markasi"dir. Bu ad Romalılar dönemine kadar kullanılır. İslamiyet döneminde yörenin adı "Mar'aş" olarak anılır. Sözcüğün Arapça anlamı "titreme yeri"dir. Bu adın, yöre topraklarının çeltik ekimi yüzünden bataklığa dönüştüğü ve sıtmaya hastalığı yaygınca görüldüğü için, ve rilmiş olabileceğinin sanılıyor. Maraş Araplardan Bizanslıların eline geçtiğinde adı "Marasaion" olarak değiştirilir. Bizanslıların Maraş üzerindeki egemenliği kısa süreli olduğundan "Marasaion" adı yerlesmedi.

Halkımız ise yöreyi "Meres" olarak bilir.

KISA TARİHÇESİ

Maraş beldemizin geçmişi yazılı tarih öncesine dayanır. O dönemde beri yerleşim alanı olarak seçilmiştir.

Orta Çağ'da, Mezopotamya'yi başka alanlara açan bir kervan yoluna sahip olması Maraş'ı önemli bir konuma ulaştırmıştır.

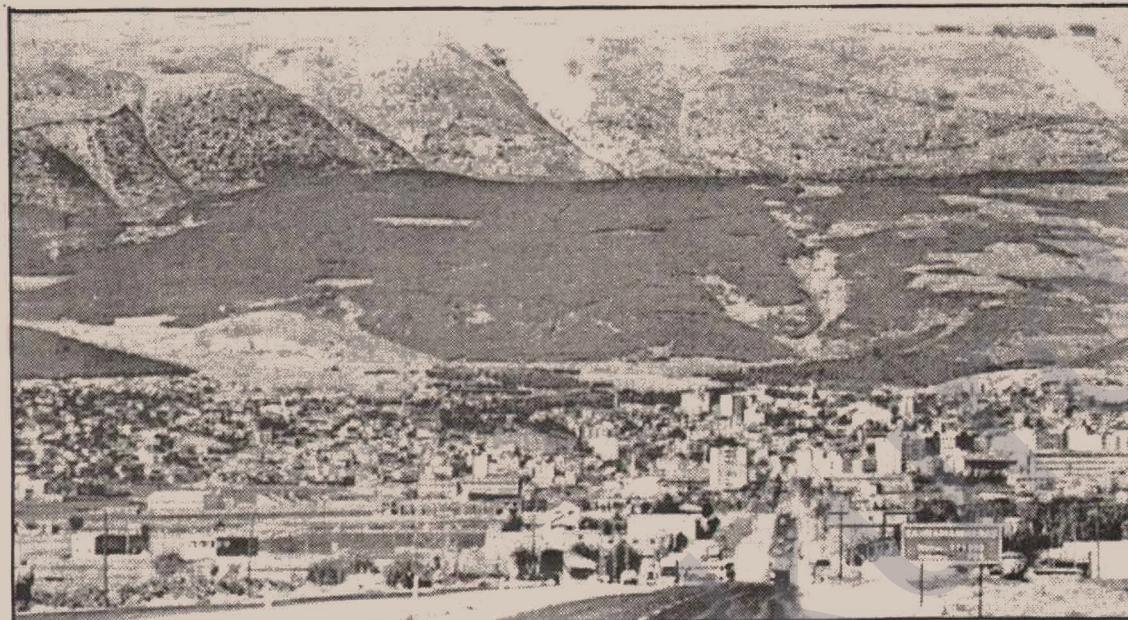
Maraş'ı ilk yerleşim alanı olarak kullanan Hititlerdir. Bu dönemde M.O. 1650-1460 yılları arasını kapsar. Elbistan-Karahöyük'teki buluntuların, Hititler döneminden kalma oldukları söylenir.

Hitit İmparatorluğu'nun yıkılması ardından bölgede Geç Hittit Prenslikleri bir güç olarak ortaya çıktılar. Bu prenslikler (devletçikler) M.O. 2000 yılından 700 yıldıza kadar varlıklarını sürdürdüler. O dönemlerde Maraş yöresinde "Gurgum Kent Devleti" egemen durumdaydı.

Asurlar Ortadoğu'da bir egenmen güç olarak yükseldiklerinde Maraş'ı da topraklarına dahil ettiler. Medler, Asuları yıktıktan sonra Maraş'ı da ele geçirerek egemenliklerine alırlar.

Maraş da Kürdistan'ın diğer bölgeleri gibi, egemen güçlerin savaşlarına sürekli tanık oldu ve savaştan galip ayrılan istilacı güçlerin denetimine girdi. Medlerin egemen olduğu dönemde sonra sırasıyla Persler, Kapadokya Krallığı, Roma ve Bizans imparatorlukları dönemlerini yaşadı.

İslamiyetin doğuş yıllarda Maraş, Arap akınlarına da uğradı. Bu dönemde egemenlik peşindeki güçlerin kanlı savaşlarına tanık oldu. Özellikle Arap ve Bizansların karşılıklı yoğun savaşları bölgede büyük tahribatlar yarattı ve kimi zaman bu

Maraş şehir merkezi...

nedenle yöre halkı yerleşim alanlarını boşaltmak zorunda kaldı.

XI. yüzyılda bilinen Oğuz Türk boylarının akınları başlar. Ardından bu talancı boylar beylikler halinde varlıklarını sürdürürler. Daha sonra bu beyliklerin bir araya gelmesiyle Osmanlı İmparatorluğu ortaya çıkar.

Birinci Dünya Savaşı'ndan yine aynı yıl ayrılan Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasıyla birlikte Maraş da Fransızların işgali uğrar. 1920'de Fransızlar geri çekildikten sonra, Türk egemenliğine girer.

Maraş, TC'nin ilanı ile birlikte il statüsüne alınır.

COĞRAFİK KONUMU

Maraş beldemiz, 14.327 kilometrekarelik bir alan üzerinde kurulmuştur. Kayseri, Sivas, Malatya, Adiyaman, Antep ve Adana illeri ile sınırlıdır.

Maraş toprakları Güney Toroslar'ın uzantıları olan dağlar ve bu dağlar arasındaki çöküntü halindeki ovalardan oluşur. Belde toprakları geniş bir akarsu ağına sahiptir. Bu akarsuların oluşturduğu vadiler sonucu topraklar yarılmış ve parçalanmıştır. Belde topraklarında, 3000 metreyi aşan yükseltilerin de bulunduğu dağlar önemli yer işgal ederler. Dağlar belde topraklarının %59.7'sini kaplamaktadır. Bunun yanısıra platolar %24 ve ovalar ise %16.3 oranında Maraş topraklarını kaplamaktadır. Bölgedeki en yüksek dağı, 3.081 metre ile Nurhak Dağıdır.

Dağlar:

NUR (GAVUR, AMANOS) DAĞLARI: Bu dağlar, Maraş'ın gü-

neybatısının engebeli alanlarını oluştururlar. Nur Dağları'nın yöre toprakları içerisinde kalan bölümü Çimen Dağı olarak anılır. Aynı zamanda Toroslar'ın güney uzantısıdır.

BERİT DAĞI: Bu dağ Maraş'ın batısında ve Elbistan'ın 30 kilometre güneybatısında yükselir. Yüksekliği 3.014 metredir. Berit Dağı'nın alt yamaçları ormanlıktır.

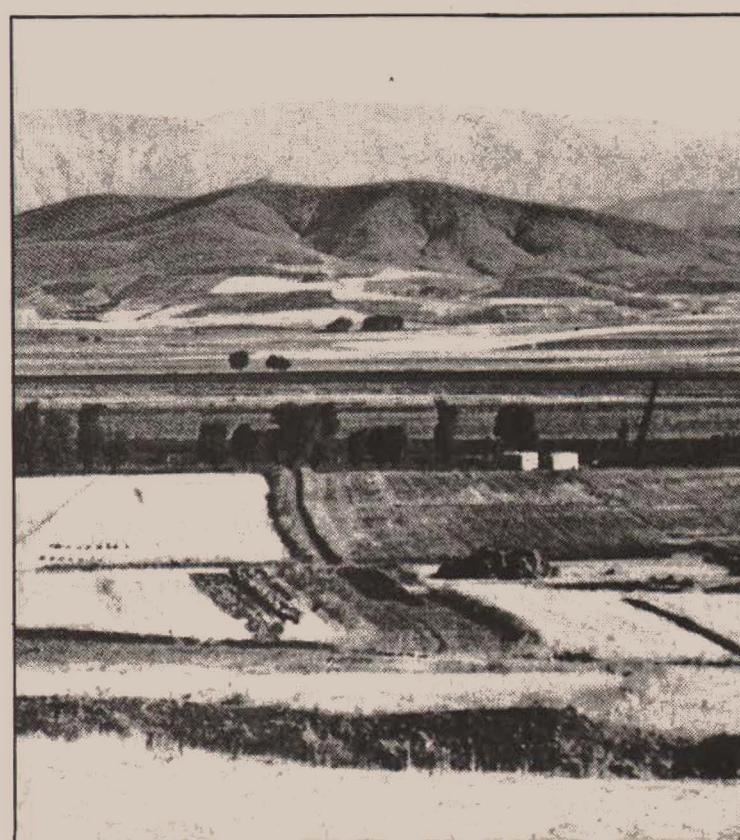
ENGİZEK DAĞI: Yüksekliği 2.815 metre olan Engizek Dağı, Merkez İlçe'nin kuzeydoğusunda yer alır. Bu dağ Göksu Vadisi'yle Nurhak Dağları'ndan, çukur olan bir alanla da Ahir Dağı'ndan ayrılır. Engizek Dağı, Güney-

doğu Toroslar'ın uzantısıdır. Doğal bitki örtüsünden yoksun bir dağdır.

Maraş'ta bu en önemli dağlar dışındaki diğer başlıca yükseltiler sunlardır. Binboğa Dağları (2.942), Delihöbek (2.338) ve Ahir Dağı (2.301).

Platolar:

Daha çok Maraş'ın kuzeyinde toplanan platolar, belde topraklarının %24'ünü kaplarlar. Ayrıca Maraş'ın güneyinde de platolar bulunur. Bu kesimler dışında Engizek Dağları ile Nur Dağları'nın uzantıları üzerinde de yükseltileri 1000-2000'e varan platolara rastlanılır.

Maraş Ovası...

Akarsular:

Maraş akarsular bakımından önemli bir yere sahiptir. Bölgenin tümü Ceyhan Havzası'nda yer almır.

CEYHAN IRMAĞI: Ceyhan, Elbistan Ovası'ni çevreleyen dağlardan doğar. Birkaç çayı da alan Ceyhan Irmağı daha da büyür; dar ve derin boğazlar içinde akar. Ceyhan'ın saniyede aktığı su miktarı en az 56 metreküp, en çok ise 1960 metreküp'tür.

AKSU ÇAYI: Engizek Dağı'nın eteğinde doğan Aksu, Ceyhan Irmağı'nın en güçlü kollarındandır. Büyükcərit tarafından gelen sularla beslenince daha da büyür. Aksu Çayı, Maraş Ovası'ni kuzeybatı-güneydoğu yönünde geçerek Ceyhan'a katılır. Saniye'de akıldığı su miktarı en az 140 metreküp, en çok ise 496 metreküp'tür.

Maraş'ta bu önemli akarsular dışında 30'a yakın çay bulunur.

Vadiler ve ovalar:

Maraş'ta, geniş akarsu ağı nedeniyle açılmış çok sayıda vadi de bulunur. Bu vadiler sonucu belde toprakları birçok yerde parçalanmıştır. En önemli vadi Ceyhan Vadisi'dir. Maraş Ovası'na da açılan Ceyhan Vadisi, Kuşcu köyü civarında Maraş toprakları dışına çıkar. Diğer bir önemli vadi ise Aksu Vadisi'dir. Engizek Dağı'nın eteklerinden başlar. Maraş Ovası'nda Ceyhan Vadisi ile birleşir.

ELBİSTAN OVASI: Maraş'ın kuzeyinde yer alan ve kolay geçiş vermeyen dağların arasında sıkışan bir ovadır. Etrafını çevreleyen dağların bol yağış olması, ovayı verimli kılmaktadır. Uzunluğu 50 kilometredir. Genişliği ise 20 kilometredir. Yüksekliği 1100-1150 metre arasıdır. Ovada buğday, arpa, mısır ve şeker pancarı yetişirler.

MARAŞ OVASI: Beldenin güneyinde yer alan ovanın yüksekliği 800-1000 metre arasıdır. Çimen Dağı ve Ahir Dağı arasına sıkışan ovanın uzunluğu 40 ve genişliği ise 20 kilometredir.

GÖKSUN OVASI: Maraş'ın kuzeybatısında yer alan ova, Göksun Çayı ile suları. Yüksekliği 1000-1500 metre arasıdır. Uzunluğu 30, genişliği ise 20 kilometredir. Göksun Ovası dağlarla çevrilidir.

AGİK, BEKLENTİLERE CEVAP VERMEDEN SONUÇLANDI

5-29 Haziran tarihleri arasında Danimarka'nın başkenti Kopenhag'ta toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı AGİK'in İnsani Boyut Toplantısı, konferansa üye devletlerin ortak bir bildiri yayınılmamasıyla sonuçlandı. Bildiride azınlıklar sorunu(!), siyasal içeriğinden soyutlanıyor, sadece sosyal ve kültürel gelişim yönleriyle ele alınıyor, konferansa üye devletlerin sınırlarının dokunulmazlığı bir daha vurgulanıyor.

AGİK'in Kopenhag toplantılarına üye Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Kanada, Kıbrıs (Rum Hükümeti), Çekoslovakya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Federal Almanya, Demokratik Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lichtenstein, Lüksemburg, Malta, Monaco, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, San Marion, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Sovyetler Birliği, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Yugoslavya devlet temsilcileri katıldı. Arnavutluk ise Konferans'ta gözlemci olarak bulundu.

Konferansın ciddi bir yaptırırmadığı yok. Ancak Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinde meydana gelen tartışmalara bağlı olarak varlık nedenleri tartışıldı hale gelen Varşova Pakti ve NATO'nun yerini alabilecek alternatiflerin tartışılmaması, bu yılki AGİK toplantılarının önemini artırdı. Zaten Kopenhag Konferansı Sonuç Bildirgesi'nde üye bütün devletleri kapsayan, bir nevi Avrupa anayasası niteliğindeki kayıtlara yer verilmesi, Konferansın daha çok Avrupa'nın yeni statüsünü üzerinde durduğunu göstermeye yetmektedir.

Konferansa, bu yıl ilginin artmasının bir önemli nedeni de, Konferansın gündeminde insan hakları ve azınlıklar sorununun yer almamasından ve bunların değişen Avrupa kavramına bağlı olarak günümüze uyarlama şartının tartışılmamasındandır.

Adından anlaşıldığı gibi, Konferanssta insanı boyut kavramı tartışıldı. Halen birçok ülkenin imzaladığı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde azınlık haklarının yer almadığı olmasına eleştirilerek noktalardan bitti. Bu konuda yapılan değerlendirme; azınlıklar üzerindeki baskının, insan hakları ve demokrasinin ihlali olduğu, bu nedenle de azınlık haklarının da insan hakları kapsamında tartışılmazı gerektiği hususu üzerinde duruldu. Toplantının açılığı kavuşturması beklenen sorumlardan biri, azınlık kavramının içeriği oldu. Azınlık kavramı, klasik anlamının ötesinde geniş boyutlarıyla tartışıldığı halde, bu zenginlikteki tartışma, sonuç bildirgesi-

de karar durumuna getirilmemi. Sözconusu konferans devletler düzeyinde olduğu için, insan hakları, demokrasi ve azınlıklar sorunu tüm boyutlarıyla gündeme gelmedi. Bu nedenle daha çok, hükümet ve devletlerin de netiminde olmayan Uluslararası Af Örgütü (AI), Helsinki Gözleme Komitesi ve İnsan Hakları Federasyonu gibi çok sayıda örgüt, AGİK parelelerinde etkin faaliyetlerde bulunarak, resmi Konferans platformunu etkileme çabası yaptı.

Örneğin, Kürtistan'da çağdaşı bir baskı, zulüm ve terör uygulayan Türk sömürgeci devletinin, bu platformda kültürel temelde dahi bir Kurt sorununun var olduğunu kabul etmemesi, hatta Konferans'a paralel faaliyetlerdeki aleyh⺑ki durumu bile saptırmamak için, bilim adamları kılığında 35 kişilik bir çapulcu grubuya arz-ı endam etmesi, durumu izah etmeye yeter.

Türkiye dışında hiçbir ülkenin devlet adamları ve Konferans temsilcileri, bu paralel platformlara gerçekleri ters yüz etmek ve devletlerinin baskı, işkence ve katliamlarını savunmak için katılmamışlardır. Bu nedenle Türk delegasyonunun bu tutumu büyük tepki yarattı. Örneğin bir delege; "Ali Bozer'in -Türk Dışişleri Bakanı (b.n.)- 'Türkiye'de Kurt azınlık diye bir sorun yoktur' demesi, böyle bir sorunun var olduğunu dolayı bir biçimde itirafıdır. Çünkü, böyle bir sorun varolmasaydı, ne böyle bir açıklamaya ihtiyaç duyulur ne de 35 kişiyile bu toplantılar gelinirdi" diyerek tepkisini dile getirerek, Türk heyetine ikiyüzlülüğünü teşhir etti.

Yine bir başka ülkeden insan hakları savunucusu bir avukat; "Bir akademisyen olarak Türk meslektaşlarının durumundan utanç duyuyorum. Profesör sıfatını taşıyan bir kişi nasıl olur da tüm dünyaca bilinen Kurt dilinin yasak olduğunu inkar edebilir, anlayamıyorum. Bu durum bana, Mussolini ve Hitler beslemesi katilleri hatırlatıyor. Türk bilim adamlarının da durumu aynı. Fasizmin vahşetini savunuyorlar" sözleriyle Türk devletinin, Konferans ve paralel platformlarda durumunu çarpıcı bir şekilde izah etti.

AGİK Kopenhag toplantısı, "Avrupa'da Doğu-Batı gerginliğinin ortadan kaldırılması ve bir topluk savaşı tehlikesini en alt düzeye

indirmiş olmakla birlikte, mevcut devletlerin çok uluslararası, çok halklı yapılarını kitadaki güvenliği sarsacak en önemli sorun olarak" ele aldı ve gündemin birinci maddesine oturttu.

"Etnik gruplar ve azınlıkların kendi aralarında çıkacak çatışmalarının -Macar azınlık nedeniyle Romanya-Macaristan gerginliği gibi-ikili savaşlara yolacması muhtemeldir" tezi, konferansın üzerinde durduğu diğer bir konu oldu. "Bir devletin çatısı altında çeşitli dil, din, etnik ve kültür kümelerin bulunması, bir bölünme tehditi olarak algılanmamalıdır. Sorun, bu grupların mevcut sınırlar içinde bir ayrılkçi harekete başvurması değil, ilgili devletler tarafından her alanda korunması sorunudur" tespitini toplantıın bir diğer vurgusu oldu.

Burada sözü edilen azınlıklar için coğrafi ve siyasi alan yaratma değil, azınlık haklarının egemen güç tarafından ve onun kontrolünde korunmasıdır. Ayrıca azınlıklar için getirilen bu kayıt, "etnik gruba mensup kişilerin, bağlı bulundukları devletin siyasal yapısına aktif katılımları gibi tüm bireysel haklarını korunmasını" da öngörüyor.

AGİK resmi toplantılarında Türk devletine "etnik" ve "dini" nedenlerden dolayı eleştiri olmadı. Nedeni ise Konferans'a katılan her devletin benzer sorunlarının olması ve bundan doğan endişe olarak ortaya çıkmaktadır.

Tartışmalarda "sınırların değişmezliği" temel alındı. AGİK, devletlerin sınır güvenliğini "uluslararası anlaşmalarla güvence altına" alıyor. İlgili devletler, "herhangi bir ülkede ortaya çıkan ayrılkçi terör hareketinin başarıya ulaşmasına izin vermeyeceklerini ve ilgili devletin sınırlarının değişmesi yönündeki hareketleri destekleyemeyeceklerini" garanti ediyorlar.

AGİK, azınlık ve etnik grupların "kültürel" korunmasını savunurken, herhangi, bir "siyasi özerklik" amacını taşıymıyor. Bu konuda katılan devlet temsilcileri arasında çelişkiler olmasına rağmen Konferans, "etnik" tânumlamayı yaratmış değil.

AGİK'e parel sürdürilen toplantılarda ise başta Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu olmak üzere insan haklarıyla ilgili kuruluşlar, AGİK üyesi devletlerin sınırları bozulacağı endişesiyle insan hakları, demokrasi ve azınlık sorunlarında tutucu davranışlarını vurgulayarak bu durumu eleştirdiler.

"Sınırların değişmezliği" en çok Türk devletinin hesabına geldi. Telaş içinde olan Türk devlet delegasyonu, paralel konferanslarda sürekli "bölücülük ve terörizm" temasını isledi. Ancak

bu çabası, tepki topladı. Özellikle Çevrimli katliamına sarilarak, vahşeti PKK'ye yüklemeye çalışılar. Ancak, yalanlarına kendilerini bile ikna edemediler ve úcurmak istedikleri balon daha havalandırılmadan patladı. "Anlı-şanlı" uzman profesörlerine rağmen Türk devleti, bağımsız platformlarda tam bir sefalet içindeydi. Türk devlet delegasyonunun durumu, bozguna uğramış bir oroduyu andırıyordu.

Paralel faaliyetlerin diğer bir yönü de KOMKAR şovuydu. Bunların varlığı Kurt halkın sesini duyurmak için bir avantaj değil, tam aksine bir utanç tablosunu oluşturdu. Bunlar, platformlarda tam bir uşaklık sergilediler. Türk heyetiyle karşılıklı zımnı bir uyum içinde oldular. TC tarafından kabul görmek için her fırسatta "PKK terörü" nü kundılar. Bu işbirlikçiler, Kürtistan sorununu, "Sevr Antlaşması'nda" gösterilen "azınlık" stüokusunun bile gerisinde kaldılar. Kurtlerin "Misak-i Millî" surları içinde kültürel bir azınlık olduğu tezini savundular. Bölgesel özerklik ve otonomi bile unutuldu. KOMKAR temsilcisinin, kendisini yabancı delega ve örgütler "profesör" olarak tanıtması, bu gücün sahtekarlığının boyutunu göstermeye yeter.

Aslında bu konuda büyük bir tuzak söz konusu oldu. KOMKAR, bilinçli öne alınıyor ve Kurt sorununu basit bir kültürel ve insani boyut sorunu olarak almaya teşvik eden isteniyordu. Türk devletinin bu durumdan ziyadesiyle memnun olduğunu belirtmeye bile gerek yoktur.

Yeni kurulan "Halkın Emek Partisi-HEP" kurucularından ve milletvekili M. Ali Eren ise platformlarda yaptığı konuşmalarla, Kürtistan sorununun boyutlarını koymadı, Kurt partisi olduğunu inkar etti, bir nevi sinir bekçiliği konusunda güvence verdi. Açık devlet terörüne rağmen, birkaç kaçamak cümle dışında konuya ve sömürgeci devletin uygulamalarına değinmedi bile.

29 Haziran'da biten Konferans, belirtilen içeriği bitiş bildirgesine yansittı. Azınlıklar konusu, belirtilen içeriği ile daha sonra oluşturulacak bir uzmanlar toplantıda ele alınacak.

Türk delegasyonu, kararlar dan dolayı memnuniyetlerini belirtmelerine rağmen, toplantıdan endişeyle ayrıldılar. Çünkü, azınlık kavramına kazandırılan içerik ile Türk devletini yetenince rahatsız ediyor. Zira kültürel karakteriyle bile olsa bir azınlık sorunun olduğunu kabul etmiyor. Bu nedenle de AGİK'in kurulmuş bir yapı haline gelmesine karşı çıkarıyor. Denebilir ki, AGİK kararları Kurt halkı için birsey getirmi. Yine de Konferanstada en çok zorlanan ve teşhir olan Türk devleti oldu.

Konferansın kapsam ve tartışma platformu belli olduğundan alınan kararlar bizim açısından fazla şartsız değil. Bu tür platformların Kurt halkı açısından yararı, sömürgeci Türk devletinin teşhir edilebilirliği ve Kürtistan sorununun boyutunu, dünya halklarına duyurmanın bir platformu olarak değerlendirebilmekten ileri gelmektedir.

Gelecek yılı AGİK toplantı, Sovyetler Birliği'nin başkenti Moskova'da yapılacak.

AGİK'in Tarihçesi

Kısa adı AGİK olan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın örgütü temelleri 1970'lerin başında Sovyetler Birliği'nin "Güvenlik ve İşbirliği" adlı bir konferansa çağrı yapmasıyla başlar.

Bu konferansın kapsamı, 1975'te Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de yapılan ve ABD, Kanada ile kapitalist ve sosyalist Avrupa ülke, devlet ve hükümet başkanlarının katıldığı Helsinki Konferansı sonunda "Helsinki Sonuç Bildirgesi"yle netleşti.

Adından da anlaşılacağı üzere, bu bildirgenin kapsamı, devlet ilişkilerinde ortak ölçüler ve insan hakları oldu. Sonuç bildirgesine rağmen, sistemler arasındaki gerginlikler süreden 1970'lerin ikinci yarısı ve 1980'lerin ilk yarısı boyunca Helsinki Konferans kararlarının yorumlanması üzerinde farklı ölçüler ortaya çıktı.

Emperyalist ülkeler, Sovyetler Birliği ve diğer Doğu Avrupa ülkelerine insan haklarına uyma çağrı yaptılar. Böylece insan hakları sorununu, Sosyalist ülkelerin içişlerine müdahale etmede araç olarak kullanıldılar. Sovyetler Birliği ise ABD ve Batı Avrupa devletlerine yaptığı çağrıda, Konferans hükümlerine uyarak, "Doğu Avrupa ülkelerinin sınırlarını tanımlarını" istedi. Helsinki Konferansı'na katılan ve Sonuç Bildirgesinin altına imza atan Türk hükümeti ise, konferansın hükümlerinden hiçbirine uymadı. Yine de ABD, Sovyetler Birliği, Çekoslovakya, Polonya vb. birçok ülkede "Helsinki Gözleme Grupları" kuruldu.

Sonuç Bildirgesi hükümleri doğrultusunda Belgrad (Ekim 1977 - 1984 - Eylül 1986) ve Viyana (Kasım 1986 - Ocak 1989) da yapılan konferanslarda insan hakları sorunu doğrudan gündeme getirilmedi. Sadece karşılıklı güvenlik ve işbirliği sorunları üzerinde duruldu. 1985'te Kanada'nın başkenti Ottawa'da düzenlenen konferansta, Sosyalist ülkeler, bir daha gündeme getirilen "insan hakları" sorununun, emperyalist devletlerin kendi içişlerine müdahale etmek için araç yapıldığını tekrar belirterek reddettiler.

AGİK'in bir önceki toplantısı 30 Mayıs - 23 Haziran 1989 tarihleri arasında Paris'te yapılmıştı.

Kopenhag Konferansı, sistemler arasındaki çelişkinin son derece yürüsdüğü bir dönemde rastlıyor. Konferans, bu umumun sistemeleştirilmesi sorununu çözmeye yönelikti. Bu nedenle yeni bir öğe olarak "azınlıklar" sorunu gündeme geldi. Eksil boyutlarıyla tartışmasına rağmen; bundan böyle AGİK toplantılarına azınlık sorunlarının daha yoğun gelmesi kaçınılmaz görüyordu.

AGİK toplantıları devlet temsilcileri arasında yapıldıktan, azınlıklar ve ezilen halklar sorunları, ancak paralel platformlara getirilebiliyor. Bu platformlarda etkin olan örgütler, "Hükümetüstü Örgütler" olarak bilinen (Non-Governmental Organisations - NGO) ve insan haklarıyla ilgili diğer örgütlerdir. Bunların değerlendirme ve raporları, resmi platformları oldukça etkiliyor.

İlk defa bu yıl AGİK toplantılarına yönelik Kürtistan Komiteler (Danimarka Kürtistan Komite), dağıtı bilgilendirme meteryalleri ve kurduğu diyaloglarla, Kürtistan halkın mücadele sesini duyurmadı epey etkin oldu. Ancak özellikle AGİK'in gelecek toplantılarında bu paralel platformlarda örgütSEL temsili sağlamak zorundadır.

Paris Kürt Enstitüsü'nü Vakıflaştırma Çabaları ve Kürt Sorununun Uluslararası Diplomatik Boyutları

Emperyalist güçlerin Kürdistan'ın bugünkü kapkara sömürge statüsünün oluşmasındaki rolleri çok iyi bilinmektedir. Fransa ve İngiltere sadece Kürdistan'ın bölünmesine katılmamış, aynı zamanda kendilerine bağlı çeşitli adlar altında "Kurdistan kurumları" oluşturarak Kürt halkın entellektüel ve diri politik güçleri üzerinde dene Tim kurma çalışmasını da yürütmüştür. Günümüzde Kürdistan karşıtı bu çalışmaya Fransa ve İngiltere'den başka ABD, Federal Almanya ve İsveç gibi devletlerde katılmıştır.

Bu devletler Kürdistan karşıtı çalışmalarında özellikle Kürt uşaklarını kullanmaktadır. Emperyalist devletlerin bu politikasının tipik bir örneği Fransa'da görülmektedir. Fransız devletinin denetiminde "Kurt Enstitüsü" kurulmuştur. Bu kurum sözde kültürel bir misyon üstlenmesine rağmen, özünde Kürdistan halkı ve bağımsızlık mücadeleşine karşı emperyalist güçlerin çıkışları doğrultusunda işbirlikçi bir politik çalışma yürütmektedir. Özellikle Fransa, Kurt Enstitüsü'nde konumlandırılan Kendal ve benzerlerini her platformda, Kürt halkın temsilcisi olarak sunmaktadır. Çoğu kez iyi niyetli bir kısım Kürt insanları da adına kanarak bu kurum ve çalışmalarında yer almaktır, emperyalist güçlerin politikasına araç olmaktadır.

Kurdistan ulusal kurtuluş mücadeleşinin kazandığı siyaset etkinlik karşısında maskesi düşen Nezan gibi işbirlikçiler, enstitü bünyesinde bile gelişen bir muhalefetle yüzüzedir. Bunun önüne geçmek için enstitünün emperyalist güçlere bağımlılığına yeni bir çehre vermek istiyor.

Enstitü bünyesinde cereyan eden gelişmeleri bizzat enstitü çalışmalarında yer alanların kaleminden vermemi, işbirlikçi politikaların daha iyi görülmeye açısından gerekli görüyoruz.

Berxwedan

Geçtiğimiz günlerde Kurt Enstitüsü adına "Enstitüden Haberler, Özel Sayı, Nisan 1990" başlıklı Türkçe bir haber bülteni yayınlandı. Bu bülten Kurmancı dergisinin 6. sayısında da olduğu gibi, Kürt yurtseverlerini, Kurt Enstitüsünün vakıflaştırılmasına maddi katkıda bulunmaya çağrıyor. Matematikçi ve fizikçilerin Kürt tarihçisi olmaya soyundukları; Kürt kökenli olmayan göçmenlerin dahi mülteci statüsünü alabilmek için kendilerine Kürt dedikleri, kısaca Kürtlerle ilgilenmenin ekmeğin ve kariyer kapısı açıldığı günümüzde Avrupa'da Kürt yurtseverlerine yönelik böyle bir çağrı şartı değil elbette. Üstelik Kürt sorunun Avrupa'da giderek etkin ve yaygın bir ilgi konusu haline gelmesi sevindirici bir olay.

Ancak, öteden beri Enstitünün vakıflaştırılmasının Kürt halkın ortak çıkarlarına hizmet etmeyeceğine inanan ve bunu somut örneklerle dile getirmiş bir kısım Enstitü Yönetim Kurulu Üyelerinin değil olayı, haberi bile olmadan yayınlanan, dolayısıyla Kürt Enstitüsü'nün üyeleri şöyle dursun, Yönetim Kurulu'nun dahi toplu iradesini temsil etmekten uzak, sadece kişisel ihtirasları gerçekleştirmeye yönelik böylesi bir çağrıının, Kürt halkın ortak değerleri ve kültürel mirasının korunup geliştirilmesi gibi ulvi bir amaca dayandırılması sessizlikle geçtiğimizde geçtiğimizde bir olaydır. Kürdistan'da yurtseverlik bedelinin işkence, hapishane, sürgün ve katiyamla ödediği gözönünde bulundurulduğunda, tamamıyla şahsi çıkarların güçlendirilmesine ve bunların sürekliliğinin temin altına alınmasına yönelik

olduğu aşık böylesine bir çağrıyı, yurtseverlik adına yapmak saygı sınırının ne kadar zorlandığının bir göstergesidir.

Adı geçen bültenin ilk sayfası enstitü binasının nasıl satın alındığı, vakfn ne olduğu, ve gerçeştirilmesi için Kürt yurtseverlerinin neden yardım etmesi gereğine ayrılmış. Burada vakıf örneği olarak 20 Arap ülkesinin büyük elçillerinin devletlerini temsil etmek kürsünün 51'ının de Fransız devletine ait olduğu, yıllık bütçesi yüz milyon Fransız Frank'ına varan Arap Enstitüsü, okuyucunun tanadığı İngiltere'nin ünlü Oxford ve Cambridge Üniversiteleri, ABD'nin Harvard, Yale ve Princeton Üniversiteleri ve değişik ülkelerdeki diğer tanınmış üniversitelerin vakıf olduğu belirtilerek Kurt Enstitüsü'nün de böyle bir vakıf olabileceği imajı yaratıp Kürtlerin bağış yapmaları için psikolojik zemin hazırlamaktadır. Günümüz ticaret dünyasının reklamcılık normalarını bile zorlayan böylesi bir mülayese, eğer Kürtlere toplayık cahil yerine koymayı hedeflememişse, en azından elmalarla arıtların toplanamayacağı kuralın bilinmemesinden kaynaklanmaktadır.

Yeri gelmişken belirtelim ki bugün her ne kadar enstitü tüzüğündeki aktif üyelik kurumunu istismar etmekteyseler de bu kurumun varlığı itibarıyla bile kendi amaçları önünde potansiyel bir engel olduğunu kestiren baylarımız bu tehlikeden bir kerede ve nihai olarak kurtulmanın da hiyane çözümünü enstitünün vakıflaştırılmasında görkıtedirler.

Vakıflaştırma operasyonuyla

bu bayler, babadan oğula devralınan bir mirasta olduğu gibi, enstitünün maddi manevi varlığını el koyarlarken bu durumu hukukun de teminat altına almış olacaklardır. Vakıflar tüzüğünde üyeliğe, seçme ve seçilmeye izin verilmemiş için devletin ve kendilerinin atayacağı müteveli heyetinin dışında kimseye hesap vermek zorunda kalmadan, gerek karar, gerekse faaliyet süreçlerinde her türlü demokratik katılım ve denetimden uzak, paşa gönüllerince dilediklerini yapabileme özgürlüğüne kavuşmuş olacaklardır.

Yazımızın ilerideki bölümünde görüleceği üzere, bulanık suda balık avlama taktığını uygulayarak Kuzey-Batı Kürdistan'a bahsedilecek (!) olası bir kültürel özerkliğin temsilcisi olmak için, kendilerine Avrupa'da manevra kabiliyeti sağlayabilecek vakıflaştırmış bir enstitü'nün hayatı bir basamak oluşturacağı, ve bunu sağlamak için gerektiğinde her türlü ahlaki normların ayaklar altına alınabileceğin fikrine canhıraş bir biçimde sarılmaları bundan kaynaklanmaktadır. Söz konusu özel sayıda yer alan, vaka ilişkin gerçek dışı bilgiler yukarıda kısaca dephinilen saplantıdan ileri gelmektedir.

Enstitü Yönetim Kurulu'nun bazı üyeleri ve Paris'teki bir kısım Kürt aydın ortak çabaları sonucu yakında yayınlanacak özel bir bültenle olanaklar elverdiği ölçüde en geniş Kürt çevrelerine ayrıntılı bilgi verecek, enstitü'nün özel mülkiyete dönüştürmesine karşı geliştirilen çabalarla destek aranacaktır.

Enstitü adına yayınlanan özel bültende "Enstitü'nün Prensipleri" başlığı altında, enstitü'nün "Kurt halkına zülmeden İran, Irak, Türkiye ve Suriye devletleri ile karşılıklı ilişkiye girmeyeceğini altı çizilerek, "bir hedefe ulaşmak için tüm imkanlar mübah değildir" ibaresi kullanılmaktadır. Dört bir yanışgalı ülkelerle kuşatılmış Kürdistan topraklarının her parçasında Kurt halkın temel ve vazgeçilmez hakları uğruna amansız bir mücadeleyi yürüten öncü Kurt örgütlerinin, diğer parçaları üzerinde egemen olan işgalci düşman devletlerle ne olursa olsun ilişkiye geçmek zorunda kalması her Kurt yurtseverinin gönlünde yatan bir dilektir. Bu dileği en şiddetli bir şekilde hissedelerin ise sıcak mücadeleinin içinde, ölümün ve biçak sırtı anıtlarının tedirginliğiyle başbaşa kalan savaşçılar olduğunu kim bilmezden gelebilir ki... Hal böyle iken, işgal altındaki toprakların binlerce kilometre ötesinde, Avrupa koşullarının rahatlığında çalışan bir kısım Kurt Enstitüsü yetkilisinin, Irak devleti temsilcilerine ve sömürgeci Türk siyasi partilerinin liderlerine, Paris Kurt Konferansına katılımları için, herkesten habersiz kapalı kapılar arasında davetiye göndermeleri nasıl hoş görülebilir ve uzun uzun açıkladıkları enstitü prensipleri ile bağdaştırılabilir? (İran ve Suriye devletlerine davetiye gönderilmemiş olmasının ise, bu devletlerin Fransa ile olan ilişkilerinin o dönemde çok sık olmamasına yorarsak pek yanulmuş olmaz herhalde!)

Özel sayıda prensiplerle ilgili bölüm şu şekilde devam etmektedir. "Yukarıda adı geçen 4 devlet haricinde, enstitü Kürt sorununu kabul eden ve desteklemeye hazır her devletle kendi program ve faaliyetleri doğrultusunda ilişkilerini geliştirebilir..." Enstitü'nün gerek üyeleri, gerekse yönetim kurulunun oluşumu bakımından Kürdistan davası karşısında farklı duyarlılık ve bakış açılarına sahip insanları bir araya getiren bir kurum olduğu göz önüne alındığında, böylesi bir kurumun doğası gereği en ufak bir siyasi temsil özelligine sahip olmadığı aşikardır. Kaldı ki enstitünün zaten tanımı gereği de bir kültür kuruluşu olması gereklidir. Bu bağlamda geliştireceğim ilişkilerin muhatapları, Kürtlere dost olsun olmasının, devletler ve siyasi kuruluşlar değil, diğer kültür veya mümkinse bilim kuruluşlarıdır. Bunun ötesinde enstitünün, herhangi bir devlette, bir ülkedeki legal bir kültür kuruluşunun resmi kurumlarla zorlu bürokratik ilişkilerinden daha farklı nitelikte bir ilişki kurması ve geliştirmesi düşünülemez. Bu durumda özel sayıda geçen "düşman olmayan devletlerle ilişki geliştirilebilir" ibaresini bir kalıcı silahlı direniş ve Avrupa'da sayıları artık 600.000'ı bulan Kürtlerin en etkin diasporalardan birini oluşturmaları sonucu, Şeyh Sait, Ağrı, Dersim isyanlarının ve büyük lider Mustafa Barzani önderliğinde onylarca süren Kürt ulusal mücadeleşinin kırmadığı yarı yüzüne aşkin bir suskuluktan sonra Kürt halkın kaderi, nihayet yeniden uluslararası gündemi zorlamaya başlamıştır.

Fakat bir çok yönden elverişli bu ortama rağmen, Kürt halkın temsil yetenekli siyasal örgütlerin direnişlerinin sonuçlarını diplomatik kazanımlara dönüştürmek ve Kürt sorunun uluslararası düzeylerde tartışılmamasını sağlamak bakımından pek etkili olmadıklarını görmekteyiz. Bu durumun nedenleri arasında bir çok iç ve dış faktörün yanı sıra, Kürt ulusal mücadele tarihinde diploması geleneğinin zayıflığı da yer almaktadır. Başka bir yazda çeşitli boyutlarıyla tartışmayı umduğumuz bu faktörler bir araya gelerek, uluslararası kuruluşlar nezdinde, Kürt ulusal mücadeleşinin aleyhine işleyen bir diplomatik temsil boşluğu doğmasına yol açmaktadır.

İşte bir kısım enstitü yöneticisi bu boşluğu akıllica fark ederek devreye girmiş ve bu durumdan kendileri adına yararlanmanın yolunu aramaya koyulmuşlardır. Bu doğrultuda bir yandan Kürtlere Avrupa'daki bazı etkin sahiyet ve kuruluşlarla çok yakın ilişkilere sahip oldukları imajını ve riken, öte yandan Avrupalılara da kendilerini yerine göre Fransa'daki Kürt topluluğunun, yerine göre de daha da ileri giderek Kürt halkın temsilcisi olarak takdim etmekten çekinmemiştir. Yine bu amaçla, Kürtlere davranışının ulusal mücadeleşinin asgari ihtiyaçları temelinde bir araya gelme geleneğinin olmaması öne sürüller, Avrupalılara bu birliği kendilerinin temsil edebileceğini mesajı verilmeye çalışılmıştır.

Hazırlanmasından bitimine kadar Paris Kurt Konferansı sú-

recinde olup bitenler bu çabaların çarpıcı bir örneği olarak karsımıza çıkmaktadır. Kurdistan Press'in Sayın Talabani ile yaptığı röportajda belirtildiği gibi, şehit lider Dr. Kasımlı ve Sayın Talabani'nin inisiatif ve önerileri üzerine gerçekleşen Paris Kurt Konferansı' öncesinde, Fransa'nın Kurdistan'ı işgal eden bölge devletleri ile olan ilişkilerine zarar vermemek için konferansın çerçevesinin yumoşlaştırarak enstitünün düzenleyicilerinden biri olarak öne çıkarılması Fransızlar tarafından talep edilmiş ve kabul görmüştü. Bu noktadan itibaren söz konusu enstitü yöneticileri bütün marifetlerini göstermekten çekinmediler. Konferansın fikir babalarından biri olan Sayın Talabani'yi konuşmacı olarak çağrımamanın yanısıra, konferansa konuşmacı olarak katılan siyasal kimlikli Kurt şahsiyetlerini, örgütlerinin adına değil bireyler olarak çağrıarak kendi kişisel başarılarının ön plana çıkmasına gölge düşürebilecek olan siyasi karakterli temsili engellemeyi başardılar. Halbuki böylesi konferanslar fırsat bilinerek, konferansa katılan uluslararası şahsiyetlerle Kurt halkın siyasi temsilcileri arasında konferans gündemi düşında karşılaşma ve ilişkiler sağlanması için azami çaba ve itinayı ustaca gösterdiler. Konferans sırasında Avrupalı dostlarımızın, oluşturacaklarını söylemekleri komite için bugüne kadar yapılan çalışmalarдан da belli başlı Kurt siyasal hareketlerinin doğrudan haberdar olduklarını sanmuyoruz. Eğer bu konuda birtakım çalışmalar yapılmış ve halen sürüyorsa burlardan haberdar olanlar da yine yalnızca bu enstitü yöneticileridir.

Burada yeri gelmişken acı bir gerçeğe de degenmeden geçmeyeceğiz. Konferans sonrası, özellikle Batı basını, önemli sayıdaki siyasal kimlikli Kurt şahsiyetinin ilk kez biraraya gelmesi olaylarının altın çizerek, bunların katılımlının bir bakıma Konferansın en başarılı yan olduğunu belirtmişti. Siyasal kimlikli Kurt şahsiyetlerinden duyarlılıklarını bu alanda yoğunlaştırmaları beklenirken, özellikle Kuzey-Batı Kurdistan'daki siyaset temsilcilerinin Konferansa çağrılmalı, bugün enstitü içindeki olumsuzlukları teşhir etmekte kararlı arkadaşların Enstitü Yönetimi Kurulunda verdikleri uzun bir mücadele sonucu sağlanabildiği halde, on yıllardır siyasal mücadele içinde olan deneyimli kalemlerin denetimindeki bazı dergiler de dahil Kurt basınının küçümsemeyecek bir kesimi, Konferans sırasında tanık oldukları olumsuzluklara rağmen, Kürtlere ve enstitünün imajına gölge düşürmemek kaygılarıyla Konferans sonrası değerlendirmelerinde hoşgörülü davranışları tercih etmişlerdir. Ashında sorumluluk duygusundan kaynaklanan bu ılımlı değerlendirmeler; Konferans öncesinde olduğu gibi bugün de, enstitüde yapılan tahribatlara engel olmaya çalışan arkadaşların çabalarına yardımcı olmadığı gibi, küçük dünyaları makyavellist manevralarla sınırlı, en soylu düşüncelerle yapılmış jestleri dahi arkasında küçük beklenenler taşıyan bir göz kirpmalarak yorumlama alışkanlığında direnen söz konusu enstitü yöneti-

cisi bayların ferahlamasına yol açmıştır.

Bugün artık şunu bilmek gereki ki, Kurt mücadeleinin ulaştiği boyut, sadece Kürtlere bilişmesi ve tanınmasına yönelik dağınık propagandalar aşamasını geride bırakmıştır. Bu gerçek apaçık bir şekilde karşımızda durduğu halde bir takım enstitü yöneticisinin "Kurtları tanıtmak ve propagandalarını yapmak" gibi sözde masum görünen sınırlı bir misyonu kendi kendilerine atfetmeleri ve kendi kişisel ihtarları doğrultusunda Kurt ulusal sorununu temsil etmeye soyunmalarını Kurt siyasetçilerinde gizlemeleri, ustaca bir manevradan başka bir şey değildir. Kurt halkına barbaşa zulmeden bölge devletlerine karşı uluslararası planda uygulanacak müyyiideler, sadece uluslararası kamuoyunun insafına bırakılamaz. Eğer kamuoyunun birtakım şahsiyetler ve insancıl kurumlar aracılığıyla duyarlı kılınması tek başına sonuç alıcı bir yöntem olsaydı, kamuoyunun harekete geçirilmesi açısından, insanlık suçu teşkil eden kimyasal silahların, yarımsız sonra savunmasız sivil Kurt halkına karşı kullanılmasından daha güçlü bir motivasyon olamazdı. Oysa kimyasal silahların yasaklanması konusunda 1989 Ocak ayında Paris'te yapılan uluslararası toplantı -bu silahların Kürtlere karşı kullanılmış olmaları nedeniyle düzenlenmiş olmasına rağmen- Kürtlere gözlemci olarak dahi çağrılmışlardır. Kendi hesaplarına Kurt diplomatiğine soyunan baylarını "yüksek mertebelerdeki dostları" özellikle Arap ülkelerinin dayatmalarını da hesab大气 mak zorunda kalarak "Kurt dostlarını" davet etmemeyi tercih etmişlerdi.

Kurdistan tarihinde aynı fenomenin başka tezahürlerine de rastlamak mümkün. Sevr Antlaşması sırasında Kurdistan'ın küçük bir parçası için otonomi -ve giderek bağımsızlık- öngörülmesi İngiltere ve Fransa'nın çıkarlarına denk düşüğü gibi, Kurt delegesinin gözlemci olarak katılması bu devlet güçlerinin sınırları içinde bulunuyordu. Ayrıca Kurt delegesi -Şerif Paşa-, değil önemli şahsiyetler, en güçlü devletlerin birinci derecede yetkili şahısları tarafından sözde "tanınmış" oluyordu. Çok değil, üç yıl sonra Lozan'da ise ne bu büyük devletlerin Sevr'de Kürtlere "tanmış" olması, ne de Şerif Paşa'nın şahsi yetenekleri ve dostlukları herhangi bir Kurt delegasyonunun katılımını sağlamaya yetmediği gibi, Kurdistan tarihinin en karanlık sayfalarından birinin açılmasını da engelleyemiyordu. Lozan Konferansı'nda, alan üzerinde silahlı gerçek bir güce dayanmalarından ötürü Türk milliyetçilerinin tek meşru muhatap olarak tanınması göz önünde bulundurulursa, Kurt tarihinin bu hazır sayfasının açılmasında, o dönemde Batılı büyük devletlerin iradelerinden ziyade, güçlü ve birleşik bir Kurt silahlı mücadele ve onun doğal uzantısı olan kollektif bir temsil gücünün oluşturulamasının belirleyici bir rol oynadığı ortaya çıkmaktadır. Her halukarda Kurt ulusal mücadeleinin ancak kendi tarihine böylesi bir bakışla ileriye gidebileceğini düşünüyor, ulusal bir dava konusunda eşe-dosta el açıp yakarma yoluyla elde edebilecek olanın, taziyet dilekleri, cadrı,

battaniye, sağlık malzemesi ve bunların yanısıra belki birtakım bireyler için şan, şöhret vb. öteye gidemeyeceğine inanıyor.

Dünyada ulusal kurtuluş mücadele veren her haretin, mücadelelerinin ilk dönemlerinde "teröristik" suçlandıgı bilinmektedir. Kuzey-Batı Kurdistan'da silahlı direniş yürüten hareket başlangıçta Avrupa'da bazı çevrelerce "terörist" olarak nitelendirilmişse de bugün bu imaj kırılmakta, kanılar olumlu yönde değişmektedir. Dolayısıyla Kurt ulusal kurtuluş mücadeleinin meşruiyetinin Avrupa'da tanınması, kabul edilmesi önünden bir engel daha ortadan kalkmaktadır.

Bugün bu meşru mücadelenin uluslararası resmi kuruluşlar nezdinde bütünüyle tanınarak temsil edilmesi, yanı Kurdistan'da yürütülen özgürlük mücadeleinin sesinin bu kuruluşlarda yankı bulması, taleplerin somut cevaplarla karşılaşmasının önündeki en önemli engel ise -az sayida Avrupalı dostumuzun da israrla belirttiği gibi- kollektif bir temsilin eksikliğidir. Söz konusu bu eksikliğin bir an önce giderilmesi doğrultusunda dişle, turnakla yarattıkları değerleri koruma gücüne ve özgüvene sahip, prestijleri tescillenmiş hareketlerin en geniş yelpazedeği Kurt mualefetini harekete geçirilmek için mütevazi bir adım atmaları kaçınılmaz bir hale gelmiştir.

Dünyadaki hızlı değişimler, Sovyet-Amerikan ilişkilerinde geçmişteki gerilimin yerini yumuşaklık ve diyaloga terketmesi, diğer Doğu-Bloku ülkelerindeki gelişmeler dikkate alındığında bazı ülkelerin olduğu gibi Türkiye'nin Batı ittifakı nezdinden eski stratejik önemini önemli oranda kaybettiği gözlemlenmektedir. Buna rağmen hali hazırda bölgelerin ya da ülkelerin yeniden siyasi paylaşımı söz konusu olmadığından, uluslararası resmi kurumlarda ağırlığı olan batılı devletlerin dikkatleri tarihi ve kültürel bağlardan özellikle de ekonomik ve politik çıkarlarının güçlendirilmesi arzusundan dolayı Doğu Avrupa ülkelerine yöneldiğinden, Kurt sorununa ilişkin radical çözümlerinin bulunması için Kurdistan'daki aktif direnişin başını çeken Kurt temsilcileriyle doğrudan diyaloga gitmeye teşvik edilmektedir. Bunun için bugün "insan haklarına saygı" ve "kültürel kimliğin tanınması" kavramları çerçevesinde yalpalayarak birtakım kırtınlıkların elde edilebileceğini uman bazı Kurt şahsiyetlerin ya da gelecekte doğacak olası grupların talepleri kısa vadede itibar görürler izlenimini vermektedir.

Bugün Kurdistan'daki yoğun mücadele yaşamını etkin bir biçimde denetleyen Kurt siyasal güçlerinin iradesi dışından Kürtlere hiçbir şeyin empoze edilmeyeceğini kavrayabilmek için özgürlüklerine kavuşmuş halkın mücadele tarihine bir göz atmak yeterlidir. Önemli olan, Ortadoğu'da doğdurulmak istenen Kurt halkın özgürlük sessinin dalga dalga yayalarak zaman kaybetmeden uluslararası diplomatik kuruluşlarda gerekli yankıyı bulmasıdır. En iyi niyetlerle yola çıkışalar bile, Kurt doslu olduklarını söyleyen Batılı az saydaki devlet adamlının bu konudaki çabalarının, bağlı bulundukları devletlerin çıkarlarının izin verebildiği yere kadar gidebileceği açıklıktır. Kurt kökenli bi-

Devamı 21. sayfada

AVAKIRINA KOMİTEKÊ JI BO DEMOKASIYÊ LI ENSTÎTUYA KURDİ YA PARISÊ

Sereki ne ji mey de ye guhartinek dike li Enstituya Kurdi ya Parisê bibe; guhartineke ku kesen pê ve girédayi bi xem dike. Armanca ve guhartinekî ku Enstituya Kurdi ya Parisê bibe weqif. Ev yeka hanê, bi hesanî ü bi pakî, dihêle berpirsiyariya hemi tişti bikeve destê keseki tenha ü dawiya hemi hilbijartina bê (weki çawa ji réxistinén qanûn 1901 re hati danin). Kurt, yek endamekî Enstituya wê nemêne ü mafî hiç keseki wê di karûbare Enstituya de tune be...

Weki hir pratikên di buhêrkê de, mezintirin metîriya ve guhartinekî wendakirina hemi rèngîn demokratik in ku Kurd û beri gişi Enstituya Kurdi, bi firehi, pê gerek in. Ev guhartina hanê, heyina Enstituya ji, bi buhayê wê yê sembolik ü ciye wê yê hevditina hemi ronakbir, niviskar ü hunermendêñ Kurdi ji gelek deran hatini ve, dixe metîriyê.

Helbet, demokrasiyet ne bareki hesan e li ba geleki ku bi carekê, ne réjimeka demokratik û ne dezgeheki demokrat, nedîtine. Ma ne organê rezanî û çandi yên vi geli ji niviskanî de û Enstituya Kurdi ji heyst salan de, pê bang dikin?

Avakirina Enstituya Kurdi ya Parisê ne bi saya xebata keseki tenha bû. Pirran bi salan bi kar ü mejiyê xwe té de besar bûn. Gelek kesen Firensiz û Kurd alikariyea bêhempa té de kîrin. Ji ber ve yekê, em dibinîn ku guhartineka wiha divê bi firehi bê li ser deng kîrin ü bi destê endamén Enstituya Kurdi ji heyst salan de, pê bang dikin.

Bi van nérinê li jor, em careka dinê pêşniyarek xwe yên ku me ji serdarya Enstituya re danine, diyar dikin:

1- Enstitu bi xwe dikare xwe bike weqif bê ku tu guhartin tékevine statuyen wê.

2- Enstitu dikare bi xwe bixwaze ku weki réxistinêka bi hatiyan gelî bê nas kîrin ü pişk (eyn) qezencen weqfê wergire.

3- Ji bo ku xwe bike weqif, Enstitu dikare sermayeki gerek bide weqfa Firensa û pişk qezencen wergire bê ku statuyen wê werine guhartin.

Bersiv hingê xwe kerrkirin bû. Guhartina statuyen ji aliye Heyeta İdari de hate vot kîrin. Encamén dengdanê (vote) ev in: 6 deng pê re bûn, 3 deng diji wê bûn û 5 dengan xwe ragirtin. Eger nérin evqasi di niveka Heyeta İdari de têvel bûn, gelo Civina Gelemeperi ya ku bi tenê dikare statuya Enstituya Kurdi ya Parisê ava bikin. Hunê li jér navên moravêjén wê yên destpêkê bibinin. Armancen wê ev in:

-Rageyandina kesen Firensiz ên ku alikariya Enstituya Kurdi ya Parisê ava bikin. Kurdên dûrvelatî û endamén Enstituya bi xwe, li ser metîriyê ve guhartinekî û armancen wê yên rastin.
-Agehdâkirina helwest û karên serdarya Enstituya Kurdi ya Parisê li ser kësa guhartina statu.

-Nérina Kurdan li ser kësa guhartinekî bixwazin.

-Bergiriya baweriya ku divê guhartinekî wiha bi firehi li ser werin deng kîrin, li gor statuyen Enstituya, li Civina Gelemeperi û bîr yar bê standinê pişti dengdaneke (vote) nihîni, bi hebûna kesen ji derive û endamén kevinen Enstituya.

Paris, 23. Gulanê 1990

Moravêj:

Mehmet BAYRAM (endamé Heyeta İdari ya EKP), Ali BUCAK (endamé Heyeta İdari ya EKP), Halkawi HAKIM (endamé kevinen Heyeta İdari ya EKP), Timur SAYAR (endamé Heyeta İdari ya EKP), Hatice YAŞAR (endamé EKP).

Navîşana komîtê:

CPDIKP, BP 20, 75261 Paris Cedex 06, Tel: 42 46 69 50

Komîta ji bo Demokrasiyê li Enstituya Kurdi ya Parisê,
CPDIKP, BP 20, 75261 Paris Cedex 06

Paris, 7. Hizérâne 1990

Ji Komîta Enstituya Kurdi ya Parisê re,

Sti ü mirza M. Béjart, G. Chaliand, B. Dorin, M.-A. Estrella, B. Kouchner, J. La-couture, C. Lanzmann, C. Lefort, J. Maulaire, L. Matarasso, E. Morin, H. Nogueres, A. Perez Esquivel, M. Reberioux, M. Rodinson, L. Schwartz, P. Thibaut, G. Tillion, J.-P. Vernant, P. Vidal-Naquet û G. Walraaf.

Je mêt de me dengê xwe birri bû, berberiyen me tim di hundur diwarêñ Enstituya de ma bûn, an li nav Kurden li Ewrupa ma bûn, ji tîra ku em wêneyê "Kurd heta hetayê tim perç kîri", careka dinê xweş nekin, ü gelseyên xwe yên hundur der nedin.

Îro, metîriyê pirr mezin e. Ziyana wê xwe digihêne sembolekê, sembla geleki: Enstituya Kurdi ya Parisê.

Dengbirin ne tu çare ye.

Me xwest em xema ku diyaspora Kurdi li hember ve metîriya ku ziyanâ xwe dide sembla wi dikşîne ji we re diyar kin. We her tim piştgirîya mîletê Kurdi ji bo rûmeta wî û pêşvebirina çanda wi kîriye. Her Kurdekk navêni we di hemû name û belavokêñ Enstituya de dixwine. Ev saxiyek û piştrastiyekê dide.

Kok réxistinêka Kurdi negîhiye navdariyea wiha; kok réxistinêka Kurdi alikariyea wiha ji aliye kesina pir gewre de nestandiye; kok piştgirîya mîletê Kurdi ji bo rûmeta wî û pêşvebirina çanda wi kîriye. Her Kurdekk navêni we di hemû name û belavokêñ Enstituya de dixwine. Ev saxiyek û piştrastiyekê dide.

Îro, em dixwazin ve hêlana hanê bikine "wargeheki kesane!" Diyaspora Kurdi guhartina Enstituya bo weqfê wîlô té digihê. Eger mirov hin pratikên idarekirina buhêrkêka nêzîk bine bira xwe, diyaspora bili ve tîşteki dinê nikare bifikire. Siyaseta se-zakirinê, zibûnti û nûnertiya derew karina ku di Kurden de hatine nas kîrin. Mixabin rastiyen van tîştan li meydânê ne.

Em agehdar bûn ku serdarya Enstituya ji we xwestiye hun guhartina Enstituya bo weqfê pişt bidinê. Heyeta İdari ji wê nehatiye haydar kîrin. Pişdâna we wê bibe navgineki ku pê zorê bidine Civina Gelemeperi ya ku di payiza 1990 de dike çibe, da ku li ser kësa weqfê bê aksaftin, guhartineka (weqf) ku dîkin bi zorê bi C.G. bidin kîrin ü bixine stoyê wê. Eva dawi, li gor benda 20 û 21 ya statuyê, tenha dikare guhartina bixe statuyê Enstituya. Vajayı ku di Kurmanci (Hejmar 6, Zivistan 1990, Rûpel 2) de hatiye nîvisandin. Civina Gelemeperi kok guhartina Enstituya bo weqfê di destê Heyeta İdari de ber nedaye.

Loma, ji me ve pêwîst diyar dibe ku em nérina xwe bi we bidin zanin.

Em tikadar in ji we, sti ü mirza, ku hun rêza me ya bilind ji we re bipejirin.

Ji Komîte re

Ali BUCAK, Endamé Heyeta İdari ya EKP
Kopiyek: Ji Weqfa France-Libertés re, ji M. Robert Verdier re, ji M. Kendal Nezan re, ji endamén Enstituya Kurdi ya Parisê re, ji réxistinê çandi yên Kurdi re li Ewrupa, ji kovarén Kurdi li derveyi welêt re.

Botan'da köylere virane...

Baştaraflı 14. sayada

sağlanmasıdır.

Gereğinin yapılmasını saygımla arz ederim.

22.3.1989

Ömer Budak

Adres: Kocaçavuş Köyü

Pervari Siirt

Dağıtım: 1) Siirt Valiliğine
2) Olağanüstü Hal Bölge
Valiliğine.

Askerler köylerin boşaltılmasını nasıl sağlıyor?

Köylüler anlatıyor:

Pervari Keleb köyü: 17.4.1990

Saat 17'de iki yıldızlı Kemal Çavuş ile çok sayıda asker köye geldiler. Bize "siz PKK'lıları besliyorsunuz, onlara destek veriyorsunuz, geldikleri zaman bize haber vermiyorsunuz, iki gün içinde köyü terk etmezseniz sizi evlerinizle birlikte yakacağız" dediler. İsa Çetin adlı yaşı köylüyü dövtüp dişlerini kirdiler. Odun yığınlarını ve ahırları ateşe verdiler, hayvanları ahurdan çıkarıp gözlerimizin önünde kestiler. Kaçan hayvanlar kurtuldu. Yumurtaları tenekelere doldurup yerlere atıiyorlardı, duvarlara fırlatıyorlar. Kalanları da tenekelere koyup yol boyu kirdiler. Taşınabilecek ne kadar eşya varsa, alıp götürdüler.

Kemal Sayın adlı köylü: Benim hesap makinemi ve durbunu alıp götürdüler. Kapıları camları tümüyle kirdiler. Silah almazsağcobanlarını ölüreceklerini söylediler. Yaşı bir kadını hastanelik hale getirdiler, kadınlara tecavüz etmeye yeltiler. Şu anda köyde hiç kimse yok. 4 ev Medrese'ye, 2 ev Xerxor'a 1 ev de Şuxan köyüne gitti. Bizler de merkeze geldik. Bütün eşyalarımız köye kaldı, ekili alanlarımız, bağlarımız tümüyle sahipsiz kaldı. Çevre köylerin korucuları ve askerleri buralarda hayvan otlatmak istiyorlar.

Pervari Beşan köyü:

Köyde 15 ev mevcut. Öğleden sonra bir astsubay 15 asker geldi, köylüler bir araya toplayıp meydan dayağı çektiler ve kufur yağmuruna tuttular. Köyden çok sayıda eşya alıp götürdüler. Kadınların sandıklarını açıp altınlarını ve diğer eşyalarını aldılar. Kaybolan eşya sayısını bilemiyoruz. Bize iki gün müsaade edin köyden çıkışım dedik. Subay "ben anlamam yarın sabah hiç kimseyi burada görmiyeyim" dedi.

Ertesi sabah gelip bize yeden meydan dayağı çektiler, herkesin bir yerinden kan fışkırdı. Şehir merkezinden kamyon tuttuk. Herseyimiz orada kaldı. 30 milyonluk buğday ekmeğimiz, 3000 fistık ağacımız vardı, her şeyi rezil ettiler. Zararımızın boyutu ölçülemez. Şimdi merkezde çadırda oturuyoruz. Yiyecek maddelerini dahi getiremedik ve şimdi açız.

Pervari Çeman köyü:

Hadi Çakır: Köyde 12 ev vardır. Korucu olmadığı için sürekli baskın görüyorduk, defalarca asker köye gelip hepimizi sıra dayağına çekti. En son geldiklerinde erkekleri karakola götürüp 4 gün tuttular. Köyü terk etmemizi istiyorlardı. Hayvanlarımı yarı fiyatına borç verip köyü terk ettik. Şimdi çadırında yaşıyoruz, evlerimiz kar altında çöktü. Böyle yaşamaktansa ölmeyi yeğlerdik. Benim iki çocuğum burada soğuktan öldü. Tarallarda gülüğü 3000 Liradan çalışıyoruz.

Köyde ben kendim defalarca dayak yedim. Bir tek Türkçe kelime bilmiyorum. Tarlada çalışırken askerler gelip birseyler söyleylerdi, biz cevap veremedik. Ondan sonra bizi sıra dayağına çekerlerdi. Tek istedigim köyümde dönüp baskından uzak insanca yaşamak.

Pervari Erkent köyü:

...Köyümüzde 120 ev vardır. Şimdi 70 ev mevcut. Köyde 10.000'den fazla küçük baş hayvan vardı, geçen yıl yaylaya çıkmamıza müsaade etmediğimizden üçbünnin üzerinde hayvan sıcaktan öldü. Çevre köylerin hepsinde korucu var, biz silah almadık. Askерler ve çevre korucuları bize baskı yapıyorlar. Üç köyden köylüler çırılıplak soyup dövdüler, elbiselerimi yırttılar, bütün köylülerin önünden bizi geçirdiler. Bizi yaylalara çıkartmuyorlar. Köyümüzü bırakıp başka yerlerde aç rezil kalmayı istemiyoruz.

Eruh'a bağlı Ağaçyurdu

(Zivinga Şikakan) köylülerini anlatıyor:

Geçen yılın sonbaharında bütün hayvanlarını satmak zorunda kaldık.

Hayvanları köyün dışına çıkarmamıza müsaade etmiyorlardı. Yalnız 7 korucunun hayvanları kaldı. Çünkü onlara problem çıkartmıyorlar. Ayrıca sebebe ekip satıyordu. Bu yıl bir metrekare tarla ekemedik, bağlarını da temizlememize müsaade etmedi. Bağlardaki fistık ve badem ağaçlarını askerler kökten kesip yakacak olarak kullanıyorlar. Halbuki biz onlara her gün 6 yük odun getiriyoruz. Hayvanı olmayan hayvan kiralayıp odun getirmek zorunda. Sularını da bize taşıyorlar. Bütün işlerini bize yaptırıyorlar. Şehirden erzaklarını da biz alıyoruz. Bunu yarusra sürekli hayvan muamelesi görüyoruz.

Şimdi köyü terk etmek istiyoruz. Çünkü açız. Hayvan yok, bağbahçe yok, her birimiz on nüfusuz. Şimdi de köyden çıkmamıza müsaade etmiyorlar. Köyden çıkmak istedigimiz an karakolun tüm işlemlerinden geçmek zorunda kalacağız.

Ibrahim Taş anlatıyor: Koruculuk çıktığından bu yana sürekli baskı yapıtlar biz silah almayı kabul etmediğim. Ya korucu olan yada köyü terk edin diyorlardı. Bizler direndik. Ben imamım, bunun karşılığında bana ücret veren diyorum kabul etmiyorlar. Silah al istedigini veririz diyorlar.

Şimdi çevredekiler ailelerinin korunması için bizlerin göçünü engellemeye çalışıyorlar. Çünkü köy boşaldığında kendilerini güvenlikte göremeyecekler. Biz ne silahlarını ne de paralarını istiyoruz. Köydeki subay bana sen halka silah alma diyorsun ama PKK'lıların kafir olduğunu söylemiyorsun diyor. Biz kafirsek onlar da kafir; çünkü onlar bizim çocuklarımız.

8.4.1990 tarihinde köylülerin dilekçelerini yazıp valiliğe gönderdim. Vali İl Jan.Al. Kom'na havale etti. Alaya giden köylüler alay komutanı saldırdı kükrediyo. Siz adı, yalancı kafirsınız diyor. Yanındakilere gözlerin bağlanması ve dayak atılması emrediyor. Dilekçeyi kimin yazdığını soruyor. Yanıt alamayınca, "Ben kimin yazdığını biliyorum" diyor. Siz gidip onlardan yardım istiyorsunuz. Sen Kur'an okuyorsun. Kur'an'da kafirler belli değil mi? Valiliğin havale ettiği dilekçeyi yurtüp atıyor. Kendi erine istediği şekilde yazdırıyor. Biz de, kafırlığın anlamının ne olduğunu sayın komutanandan öğrenmiş oluyoruz. Anlamı halkla bütünsel, halkın yanında yer almamış. Komutan valinin imzaladığı dilekçenin bir örneğinin bende olduğunu bilmiyor, yeniden yazdırmayı sanıyor.

Bütün Kürtlerin terörist olduğunu her birisinin hakkının binbeş yüz liralık tek mermi olduğunu söyleyen komutan, halka karşı gösterdiği tavırlarıyla bölge insanına olan ilgilerini tüm çiplaklııyla ortaya koyuyor.

Onların uygulamaları sonucu

70 haneli Zivinga Şikakan köyü tümenden boşalacak. Yalnız 7 korucu ailesiyle askerler kalır, istedikleri evleri de rahatlıkla yakanlar.

Eruh'a bağlı Payamlı (Deravit) köyü: Köyün özelliği seçimlerde sürekli sola oy verme. 1982 anayasaya oylamasında tümyle anayasaya ret oyu kullanımları, 1987 referandumundan sonra köyün etrafı tümyle askerlerce sarılmış köylülerin kimliklerine de el konulmuştu. Giriş çıkış izne tabi tutulmuştu. Bugün yine giriş çıkış izne bağlı, köylüler sürekli hakaret edilmekte köye giriş çıkış bir tek noktadan yapılmaktır. Hayvanlar köy dışına bırakılmamakta. Kimliklere el konmaktadır. Sürekli köyün etrafı kontrol edilmekte nedeni, ayak izi aramak, köye giriş dışında gelen olup olmadığını keşfetmek. Şetrük ve Şeriki köylerinden misafirliğe giden iki köylü kimlik kontrolünden geçirildikten sonra, aklı almaz şekilde dayağa maruz kalıyorlar.

Eruh'a bağlı Zivinga Şikakan muhtarı 15.01.1990 günü acilen Siirt Devlet Hastanesine kaldırıldı. Görevliler kabul etmemiş doğrudan Diyarbakır'a gönderdiler. Muhtarın komaya girmesinin nedeni neydi? Yedek Jandarma bölge komutanı tarafından köy dışına gitmesi için görevlendiriliyor başka köylülerle beraber. Verilen sürede geri dönde ve sınırların dışına çıkmaya. Subaya köyden sorumlu olduğunu söylemesi ölüm derecesinde dayağa maruz kalmasına neden oldu. Şu anda Diyarbakır'da ölümle pençeleyen köylülerin ödedi.

le beraber subayın tanıldığı süreye uymamanın ve sorumluluğunu söylemenin bedeli kendisine ödettirildi.

İzlenimler: Sürekli toplu gözaltı, tehdit, köy meydanlarında tek ayak üzerine bekletip tuvalete çıkarmama, aç bırakma, hayvanların köye giriş çıkışını belirtli saatlerle sınırlama, köye giriş çıkışta kimlik kontrolü, köyden ayrılma ve dönenin izne tabi olması, özellikle korucu olma baskısı, göz dağı vermek amacıyla köy meydanında çırılıplak soyup dövmeye, bazı köylülerin faili meşhul şekilde öldürülmemesi, içkencede sakat kalma, köylülerin iz takibe kullanımları, köy korucuları güçlerinin üzerinde bir görev verilmesi, çatışmalarda on plana itilmeleri ve askeri birimlerin köyün boşaltılması için köylülerle süre anlaşmaları ve bu süre sonunda zorda boşaltmaları.

Köylüler köyü terk ettikten sonra, köyde kalan varlıklarına saldırdı. Evleri yakıp yıkma, taryip camları kırmaya. Bunun nedeni açık. Köylülerin geri dönmeyi engelleme. Çünkü gidip dönen aile sayısında artış vardı. Eruh'a bağlı Nihik köy tümyle ateşe verildi. Nivyan köyünde tek sağlam cam kalmamış. Çünkü askerler tarafından taramış. Hot köyünde bütün evler yakıldı. Geliş Osman köyünün boşaltılması için köylülere askeri birimler tarafından 2 saat süre tanındı. Ve tümyle boşaltıldı. Bizina köy halkı korucu olmamanın bedeli tümyle köyü terk etmekle ödedi.

edilmelerini de sağlayacaktır.

Özetlersek; Kürt ulusal sorunu tarihte ilk kez kendi dinamikleri üzerinde boy vererek uluslararası diplomaktik kapılarına dayanmıştır. Soruna siyasal çözümlerinin bulunmasına ilişkin tartışmaların teminatçıları olan Kürt ulusal hareketinin bu randevuda henüz yerini alamaması sonucu bu alanda bir boşluğun olduğu gözlemlenmektedir. Bundandır kişiçi çıkarlar temelindeki bireysel manevralar itibar görür izlenimini vermektedirler. Var olan boşluğun yakın bir gelecekte gerçek sahipleri tarafından doldurulacağına ilişkin, uluslararası diplomatik ilişkilerin ilk adımlarını oluşturan ve Kürtler adına düzenlenen konferans, sempozyum, oturum ve benzeri girişimlere Kürt siyasal örgütlerinin etkin katılım ve denetimlerinin sağlanması için her Kürt yurtseverinin çaba sarfetmesi vazgeçilmez çağdaş bir görev olarak bırakılmaktadır.

Kürdistan'daki birleşik direniş hareketine dayalı kollektif temsile yetenekli bir gücün kısa sürede şekillenip uluslararası diplomatik faaliyetlerin başına geçmesinde, yukarıda bahsedilen çabaların hayatı bir rol oynayacağı unutulmamalıdır.

Timur Sayar

Paris Kurt Enstitüsü
Yönetim Kurulu Üyesi

Impressum
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hlf.
İngiltere 0.80. £.
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Ala ARGK a têkoşinê û yekîtiya netewî li çar aliyên Kurdistanê pêldide!

Evîna gelê Kurdistanê ji bo

Sekreterê Gelempériya PKK Abdullah OCALAN

Gava gelê Kurdistanê bihist, ku televizyona Almani RTL wê **Abdullah OCALAN** şanî bike, mirov tev di wan malan û çayxaneyen de tiji bûn, ku xwediyê antêneka xurt bûn. Weke dihê zanîn li Tirkîyê û Kurdistanê kesen xwediyê antêneka xurt bin, dikarin ji wir temaşe û guhdariya televizyona RTL bikin. Di bernamaya RTL de, **Abdullah OCALAN** hate şanikirin, gava di **Akademîya Mahsum KORKMAZ** de bi pêşmergeyan re diaxifi.

Ev bernamye di hefteya dawiyê ya meha Heziranê de hate şanikirin. Pişti şanikirina bernamayê ji bajarén Amed, Elîh, Nisêbin, Bismil û gelek derên din, gelek welatparêz hinde agahi gihadîn nûcigîhandkarêne rojnameya me. Weha digotin, "Gel bi rojan li ser bernamayê diaxifi û bernamye nirxand. Kesen nekaribûn temaşeyê bernamayê bikin gelek dilşikesti bûn û mixabi li xwe dianin."

Destpêk di rüpelâ dawi de

en têkoşina me xwe didin şanikirin. Ne tenê gelê me yê kedkar û xebatkar, serekên belediyan û mebus ji édi bersivê baş didin banga yekbûna netewi. Hima ramyari ya mezin a ERNK, di karvaniyê de li her deran dihê ditin.

Dengê têkoşina me ya rizgariya netewi, li derveyi welat ji posideyên xwe serdest dike. Gotinên weke "terorizm" û "terorist" en li diji têkoşina me û pêşengê têkoşina me, di karvaniyê de wateya xwe bi tevayı hunda dîkin. Her hêzek, édi baş fahmkiriye, ku nikare gavekê ji biavêje bê hildana navê PKK û bê anîna PKK ber bala çavan. Li gelek welatên Ewrûpa girêdayî bi Serihildenê me yêni Geli, bi gehînek û qamîn rastir pirsa Kurdistanê dibe perçeyeke rojenin. Danûstandinê fireh li ser pîrsâ Kurdistanê çedîbin. Li dûv hev komisyon diçin Kurdistanê. Hevkariya navnetewan bi lez pêş ve diçe. Ev tev şanî dîkin, ka têkoşina me ya rizgariya netewi li derveyi welat ji, pêşveçûneka ramyari ya çawa kiriye paya xwe.

Dagîrkerên Tirk serî didin çeka bêgaviyê

Kesê nemafdar be, jar û aciz be, di seri de seri dide riyên hilebaziyê. Dagîrkerên Tirk, ku bi hemû saziyên xwe ve li diji gelê me û têkoşina me ya rizgariyê hevxebatkariyê dike, ji aliye-kê bi destê kermalistên Kurd en di nava. rezên SHP (Partiya Sosyal-Demokrasiya Geli) de hinde maflî çandî yêni bi tixûp ku layiqê heywanen di koxê de ne datinîn pêsiya xwe; ji aliye din ji koteke dizivirinê teror û li ser gelê Kurdistanê bikardihênen.

Serê tuj ê Biryarnameyên bi Hikmê Zagoni, bi şewuya koçberkîrinê (nefikirinê) di karvaniyê de pékdihê. Li gora pisborêng dagîrkeran édi protestoyen li diji biryarnameyan li şun mane. Édi dikarin daxwazên xwe bîzivirinê karvaniyê. Pêsi ji bajarén Elîh, Çolamerg û navçeya Kerboranê 7 welatparêz hatin koçberkîrin. Li Sér û Tûxê ji agahi ji bo koçê gihadine hinde welatparêzan. Dagîrker bi ri-yêne fermî hejmara bilindir di nava gel de belav dikin. Armanc; tir-sandin, bizdandin, pivandina dij-râ-

bûnê û afirandina provokasyonan e.

Lê hisen gel bûne yek his; koçberi bê çare û feyde ye. Gelê me alidare râkirina protestoyê ye. Lê bi hedar û sebir. Ne di qada dagîrkeran de û ne bi azineya wan. Bi azineya me û di demekê de, ku dijmin ne li bendê bû.

Dagîrker, weke riyeke veristinê ya duwemin, girani didin valakîn û rakîrîna gundan. Gundîyan ji zoza-nan hildikişinin xwarê. Dest datinîn ser pez, sewal û dewarîn gundiyan. Li ser riyên gundan mayin û narînço-kan vedidin û datin. Armanc diyar e. Ji gundan dayin revandin, bizdan-din û pêşvebirina cerdevanîyê. Lê édi her tişt ji wan re bûye dereng. Gundî gundân xwe bernadin û narevin. Ji gund werin derxistin ji, diçin gundê nêziktirin û ciran. Gundiyen me xwe-di li hevîdu dardikevin. Parêzkari ji, édi bi ci awahi nayê pejirandin.

Şewyekî nuh li ser terora dagîrkeriyê hate zêdekirin. Teror ji gundan xwe da bajaran. Lê terora li gundan ji bi teviya leza xwe didome. Li bajaran narînço-kan diavêjin mal û cihêñ karê welatparêzen ku dîkine hedefen xwe. Ev şewyekî koteke ya ziviriye teror, berhemeki asteng û bêgaviyê dewleta dagîrkeriyê ye. Koteke û terora li gundan kêm an zede dikari were veşartin. Başe, ma yê li bajaran wê çawa were veşartin?

Dagîrker riya veristina sêwemin di qedexekirina veşanen sosyalist û welatparêz de ditin û peydakîrin. Darê bîryarnameyên terorê di vir de ji hate hejandin. Rojnameya "Halk Gerçeği" û kovara "2000'e Doğru" bi tevayı hatin qedexekirin. Hicet eskere ye: "Bervaji weşandina bûyeren li 'Başûrê-Rojhilat', xapandina awira gelempîri û nehiştina wezîfe û xebatkirina hêzên parastinê yêne dewletê." Herdu weşan ji, bi pişange kirina terora dewletê, rastîyan gihadîna gel û xebata li diji terora artêşê, komên xweser û cerdevanîn hatin gunehbar kirin. Gotinên mina "niv-K", "kalê cirovan", "eskence", "ol" û "koçberi" ji bo qedexekirina "Halk Gerçeği" bûn sedem û motiv.

Herdu weşan ji bîryarê bi dijwari protesto kirin. Û bi lez dest bi amade-kariyan kirin, ku bi guhartina navên xwe ji nuh ve xwe biweşin. Daxweyan kirin, ku di her hoye de, wê we-

şanen xwe yên ji bo hişyarkirina gel bidominin. Bang li hemû weşanen û saziyan kirin, da tevli protestoyan bibin. Weşanen sosyalist bersiva vê bangê dan. Ji berpirsiyaren weşanen burjuwaziya Tirkan, ku rola şubeyeka MİT dileyizin, deng derneket. Tenê hinde gotarnivis nedîlxwaziya xwe anin zimê.

Wateya van bikaraninê avahiya dagîrkeriyê ronak e. Nexwe hewce ji nebü ku avahiya dagîrkeriyê xwe bi paşverütiyê û zirxê koteke bixemilanda-bana. Dagîrkeri dixwaze, li hemberê pêşveçûna girseyi, rîkxistini, leşkeri û ramyari ya têkoşina rizgariya netewa Kurdistan, astengiya xwe bi şer-weng-kirina koteke li şun bihêle.

Em baş dizinan, eme çawa bersiva dewleta dagîrkeriya Tirkan bidin. Di van rojan de, Konferansa Netewi ya Duwemin a PKK xwe civand, ku di têkoşina me ya rizgariya netewi de bandeveki heri bilind e. ARGK ji aliye girseyi pêşvedice û potansiyela wê ya cengê zêdetir dibe. ERNK ji aliye girseyi, rîkxistini û pêşveçûna têkoşinê xurttir dibe. Ev tev şewyeyen têkoşinê yên tenha ne, ku wê hemû methoden koteke yên dagîrkeriya Tirkan bi tevayı têkbibin.

Di diroka têkoşina gelê me de, em domaneka heya were gotin pêwist dijin û ev ji domaneka ji bo berjewendiyen me ye. Tirşen me ji mîj bi labavbûne. Bili aliye zehmet ên domanê, me xwe gîhan rastîyeke neteweyekî weha, ku hişyar dibe û seri hildide. Pêşengê me ji her demê xurttire û rî şanî dike.

Lewma, em li hemberê koçberkînan bisekinin! Wateya koçberkînan rast fahbîkin û bidin fahmîkin! Hevkariya xwe ya ji bo welatparêzen dihîn koçberkîn bilind bikin! Tevli qampanyayen bi vê armancê bibin! Hovitiya bikaraninan di qada navtewan de û di hemû saziyên maflî mîrovan de binin zimê! Piştgîriya kovar û rojnameyên sosyalist bikin û ji bo disa derketina van weşanen alikariya van kovar û rojnameyên bikin! Bersiva banga PKK a ji bo yekbûn û berxwedana netewi bidin! Hima xwe di ERNK de bikin yek û tevli ARGK bikin! Şîretan li hemû nas û mîroven xwe bikin, da tevli şerîzgariya netewi bikin!

Kerwaneka dijmin kete dafa pêşmergeyan. Tevli serbazên têde hate tunekirin

QILABAN: Roja 16'ê Heziranê di navbera gundûn Bêcîhê û Ziravik de kerwaneka dijmin a ji sê navgînîn ke-te dafaka pêşmergeyan. Hersê navgîn ji hatin tunekirin. Sisê ji wan serlezek (subay) bêhtiri 10 serbazên di navgînan de hatin kuştin, biqasî ve hejmare ji serbaz, xedar birindar ketin.

Dagîrkeren ku agahdarê érisa pêşmergeyan bûn, yekeniyeñ xwe yên leşkeri yên li gundûn Kror û Nirê û navçeya Qilaban, ajotin cihê seri. Pêşmergeyan me yên rizgariya netewi érisa xwe di domana saatekê de birin dawiyê. Paşê bê hundabûn û lêdan-girtinek xwe ji cihê seri dûrkirin.

Waliye rewşa şitandi dafa pêşmergeyan hilimand weşanen, lê hejmara hundabûn ji rezên xwe eşkere nekir.

Yekeniyeke ji cehşan û serbazan bi êrişike ARGK hate belavkirin

QILABAN: Cerdevanîn gundûn Bêcîhê û gundûn li derdorê ku tevli serbazên dijmin diçün navçeya Qilaban ji bo mehanetiya xwe û tiştên xwarinê (erzak) bikirrin, di rî de rasti

dafaka pêşmergeyan bûn. Gelek kes ji yekeniya cehş û serbazan hatin kuştin. Kesen bikaribin birevin çekên xwe li şun xwe hiştin û weha revin. Yekeniya ku xwe ji tunebûneca tevayı rizgarkiri, gelek miri û çek li pey xwe hişt. Dagîrkeren Tirk, di vê érisa ARGK de hejmara hundabûnê ji nava rezên xwe, weke mirina cehşekî û serbazekî dan bihîstandin.

Navçeya Qilaban hema hema her rojê dibe qada livbaziyeke pêşmergeyan. Bili xwe-xurt-kirin û xwe-têkûz-kirina xwe, bili hejmara bilind ji serbazan, dagîrker li Qilaban disa ji di nava tenezariyek û bêgaviyeke ser-ranser de ne. Dagîrkeren Tirk ji her navçeya Kurdistanê bêhtir li Qilaban, hejmara serbazen xwe bilind digirin. Li Qilaban gundekî bê qereqol tûneye. Pirraniya yekeniyeñ dijmin ên li Qilaban an "boluk" an ji "tabur" in. Pêşveçûn û bûyeren li Qilaban şanî dikin, ku Qilaban ji bo têkoşina me büye keleheka pêwist. Di ronahiya rojê de pêşmerge érisan dibin ser kerwanen leşkeri yên dijmin. Hema hemâ di her şevê de érisen roketan diçin ser yekeniyeñ û avahiyen dijmin. Bili hemû serbazan li gundan, civinîn gel yêne rîz bi rîz çedîbin. Hejmara cerdevanîn dakete hejmara ki këmtirin. Cerdevanîn çekên dijmin distinji, di deliva pêşin de çekên wan dikevin destê pêşmergeyan. Niha bi këmasi 100 şehidên Qilaban hene û bi sedan ji servan di nava rezên ARGK de ne. Ev tev bin-gehek baş in, da mirov bibine, ku navçeya Qilaban ji bo têkoşina me ya rizgariya netewi büye keleheki xurt. Da-gîrker édi ketine nava wê rewşê, ku Qilaban bi tevayı ji destê xwe derxinin.

Carek din êrişeka pêşmergeyan çû ser "tabur" eke dijmin

ÇELÊ: Şeva 30'ê Heziranê érisek çû ser "tabur" a navçeyê. Avahiya "tabur" û heyva pîvaneka mezin hate rûxandin. Bi këmasi 10 serbaz ji hatin kuştin an ji bî xedari birindar ketin. Dagîrker pejirandin ku érisa ARGK çebiye. Hejmara hundabûnê ji nava rezên xwe ji weke mirina çar kesan şanikirin. Pêşmerge de nava navçeyê de belavokan ji belavkirin. Tevli banga dirûşmeyan û berdana berikên serfîraziyê bê hundabûn ji navenda navçeyê derketin û xwe dûrkirin.

Di meha Gulanê de ji her ev "tabur" bi këmasi sê caran bûbû hedefa érisen pêşmergeyan. Dagîrker diwâren stur ên li dora avahiya "tabur" û, biqasî bilindahiya diwâren bi kisên qumê zivirandine. Herweha bi mayin, têlén risayı, prejektor û dafan (kemînan) têkûz kirine. Lê disa ji nikarin xwe ji lêdanen pêşmergeyan ên hedfîn xwe digirin, rizgar bikin.

Yekeniyeke beji ya dagîrkeran hate tunekirin

ÇELÊ: Li derdorêna axa eşîra Kaşuri navçeya Çelê, li Meydana Kolyan (an ji Ciyyat Kolyan), pêşmergeyan ARGK roja 28'ê Heziranê érisekê birin ser yekeniyeke dijmin, ku li wir xwe bi cih kiribû. Ser cend saetan doma. Heft serbaz hatin kuştin û çar serbaz ji bi xedari birindar ketin. Serbazen dij min ji tev bi tîrsa xwe revin.

Çek, bêsim, kon û çadır û hinde navgînîn leşkeri û gelek bawirnameyên (dokumenten) serbazen hatin kuştin, ketin destê pêşmergeyan.

Herweha pêşmerge dest danin ser çekên cerdevanî eşîra Kaşuri ji, ku li zozaneka li nêziki cihê seri bûn. Pêş-

merge bi dirêjahi bi wan re axîfin. Vê carê tu kesi cezanekirin.

Dafaka ARGK di gelya Xeburê de

ELKÊ: Şeva 15'ê Heziranê, li ser riya navçeyen Qilaban û Elkê, li dora gundê Kespiyani pêşmergeyan me yên rizgariya netewi dafekê vedan. Komên xweser, serbaz û cerdevanî eşîra Jirkî, ku yekeniyeke operasyonê çekiribûn, ketin dafê. Bi këmasi bîst kes ji dijmin hatin kuştin an ji birindar ketin. Di vi seri de ji ci hundabûnê ji pêşmergeyan nebûye. Berpirsiyaren dagîrkeren hejmara hundabûnê ji nava rezên xwe weke mirina serlekereki û çar serbazan dan bihîstandin.

Geliya ku li wir ev livbaziyeke pêkhatiye, ji mîj bûbû cihê seri xwe bi cih kirina cerdevan û serbazen dijmin. Dijmin li wir xwe ji mîj bi dijwari bi cih kiribû. Beri niha ji her li vê derê pêşmergeyan ARGK û milisen rizgariya netewi gelek serbaz û cerdevan bi mirinê ceza kiribûn.

Dagîrker, ji bêgaviya xwe berê xwe didin cerdevanîn jî

ELKÊ: ARGK lêdanen bi hedef li dijmin dixe. Ev ji dibe sedemek ji bo kürbûna nakokiyen di nava cerdevan de. Di meha Heziranê de komek ji cerdevanî eşîren Jirkî û Guyi agahi gîhandin serlekereki ARGK û li érdimê û daxwaza xwe ji bo ji des-tan berdana çekan pêşniyar kirin. Serlekereki ARGK û daxwaza wan pejirand. Serekên cerdevanen ên xwin-rij agahdarî vê bûyeren bûn û ketin na-va tîrsa canê xwe. Ew ji saloxê gi-handin serlekereki dagîrkeren ên li érdimê. Li ser vê dagîrker bi këmasi 10 cerdevan girtin, ku di nava wan de birayê serekê cerdevanen Şêhûm Babat (ji eşîra Guyi), birayê xwinrij Ebubekir (ji eşîra Jirkî gundê Kiterê) û hinde mirovén Tahirê Kero (Tahir Adiyaman) ji hebûn.

Wateya û navroka vê pêşveçûnê ronahi ye. Xwinxwar ji édi, wê ji hevûdu qutbibin û wê beren xwe ji hev bizivirin. Di vê pêşveçûnê de rola ARGK û xebatên gelé érdimê ku piştgîriya ARGK dike, serekî û pêşmin e. Ji meha Nisanê sala 1990 de-ma qirkirina li Komatan heya niha, ARGK bi këmasi 30 cerdevanen ji eşîren Jirkî û Guyi bi mirinê cezakir. ARGK, tenê livbaziyeke pêşmergeyan. Herweha li bajarén Wan, Çolamerg û navçeyen Çelê, Gêwer, Elkê û Qilaban gelek caran belavokan ji belavkir û bang li cerdevanî kir ji bo berdana çekan ji desten xwe. Cerdevanen ku çekên xwe ji desten xwe berdana hatin efukirin. Eşîren érdimê yên bersiva banga ARGK dan, pêwendî û têkiliyên xwe yên abori û civaki ji cerdevanî birrin.

Herçiqasi cerdevan hina ji xwinriji xwe didominin û wê bidominin ji, ramyariya ARGK a li ser bingeha razîkirin û koteke édi berhemên xwe dide. Serekê cerdevanen Tahirê Kero ji hêlinâ xwe ya li gundê Meydan, serekê cerdevan Haci Dirbas (Haci Oter) ji hêlinâ xwe ya li gundê Kespiyani nikarin gavekê ji biavêjin. Bedela wê ji bo gelé me çiqası buja ji be, di dawiyê de cerdevanî bê guman wê were hilweşandin. Di mehen bi birar û havina 1990'an de li Gêwerê barege-ha Mustafa Zeydan, li Berwari ya M. Emin Ozcan, li Şaxê ya Sadun Axa, li Elkê ya T

Dagîrker karê valakirina gundan didominin

ÇEL: Yekenyen artesa Tirkan ku avetin ser gundê Kinyaniş, şeniyê gund li ser hev komkirin û ji gund derexistin. Xwe-gihandina ciwanen gund na va rezén ARGK, alikariyên gundiyan ji bo ARGK û nepejirandina bûyina "parêzkaran" ji aliye gundiyan hicet hatin şanikirin.

Dagîrker, dest danin ser pez, sewal û dewarê gundiyan Kinyaniş ji. Gund tev revin qopaniya Ertusi ya li nêziki gund. Lé dagîrker li vir ji gun- diyan Kinyaniş rihehîstir. Nehîstirin ku gundiyan Ertusi û belediya Er- tuş kon û tişten xwarinê ji bo wan debar bikin.

Niha gundiyan Kinyaniş di çadir û konan de, bê çare mane. Bili her tişti, bi biryar xwe dilivinin, da bikarbin disa vegekin gundê xwe.

ELBAK: Serbazen qereqolê û cer- devanen bi navê "parêzkaran" gun- dan ên li gundê Dinê, gundiye welat- parêz Şaban Duman é ji zivinga Ara gundê Topyildiz girtin. Bi hiceta ali-

neka deri-mirovahî bûbûn. Daweya gundê Cinibrê li teviya cihanê deng dabû û li diji "binbaşî" yê faşist C. Tayyar Çaglayan mehkeme vebubû.

Bi van herdu bûyeran xelekeke nuh li ser terora dagîrkeriyê zede bû. Te- rora dewletê heyâ niha li ser gundiyan bi girani dihat gerandin. Niha ji xwe da bajaran û her bi wê giraniye pêk- dihê. Komên terorê yê dagîrkeriyê berê xwe tenê nadîn welatparêzan, niha her bi wan azineyên xwe, berê xwe didin advokatan ji. Ji xwe mekanizmaya hiquqi ya dagîrkeran bi teviya formalite ye. Lé disa ji dagîrker dixwazin bisekinin, da advokat di dadgehan de nekaribin tu kesi biparêzin. Herdu bûyeren vê dawiyê, baş şanî din- kin, ka terora dagîrkeran a li diji gelê me xwe gihandiye kijan gehinekê.

Dijmin dixwaze bi koteke çekan bixe destê gundiyan

PALÎ-MAZRA: Dagîrker dixwazin ixaneta diroki disa zinde bikin û bivejinin. Vi tişti di bin navê "pa- rezkariye" de datin pêsiya gelê me.

diji benden Biryarnameya bi Hejmara 413'an û piştgiriya PKK.

Operasyonê dagîrkeran nasekinin

AMED: Şeva 25'ê Heziranê li ba- jarê Amede hinde operasyonê dij- min çebûn. Pirraniya wan ji derdorê kovara "Medya Gunesi" 25 Kurd ha- tin girtin. Ji kesen hatine girtin ên ku em navê wan dizanin, ev in: Zeki Karataş (ji berpîrsiyaren Komela Ma- fîn Mirovan li Amede), Musa Çelik (Serekê Şaxê Sendikata "Yol-ış" Hez- mar 1, li Amede), Umut Uslan (mam- hosta), Neslihan Ozkan (xwendeka- ra Faktulteya Tenduristi li Amede, sa- la dawiyê), Ramazan Kahraman, Şukru Kahraman, Mehmet Bilen, Mu- zaffer Teker, Guzel Ak, Ramazan Bulut (karker), Aziz Karakoç, Mu- tafa Pakdemir, Tahir Başak (mam- hosta), Zulkuf Ozen (mamhosta), Ha- nefi Turan (mamhosta), Zeki Budak (bijikkê diranan), Mahmut Demirel (bijikk), Seyrettin Direkçi (karker) û Ahmet Ates (karker).

Hina em baş agahdar rewşa yê hatine girtin, nebûne.

karya pêşmergeyên ARGK dike, piş- ti girtinê wî dan ber lêdanen dijwar. Serbaz û cerdevan herweha dest da- nin ser 400 pezên Şaban Duman ji.

QILABAN: Dagîrker, gundiyan gundê Hilalê ji zozanen Çiyayê Kelehé Mamê bi koteke anin xwarê, ku gundi her salê derdiketin van zozañan. Hej- mara şeniyê gundê Hilalê li dora 4000 kesan e. Pirraniya gundiyan xizan, hejar û bê-mal in. Kehniya debariya gundiyan tenê xwedi-kirina pez û se- walan e. Gundi, gava bikaribin di me- hîn havinê de bîhilkişin zozañan û ji xwe re giya bidine hevûdu, hingê di- karin pez û sewalê xwe ji xwedi bi- kin û debara xwe pêkpin.

Lé dagîrker xebatê abori yên gun- diyan ji bi teviyâ radiwestin. Bi vî a- wahî dixwazin bisekinin, da gundi- yan Hilalê hevkariya ARGK nekin û cer- devaniye bi gundiyan bidin pejirandin.

Terora komên xweser dijwar dibe

CIZİRA BOTAN û HEZEX: Li pê- siya xaniye advokat Orhan Dogan li Cizîra Botan, narinçokê peqîya. Ev girêdayê daireya advokatên Cizîra Botan û ji advokatên Daweya Cizîre ya Girseyî ye. Provokatorên endamên ko- mên xweser narinçokê xistibûn bido- na ziblê. Di encama peqîna narinçokê de xusareke daringi ya mezin pêkhat.

Li Hezexê ji şeva 28'ê Heziranê provokatoreki xwest narinçokê bi- avêje buroya advokat Hasip Kaplan. Lé bombe di destê provokatori de pe- qî û provokator perçê-perçê bû û mir. Weke dihê zanîn ev, advokatiya gun- diyan Cinibrê dike, ku rasti bikarani-

Nimûneyaka vê li gundê Hasbey nav- çeya Pali hat ditin. Dagîrker bi koteke ji gundiyan dixwazin, ku çekan bigirin. Ji wan dixwazin ku bibin "parêz- kar." Şeniyê gund ji, ji bo negirtina çekan, bi teviyâ dest bi berxwedanekê kiriye. Dagîrkeren xwinrij, ji bo şik- kandina berxwedana gundiyan, serê du rojan carekê diavêjin ser gund. Kom bi kom gundiyan digirin, bi ho- viti li wan dixin û disa berdidin.

Armanceka van pikoliyan ji, vala- kirina gund û dixwaza koçberkirina gundiyan e. Pirraniya gundan li gund dimin û li hemberê "parêzkariye" li ber xwe didin. Lé hinde gundi ji, edi hew debara pikoliyan dikin û dest bi koçê kirine. Zilmê dibe ji, weke me goti bi berdewamiye.

Welatparêzen xwepêşdanen girseyî yê di mehîn Newroz û Gulanê de hatibûn girtin, hîna nehatina berdan

AMED: Di Serihildanen Gelî yê meha Newrozde û di xwebîrchiştîn- nêne meha Gulanê de gelek welatparêz li bajarê Amed û Sérte, li nav- çeya Nisêbinê û li gelek bajar û nav- çeyen Kurdistanê yê din hatibûn girtin. Pirraniya wan xwendekar bûn. Ji 400 welatparêzen hatibûn girtin 70 kes nehatin berdan. Hina ji ev girti ne. Pirraniya xwendekaran ji lêdanen giran hatin derbas kiri. Li derbarê wan ev suc dihê binavkirin. Tevlî serihildanen büyin, xwe-livandina li

Welatparêzen li derbarê wan birtya koçberiyê derketiye, dagîrker tene hesteyekê destur dane wan, da herin cihi penahiya xwe li Tirkîyê.

Kesen hatine koçberkirin ne tenê kesen li jor me navê wan nivisandi ne. Tenê ji bajarê Colamergê, weke agahi gihane me, bêhtiri 60 kesan di- hîn koçberkirin. Ji bo bajarê Wan, Tûx (Tatwan) û Bêdilisê ji listeyen- koçberkirinê hatine amadekirin.

Biryara koçê li ser **Ramazan Aksøy** li bajarê Tûxê û li ser mîr û jînîn hev Saniye Balcan û Fesih Balcan (li Sérte di çarçiva miduriyeta saxiyê de mamhostayen dibistana mesleka saxiyê ne) ji derketiye. Biryar agahdarı wan kirine, lé biryar hina nebûye kesin.

Ji bo teviya Kurdistanê behsa koç- berkirin 15 hezar welatparêzan dihê kiri. Hikumeta Tirk, ji ber protes- toyen li diji birtyarnameyan û tîrsa van protestoyan, nekari birtyar koçber- kîrin hemâ bi lez di karvaniye de bi cih bine. Li benda delivan rawesti. Li go- ra xwe amadekariyên xwe bire dawiyê.

Sirra qirkirina li gundê Gêrê ronahî bû

Roja 21'ê Heziranê encumaneka ji 30 kesan li gundê Gêrê hûrkolin û legerinekê çekir. Di nava endamên encumanê de ev kes ji hebûn: Ferit İlsever (Serekê Gelemeriya Partiya Sosyalist-SP), Endamên Komiteya Se- rokatıya SP, Hatip Dicle (Serokê Şaxê Komeleya Maşen Mirovan li Amede), Endamên Komisoya Şaxê Komeleya Maşen Mirovan-İHD li Amede, Advokat Zubeyir Aydar (Serokê Şaxê İHD li Sérte), bi navê buroya advoka- têni li Amede Advokat Fethi Gümüş û endamên weşan û rojnameyan.

Beri ku encuman here gundê Gêrê bi sê rojan, gundi li gundê Bizinan hatin bi cih kiri. Beri ku encuman here wir, dagîrker ji gundiyan dixwazin ku nepeyîvin û gundiyan bi dijwa- ri tehdit dikin. Cerdevanan ji rind amade dikin, da baş bizanibin çawa xwe bilivinin û ci bersivê bidin.

Nemaze, gava encuman diçe gund, rasti ériş û sixfîn cerdevanan dice. Cerdevan, bi tayvbeti berê xwe didin Zubeyir Aydar. Dijunen xwe dibarîn ser wi û dibêjinê, "Birayê te li ciyan terorist e, tu wê pîrsen me helbiki?" Aydar, di wê zanabûn de bû, ku ev provokasyon dixwaze gera hûrkolina encumanê birawestine û sabotajeka berê xwe dide vi tişti ye. Lewma bi zanabûn xwe li hemberê vê érişê diliwîne.

Bili hemû xebatê avakirina asten- gan, endamên encumanê karin bi hind- e gundiyan re bipeyîvin. Encuman, gera xwe ya hûrkolinê paşê zivirand raporekê û xalêne pêwist weha daxwe- yan kir:

"1- Endamên weşanen pişti roja 11'an destur girtine, ku bikaribin biçin gund. Ev xalek bû di tariye de mabû, ku divibû were ronahî kiri.

"2- Beri gera me bi sê rojan, Serlez- ker Alaya Cendirmen û waliye érdima Sérte bi xwe hatine gund. Civînekê bi serekê cerdevan Bahattin Aktug re çek- kirene. Ev ji bû sedemek, da li ser gun- diyan posideyan biggerine û gundi ji encu- mana me werin rabirin (tecrît kiri).

"3- Bili çar parêzkaran, pirraniya gundiyan hatine kuştin malî û zaro- kên mirovén bê-guneh in, ku hemâ bi teviyâ 'parêzkariye' nepejirandine. Zarokên û maliyên wan ke- sîn 'parêzkar' nepejirandine ne, ku ji bo kar cüne bajarê Izmir, Stanbolê û hwd. Gundiyê 15 sali **Omer BEK- TAŞ** ku di vê qirkirinê de hatiye kuştin, beri were kuştin gotiye. 'Bi bextê Kurdistanê min nekuşin, ez ji dixwazin tevlî we bibim.' Lé vê bersivê git- tieye, 'Ez binime Kurdistanâ te' û paşê wi dane ber berikan. Herweha tiştek- din ji gelekî bala mirovi dikişine ser xwe, Omer BEKTAŞ endamê malba-

Biryarên koçê li cem gel dij-rabûn û protestoyen dijwar afiridine. Welatparêzen ji Elîh, Kerboran û Çola- mergê weha gotin nûcengihandkarên rojnameya me: "Pişti derxistina birtyarnameyan, dagîrker neçare man da hejmara di koçberkirinan de li jér û hindik bigirin. Biryarên koçê yê pê- şemin nekarin bi hejmâren bilind bi cih binin. Lewma pêsi bi hejmâren kêm dixwazin rewşa protestoyen gel bipiv. Dixwazin gelê me ber bi pro- volasyonan ve bibin û pasifikasyon serdest bikin."

Welatparêzen hatine koçberkirin, naxwazin herin penahiye. Tey dixwazin li ber xwe bidin. Gelê me ji di wê baweriyê de ye, heke bê-dengiyek çebibe hingê waliye dagîrkeriyê ji wê bêhtir har bibe û cesaretê bigire. Li gora vê rewşê ji, hejmara yê werin koçberkirin bi yekcarê wê zêdebibe. Daxwaza teviya gel eve, ku qampan- yaya protestoyen ya girseyi û ramyari bi lez were destpêkirin. Xebatê ji bo ve daxwazê li gelek deveren welat dibin.

tekê ye, ku 'parêzkar' nepejirandiye.

"4- Ser ji évari saet 21. an heya saet 3'ye beyanê, bi gelek caran sekandîn- né domaye. Bi piyan 15 kîliyan dûr ji gundê Gêrê, li gundê Koçyurdû kom- mân xweser hebûn; bi piyan saetek dûr ji gundê Gêrê, Tabur'a Cendirmeyen Komando heye û herweha disa bi piyan saetek dûr ji gundê Gêrê, gundê Beho Axa heye ku li érdimê weke se- rekê 'parêzkar' dihê nasin. Lé ji van tu kesi xwe tevlî vê bûyêrê nekiriye. Ev ji xalek geleki pêwist e, ku divê bi baldari were hûrkolin û legerin. Pişti ku dengê çekan sekiniye bi saetekê, gava tirjêyên beyanê lêdixin û ronahî dadikeve, devén fermi (resmi) PKK gunehkar kiri. Base, em dipirsin, ma li ku derê ne ev 100 endamên PKK, ku hun dibêjin vê qirkirinê pêkanine? Ma di saetekê de erd qeliş i û ew ji ketin kûrîyên erdê gerdin?

"5- Weke em agahdar bûn, beri hin- gê li gund yekenyen leşkeri û 19 'pa- rezkar' hebûn. Beri qirkirinê bi deme- ka kin yekenyen leşkeri ji gund derke- tine! Ji 19 'parêzkar' wê şevê li gund mabûn. Ma gelo ev ji ne xalek heya were gotin tarî ye?

"6- Li gund 60-70 mal hene. Lé te- né çar xani hatine şewitandin. Xani- yén hatine şewitandin bi taybeti hatine hilbijartın. Sisêji wan, malen wan ke- san in, ku 'parêzkar' nepejirandi- ne. Weke ku gundi dibêjin, bi bikar- nîna çeken agiri (lavê) xani hatine şe- witandin. Hema li kéléka xaniyezi ha- ti şewitandin, avahiya dibistana gund ji heye, ku beri hingê weke qereqolekê dihat bikaranin û ì seva qirkirinê de ji bi teviyâ hatiye valakirin; encumanâ me tespîkir, ku érisbzaz hiç destê xwe nedane vê avahiyê, gava ku dihê zanîn PKK pêşemin érisan dihêne ser sazi- yen bi vê nolê. Gava em bûyêrên beri niha ji binin bira xwe, rewşa avahiyâ em kada (behsa) wê dikin, bi taybeti bala me dikişine.

"7- Li aliye gund ku érisbzaz érisa xwe anîne ser gund, 80 metre dûr ji gund, xaniyezi bi serê xwe heye. Ev xani yê miroveki 'parêzkar' e. Lé te- né şopa berikekê ji di vî xani de nin in. Ma gelo ev rewş, tiştekî tesadûfi ye?

"Gava Konferansa Parastin û Hev- kariya Ewropa-AGİK didoma, ev bú- yera tarî pêkhatîye. Encumana me vê xalek ji weke xalek pêwist tespît dike, ku divê li ser bi kûrani were ramanin û fikir kiri.

"Encumana me, bala hemû parêz- karên demokrasi û mafen mirovan di- kişî ne ser vê pîrsê. Daxwaz hene, ku ev mirovan me yê bê-guneh tevlî xwi- na xwe werin binerd û gorikirin. Lew- ma divê bê gotin, qirkirina li gundê Gê- ré were ronahî kiri. Em bala mirova- tiyê li ser vê rastiyê bi dijwari dikişinen. 23. Heziran 1990"

Rojnameya "Halk Gerçeği"

û kovara "2000'e Doğru" hatin qedexekirin

Du dengen din ên weşanê sosyalist hatin birrin. Roja 28'ê Heziranê dagirker agahi gihadin rojnameya "Halk Gerçeği" û kovara "2000'e Doğru" ku hatine qedexekirin. "Çapxaneya Ilicak" ji, ku herdu weşanen çapdikir, ji bo 10 rojan hate girtin.

Biryara qedexekirin, bi biryara Serokatiya Komiteya Koordinasyona Rewşa Şidandi ya girêdayê Weziriyeta Karêne Hunduri ya roja 27.6.1990'an hante danezanekirin. Ev biryar ji benden Biryarnameya bi Hejmara 424'an ji xwe re bingeh girtiye.

Di biryara qedexekirinê de ev hatine nivisandin: "Bervaji weşandina bûyer û nûçeyen li érdimé (li Kurdistane) û li ser vê bingehê belavkirina nûce û gotarén li derveyi rastiyé. Bi vê riyê weşandin dibin, ku nizama dewleti li érdimé bi dijwari birindar dikin, gelê érdimé dibin ber heyecanê û nahelein hézén parastin wezifeyen xwe weke pêdivi be bi cih binin. Lewma li gora hikmê benda zagoni ya l/a ji Biryarnameya bi Hikmê Zagoni Hejmara 424'an, bi sertén zagoni di vê pirsê de ev tedbir hatine girtin." Herweha, bikaranina gotinê weke "namus", "ol", "eskence", "koçberi" û hwd. di rojnameyê de, bûne hiceta qedexekirina "Halk Gerçeği".

Rojnameya "Halk Gerçeği" pişti biryarnameyan neh hejmar derket. Ji van du hejmar hatin komkirin û nehiştin werin belavkirin. Midurê karên nivisan İsmail SAFTER ji, ji ber gotora xwe ya bi navê "Gotina me ji bo kesen fahmdikin", ku di hejmara şeşan de bi navê wi hatibû weşandin, li gora birindarkirina benda 142/3 ya Zagona Cezayı ya Tirkîyê, roja 22'ê Heziranê 1990'an derêxistibûn pêsiya Dodgeha Parastina Dewletê-DGM li Stanbolê. Di pirsariya yekemin de hatibû girtin.

Pişti qedexekirina rojnameyê, bi na-

gotin bala mirovi dikişine ser xwe. Weşanen mezin, li gora fermanen 'Waliyé Super' û bi nérina xwe nézikirina bi 'heyecana leyistina gokê ya millî' li derbarê rastiya Kurdistanê, bûne hevpar û şirikên suc û gunehên dewleta Tirk. Rawestandina weşanan, girtina çapxaneyen nikarin dengê weşanen şoresger û demokrat bisefisini. Bili hemû dek û dolaban û terorê, em danezane dikin, ku emê bi biryari weşanen xwe bidominin, ji ber ku em xwe li pêşberê gelên xwe bi berpirsiyâr dibinin û em di zanina delamei û berpirsiyâriyên xwe de ne. Li hemberê van astengan, ku kominkasyona gelên me yân maşen sırısti ne radiwestinin, em bang li hemû awira gelemerperi demokrat dikin, ku hisyâr xwe bitevgirine."

Kovara "2000'e Doğru" ji, pişti biryarnameyan neh hejmar derket. Ji van du hejmar hatin komkirin û nehiştin werin belavkirin.

Pişti qedexekirinê, midurê karên nivisan e kovare Huseyin KARANLIK daxweyaniyek ji bo weşanen û awira gelemerperi çekir û weha got:

"Eve, nérina rejimé li derbarê demokrati û azadiya weşani. Eve, verisina wan ji bo pirsa Kurdan.

"Eve bûn sê meh in ku biryarnameyan derketine. Rejim bi van biryarnameyan kijan pirsé verisand? Ma kari teygera pêşmergeyan birawestine, ma kari nehêle ku gel rastiyen hin bibe? Dema derbasbûyê vê şanî me kir. Pirs bi daré zorâ nikare were veristin... Dar zorâ, nikare serê gel biçemine. Ev rasti, dereng an zû, wê xwe bide pejirandin.

"Xwe-xapandineke mezine, gava em pirsé weke pirsa '2000'e Doğru' bibin. Em pêşniyâr li hemû kesen ku terora serdest dibinin dikin, ku hindeki biraminin. Li hemberê xeniqandina '2000'e Doğru' bê-deng neminin! Gava tenê temâse kirin hebe, weşanen azad ji nabin, mirov nikare bibe parêzkarê azadiyê.

"Pirsâ bingehin disa pirsa weşanen

Di daweya İsmail BÊŞİKÇÎ de rûniştina dadgehi ya sêwemin

Zanyarinas İsmail Bêşikçi, ji roja 12'ê Adarê 1990'an heya niha di girtigeha Sagmalcilar de girti ye. Rûniştina dadgehi ya sêwemin ji bo daweya wi roja 19'ê Heziranê 1990'an di avahiya Dodgeha Parastina Dewletê-DGM Hejmar Dido de li Stanbolê çebû.

İ. Bêşikçi, ji ber pirtükên xwe yên bi navê "Kurdistana di Nava Dewletan de Dagirbüyi", "Zanyari-Birdoza Fermi, Dewlet-Demokrasi û Pirsa Kurda" û "Rewşenbirek, Rêkxistinik û Pirsa Kurda" hatiye girtin. Ev hersê pirtük hatine komkirin, û qedexekirin. İ. Bêşikçi, ji ber "karê kârikariyê" dihê "gunehbar" kirin û ji ber her pirtükeka wi, li derbarê wi di navbera 7,5 heya 15 salan cezayen hepsê dihê xwestin.

Di rûniştina sêwemin a daweyê de bêhtiri 600 hevkar tevli rûniştinê bûn û daweyê şopandin. Lê ji ber piçukiya eywanê hindik kes karin derbasi eywanê bibin. Polisên endamên "hêzên çâ-

lak" dora avahiya DGM zivrandibûn. Bi dar û jopan érişi şopdarın kirin. Pirranya wan birindar kirin. 25 keşan ji girtin û tevli xwe birin. Navê hinde kesen hatine girtin ev in: Sultan Aygun, M. Ali Bulut, İlhan Oztin, Adil Yavuz, Fatma Dundar, Kâkir Yazar, Erdal Karaaslan, Umit Kaya, Ayla Altinışık, S. Okçuoğlu, Muslim Demir, Sami Karakoyun, Şerifettin Tali û Mahmut Metin.

Di nava şopdarın di eywana piçük de; mebus, endamên sandikatan, berpirsiyaren balyozxaneyen Almanya û Hollanda yê li Stanbolê ji hebün. Sawci, beri ku şopdar derbasi eywanê bibin, dest bi xwendina iddianameyan kirin.

Sawciyan di iddianameyên xwe de van daxweyan kirin: "Nivisevanê pir-tükên bi navê 'Kurdistana di Nava Dewletan de Dagirbüyi', 'Zanyari-Birdoza Fermi, Dewlet-Demokrasi û Pirsa Kurda' İsmail Bêşikçi, bi sêweya jarkirina hisen millî bangeşya kârikariyê dike û em gihane wê baweriye ku njadperesti dike. Li derbarê wi ji ber berziman kirina van sucen li jér daweyek vebiye, ku dibêje: Kurd neteweyki cuda ne, xwediyê ziman û çandeka cuda ne, di girtigeha Amede de bêhtiri 40 ciwanen Kurdan ji ber parastina pênasîya xwe ya Kurdi hatine kuştin, li Tirkîyê érdimeke bi navê Kurdistane heye û Kurdistana di salen 1920'an de bi bikaranina ramyariya 'perçebike û birêvîbiye' ya Kemalistan ku hevkariya imperialistin Ingilizi û Frensi dikiran hatiye perçekirin... dewlet nahêle ku netewê Kurd xwe bi gihine rizgariya xwe ya netewi û azâ-

diya xwe, Kemalist ji aliye Kurda qirdikin ji aliye din ji ala xwe ji bo gelên bindest mina reberek be dihejinin."

İsmail Bêşikçi guhê xwe hic nedâ gotinê sawciyan û tevli dengê kutana çepikan vê axiftinê pêşkêş kir: "Gava min ji girtigehê dihênen vir, ez rûberê pirs û zehmetiyen pêwist dibim. Di nezaret xaneyê de ji dest bi kelepçe min didin rûniştandin. Ez dihêm rûniştina dadgehe, ez dibinim ku polis li şopdarın dixin. Li vir ji em ketine pêşîya ramyariye terorê. Dewleta Tirk di vê dawiyê de li gundê Gêre 27 hemwelatiyên Kurd kuşt; le vê qirkirina xwe dixe stuyê PKK. Nabe, em ve tu caran napejirinin (qebul nakin). Ev qirkirine, ku ji aliye hêzén dewletê pêkhatiye... Weşanen Tirkî mina buroyeka MİT dixebeitin. Ez wan ji protsto dikim..."

Advokatên İsmail Bêşikçi ji hinde axiftinê cuda pêşkêş kirin. Di axiftinê xwe de, érişa polisan a li ser şopdarın, girtinan, bi niyeten nebaş çekirina pirsariya di eywaneka piçük de, pêşkêş nekîrîna hoyen pirsariye yên baş u live aligiriye ya encumana dadgeh protesto kirin. Lewma gotin, "Em xwe ji daweyê didin paş û parêz-kariye nakin, herweha mandate me ji di bin van hoyan de xwe naparêze..."

Pasê İ. Bêşikçi disa masê peyvê girt. Di gotinê xwe de eşkere kir, ku ew ji tevli protestoyen advokatên parêzkar dibe û dadgeh napejirine û gotina xwe weha bire dawi; "Edi ez bersiva tişteki nadim."

Rûniştina daweya İsmail Bêşikçi ya li pêşîya me, roja 25'ê Tirmehê 1990'an wê çebîbe.

Di dadgeha Dusseldorfê de girêdana awerte û terora hakiman

Daweya PKK li Almanya weke daweya sedsalê dihê binavkirin. Di rûniştina vê daweyê ya 61' an de, roja 19'ê Heziranê mirov bûn delîle bikaranineke nuh a hakiman. Serekhakimê davweyê Belker, Karvaniya xwe ya tehditkirina girti û advokatan domand.

Di vê rûniştinê de gotinê "şahidiya" serkomiserê BKA (Daireya Kriminali) dihatin guhdar kirin, ku koma ew endamê wê ye bi destpêkirina daweya PKK hatiye avakirin û ev kom wezifeyâr parastina şahîden derewin girtiye ser xwe. Advokat "şahidi" xistin nava tengasiyên mezin. Alikarı û bersivîn amade yêji aliye hakim û sawciyan nebuln çare. Hakim û sawci lewma, disa destpêkirin seri bidin provokasyonê nuh.

Armanca encumana dadgeh eşke-re ye. Hakimên ku tu caran nekarine bîbîn şaxen biryardayinê, li gora direktif û fermana distin, disa beren xwe dan liven diktatorvani. Rasti ji ev liv layiqê taybetiyen dadgeh e! Ji ber ku tu caran di vê daweyê de hîquq û ehlaq nehatiye ditin. Di her rûniştin û bikaraninekê de, mirov perçiqandina masen mirovan û prensibên hîquqî ji aliye sawci û hakiman dibinin.

Di pêşveçuna daweyê de xaleki kritiki gîhabû ber devê deri. Şahîden derewkar ên bi çirokên derewin hatine têkûz kirin, yeko yeko dihênen rûniştinê dadgeh. Pêşî yet ji wan, kesê bi navê Hasan Dogan anin. Hakim û sawci bi leyistokên hîquqî nehiştin xu-lamê wan devê xwe veke. Lê nekarin birawestin, da girti û advokat vê bikaranin nehiliminin awira gelemerperi.

Vêcê dor hatibû Nusret Aslanê ajan, derewkar û virrekê mezin. Lê belê nas e, ku li nik cambaz û "huner-mendên" hîquqî dawîya leyistokên ger mar nayê. Belê derfet ji nebû, da Nusret Aslan bi azîneyen dema Hasan Dogan bidin peyvandin.

Serekhakim Belker çareyekê ji bo vê ji peydakir. Bi bikaraninê xwe, di eywanâ dadgeh de wê terorekê biafrandibana; girti û nîv-girtiyan rûber-

sê caran ne-tevli-bûna rûniştinê dadgeh û girtiye û nebi navê Selahattin Erdem, M. Sait Yıldırım, H. Hayri Guler û Ali Aktaş. Girti ne biryare û ne ji encumana dadgeh pejirand; tevli bangina dirûşmeyen hevkariye ji aliye şopdarın, vegeyan girtigehan.

Di rûniştina 63' an de roja 26'ê Heziranê, ji girtiye şoresger tenê Ali Haydar Kaytan, Meral Kidir û Kurde bi navê Ekrem Gungozi di eywana dadgeh û hebün. Politikvân Kurde û niv-girti ji li cihen xwe bûn. Eywan disa si şopdarın Kurdistane yên hevkari tiji bûbû. Tişteki ku hakim û sawciyan bi dijwari aciz dike her eve: Di her rûniştinekê de hejmara Kurde û hevkari her diç zedetir dibe û di eywan de dirûşmeyen berxwedanê bi sazendi dihê bangin. Sawci di daxweyaniyên xwe yên cihêreg de digotin, hejmara şopdarın wê her biç këmtir bibe. Lê em dibin, ku her roja dadgeh hebe li pêşîya avahiya dadgeh û welatparêzên Kurdistane xwe pêşdanan dirust dikin. Heya dawîya rûniştina roja 61' an, ji bo şopdina pirsariyan tev bi hev re 4.000 hevkar hatibû eywanâ dadgeh. Di her rûniştinekê de eywan bi dirûşmeyen berxwedan û hevkariye dilerize.

Di rûniştina 63' an de, ji ber liva diktatorvari ya encumana dadgeh, ji girtiyan Ali Haydar Kaytan xwest daxweyaniyeka kin çêke. Lê "ezbeni" Belker destur neda axiftina wi. Li ser vê nîv-girti tev, bi armanca axiftinê desten xwe bilind kirin. Hakiman ji bo axiftinê destur nedan yeki ji. Ne tenê yên dihatin plrsyarkirin destura axiftinê nestandin, advokat ji nekarin destura axiftinê bistin.

Tişteki di vê dadgeha Almanya de di bin ev in... lê disa ji Almanya ji xwe re dibêje ez parastvanê hîquqî û dewletaka hîquqî me. Ki dikare behsa aliye hîquqî yên van bikaraninan bike? Weke girti ji dibêjin; dadgeha Dusseldorfê ji mêj ziviriye qışleyeka Prusya.

Rûniştinê li pêşin roja 31'ê Tirmehê disa wê destpêbikin.

Halk Gerçeği

Sürgün, sürüyor ve süründürüyor

2000 İKİBİN'E DOĞRU

İstanbul'da DINAM

17 HAZİRAN 1990 / YIL: 4 / SAYI: 23 / 3000 TL

vê rojnameya "Halk Gerçeği" berpîsiyâr û xwediye wê İsmet ATEŞ, roja 28.6.1990'an vê daxweyaniya li jér ji bo weşanen û teviya awira gelemerperi çekir.

"Terora dewletê ya bi biryarnamayen SS (Surgun û Sansur) li ser gelan dihê gerandin, bi hemû çav-soriya xwe didome. Girtina Kurdistanê ji bo weşanen, terora bi koçberkirin û sansura li ser weşanen dijwar dibe, bi qedexekirina weşanen 'Halk Gerçeği' û '2000'e Doğru' xwe gihan-diye gehineye nuh. Terora ku bi vê ji térbabé, çapxaneya weşanen me çapdike ji da girtin û bi vi awahi teneza-riya xwe ya li hemberê biryardariya me berçavi kir.

Weşanen mezin, ku di kefçiyeka avê de ba û bahozan radikin, li hemberê van bûyeren dibin bi bêdengi de enşekê de man; ev ji heya were

girti û nîv-girtiyan rûber-

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojava

- 7 -

"Komeley Nûr yan Nûrçiyekan û basêk"

Mehabad Kurdi

Béguman dirustbûni her komele û rôkxirawek we grûpêki ciya ciya le her kat û şiwênek da bê ho û hel û taybeti xoy heye ke kar dekene ser rôrew û rôbazi ew komeleye yaxud rôkxirawey. Herweha lewaneye zor carî hewil bidrê rastiyekan bişêwêrên û le layen kesan û giroy tirewe rûy paki rekxiraweken pis bikrên û riswa bikrên û ca bo her mebestêk bê, belku rejimekanî dekewne watewat û propaganda kirdin bo zirandini nawi her kesêk û komeleyek û partiyek ke legel berjewendiye gendelekani ewan da negûncen û yeknegirnewe.

Helbete min lêreda natwanim be dûr û dirêji basî komeley Nûr an Cemaet El Nûr û Nûrçiyekan bikem, çunke Kurd guteni: Em hewire awêki zor dekêset. Ca be pêy zaniyari û serçaweyekewe lem base dedwêm û herweha xom be serdanêki taybetiye we çûme Kurdistanî-Bakur û Turkiye zor şitim bo run bowe û detwanim lêreda bo xiwênerani xoşewist biyan xeme ser laperey bilawkiraweyki Kurdi û hiwadarim mayey rezamendiyan bê. Helbete baskirdini komeley Nûr be bê dest nişankirdini damezrenere serekî û belku rôberekey hic manayeki ewtoy nabê. Înca naçar debin le hengawi yekemewe destpêbikeyn wata le marmostay payeberz û zanay benawbangi milleti Kurd beheşti Bedihulzeman Seid Nûrsi.

Jiyanî
xiwalêxoşbû mamosta
Seid Nûrsi

Mamosta Seid Nûrsi le sali 1873'i zayni le gundêki ser be qezay Hirat le nawçey Bêdlisey Kurdistanî-Bakur hatote cihanewe. Bawk û dayki Kurdin û gewreibû heman nawçen. Le temeni not sali da rûy na berew xiwendin we serperişkeri lew biwareda Mela Ebdulley biray bû. Le temeni 18 sali da le hemû Turkiye da nawbangi derkird û be yekêk le zana hoşiyar û ziringekani ewê edraye qelem, we ta ew qonaxey temeni hemû zanistekani "Nehu", "Şerif", "Belaxe", "Felsefe", "Mantiq", "İsul El Feqih", "Zanistekani Quran" û gelêki tir, be corêk ke hemû madde û babete giringekani leber kird. Bo nimûne beşêki zori medamati Herfi û qamusî Muhîti ta piti "S" leber kird, we kitêbi benawbangi Cemhu El Cewamihi le zanisti İsul El Feqih da be mawey yek mang leber kird. Leber zireki û lêhatûyi basi Nûrsi bûye hemû nawendêk û be taybeti le nawende zanistiyekan da naznawi Seid El Meşhûri pêdira. Béguman em bilimetî û lêhatiney Nûrsi bexili kiney zori le dujmînakanî, êwaney ke herçende qutbi ser sifrey zanist bûn bizwand, tenanet em kine û dijminkariye geyîste endazeyek ke carêk hendêk lew xoperista ne reyan le girt û destiyan kird be hereşe lêkirdini, Nûrsi musulmanane û lesersxo pêy gutin, "Bimkujin, belam rezi zanistitan le bir neçê û sumey ilm û zaniyari bigrin!"

Mamosta Seid Nûrsi le çoniyeti jiyanî rojaney da regey feylesûf û hekimanî girtibûyeber, zor giwêye be dinya û zîrû û birqekani ne eda. Zor car le paşmawey xiwardinekeye le nizik şare méruleyekewe hel erist, katê ke hoy ew kareyan lê epîrsi, le welamda eywit, "Ewe yarmetiyeki mine bo ew netewe rêk û pêke û ew rejîme cemaweriye qesengeyan." Dâniştiwani şari Bazid zor basi serdînî mamosta Nûrsi eken bo ser gori xiwalêxoşbû huneri nasrawî Kurî Ehmedî Xani. Mamosta Nûrsi her le temeni bist saliyewe wek siyasiyekî birtij rûy kirde girgûrtekeye gelekey, lew serdemedâ le nawçey Mêrdinêy Kurdistan niştec bû, belam katê fermandey nawçekê netîrsi û lehatûyi Nûrsi bo derkewt, dûrxistiewe bo nawçey Bêdlis, belam Nûrsi Kurî koli nedî û hergizaw hergiz nebûye dardest. Le maweyekî hêcgar kem da

min nabrete ser."

Mamosta Nûrsi zor kitêbi be nirxî le pas mawe ke emane hendêkiyan:

1- İşaret El İhcâz, ke yekem kitêbi bû be zimanî Erebî.

2- Dadgay Cezayı Afyon, witarêki zor be nirx û manaye ke leberdem dadga da xiwendüyetiyewe.

3- El Xutbet El Şamiye, le Dimeş (Şam) le çap dirawe.

4- Zincirê kitêbek be nawi Nûr û Ronaki. Herweha çendeha kitêb û namilkey tiri heye ke le seranseri Kurdistan û Turkiye bilawbünetewê û sercemi kitêbekani xoy eda le 135 kitêb û namilkey hemeçşin.

Çoniyeti peydabûni û serihildanî

komeley Nûr-Ronaki

Paş salani 1921 mamosta Seid Nûrsi pêy naye qonaxi niwê jiyanî, we nawi xoy na be Seidi Duwem û dirûşmi, "Ehuz û billahî min el şeytanî we el siyasetî" y kirde qanûneki berdewam bo hemû laperekani qonaxî jiyanî, her lem kate da şari Ankaray becêhêt û gerayewe nizik şari Wan le Kurdistan. Bew core le maweyekî kem da komeleyekî pêkhêna be nawi Komeley Nûr. Hendê car komeli Nûrsi pêdelê. Bernamey tewawi komelekeş le namilkekanî mamosta Nûrsi xoyewe wer egira. Paş maweyekî kem jimarey ew lawaney ke hogiryan bo komeley Nûr derxist tenha le Kurdistan û Turkiye da 3 miliyon law bû.

Béguman eme kari kirde ser rewî jiyanî roşinbiri û ferhengi welat û qutabxane û danişgakanî pir bûn le layengirani Komeley Nûr, êsta le Turkiye û Kurdistan bew layengirane elên Nûrcî -M.K.- em Nûrçiyane bûne hoy kipkirdinewey dengi CHP-Parti Geli Kemal Ataturk we labirdînî İsmet İnonu cenişini Ataturk le ser kursî hukimranî. Namilkekanî Nûrsi karigeriyekî gewreyan hebû le ser daniştiwan û komel. Ataturk zordar bem karey Nûrsi û komeleyekî cey pê leq bû, we destî kird be qedexekirdînî hemû çalaki û bizutneweyekî İslami û

key le mer xoman be xorayı û gotre newitrawe... bêcge leme Nûrçiyekan xoyan witekani Seid Nûrsiyan birço-tewe û lewanêş be enqest pişt giwê bixin. Ew Nûrsiyej ke le kilkekani Ataturk ne eslemiyewê û lepêş dem Xurşid Paşay seroki dadgay Kemalistekan ke 15 têkoşeri hawrey lesêdare-da. We le tenişt deyeha endamî komeley İttihad û Terraqi da hesta û guti, "Min yekêk le tawanekanî eweye ke xem bo nawçeye xorhelatiyekan, Kurdistan exom, we daway danewey maferîkî ekem, we hemîse hewil edem ke bigatewe be karwanî huner û zanisti û pêşkewtini rasteqine da." Herweha mamosta Nûrsi le cêgayeki tir da delêt, "Min herçen kuri hemalêki hejari ew gelem, belam zor şadmanim çunke le amêzi kewê sewz û renginekani ew nawçeye da pêgeyiwm, we êtesh ke bendi zindanîm û lew kej û kew û hewraz û nişêwe rengine sihiryaney bêbes û dûrxirawem her şadmanim, çunke her çon bê wêlim be şîwê meli aşti û azadi da kê bibemewe bo ew gele, we wijdanî zordaran û sitem-karanêki weku êwe ebizwênim!"

Nûrçiyekan le rojgari emro da pêkdên le hendê qutabi zankokan, piyave ayinyekan, muçexoranî nawşar, serbazan û kesanî tir. Ew Kurdaney ke Nûrçin, hendêkiyan be tewawi serîyan lêşewawê û kewtûnê jêr karigeri Turke netewe perestekan û ew sixuraney ke be ziman delen musulman biray musulmane û be kirdeş herçî le destiyan bê deyken diji geli çewsawey Kurd le Kurdistanî jêrdesti Turkiye. Helbete rejimi faşisti Turkiye zor be dilxosiyewe weku bapirê gewre Osmani û Kemalistekanî we le jêr perdey şarawey ayin da hemû telekebaziyek saz deka bo le beyin birdini ew mirove dilsozaney ke be teng gel û welatewen. Heta hendêk lew Kurdaney ke Nûrçin be tewawi diji amancı gelekey xoyan ewestin û propaganda diji bizutnewey rizgarîxwazi Kurdistan û rôkxirawekanî eken. Béguman MİT lem kare da desti balay heye û hemîse koşî dekat bo pis kirdini nawi ew rôkxirawaney ke daway azadi Kurdistan eken we le serûy hemûyanewe Partiya Karkeren Kurdistan-PKK. Ca lem meydane da zor car giftûgo û miqomiqo le néwan Nûrçîye Kurd û Turkekan dête arawê û hendêk carî Kurdeko tûsi metiri ü girtin debê, çunke çawî MİT her le ser Kurdekeye nek Turkeke! Lêreda be pêwîsti dizanîm wek belge çend dêr le namey yekê le Nûrçîye Kurdekan bihînmewê ke bo mini nard bû, we basî ciyabûnewey xoy têda kirdiwe le komeley Nûrçiyekan. Ew bira Kurde nûsiwyeti, "Nûrçîyan gote min tu çîma pesnê Kurdan didi? Min ji got, ez Kurd im, ezê pesnê Kurdan li hemû deran bidim. Min gelek caran pesnê Kurdan û Partiya Karkeren Kurdistan-PKK dida. Wan ji gote neke. Ji ber vê ez ji Nûrçîyan vejetiyam." Lê kotayı da hiwadarim tiwanibêtim şîtekî zor biçükim encam dâbê. Helbete hic şîte bê kem û kuri nabê û kesiş le pîre nebûye be kurê!

Serîne:

Bo em witare be şîweyekî serekî südim le namilkey mamosta Seid Nûrsi Bedihulzeman diji Ataturk lewe şorîşgêri musilman û qaremanî Kurdistanî-Turkiye wergirtüye. Em namilkeye le nûsini kak Hêmin Ezîziye û le 1981 z. le Kurdistanî-Roj-helat le çap dirawê û mori Çapemenî Seydiyan Mehâbadi le sere. Nûseri namilkey nawbirawîş wek xoy dest nişanî kirdiye, südile dû serçawê wergirtüye bo amadekirdînî namilkeye ke emanen:

1- Min El Fikir We El Qelib, Seid Remezan El Botî, helbete daneri her Kurde û xelki Kurdistanî jêrdesti Suriye ye.

2- Yeqzet El Islam Fi Turkiye, Enwer El Cundi.

**CIHÉ ÉRDIMA RUHA
DI TÉKOŞINA ME
YA RIZGARIYA NETEWI DE**

Dema ku tékoşina me ya rizgariya netewi hina di koçbera komi de bû, li érdima Ruhayê xwe gihandibû girsên gel û bi xurti pêşveçübû. Taybetiyen diroki û civaki yên érdimê vê pêşveçûnê bêhtir bi derfet kirin û bûn bingehek ji bo pêşveçûna xurt.

Axê Ruhayê yê ji bo çinandiniyê pirr e. Érdima Ruhayê, érdimeka Kurdistanê ya weha ye, ku axati bêhtirin li vir bi cih bûye û bingehek ji bo xwe avakiriye. Li gora vê ji, girsên gundi yên bê-ax û héjar roj bi roj zêdetir dibin. Axayê li érdima Ruhayê bûne perçeyeka avahiya ramyari ya dagirkerya Tîrkan. Bi hima xwe ku ji vê girêdanê distinin, axayê komprador li ser gundiyan zorbaziyeke eşirvanî û feodalî avadikin û vê sixleta xwe didominin.

Pêwendiyen hilbirini yên kapitalisti li Ruhayê, li kèleka nakokiyen netewi nakokiyen çini ji kûr kirine. Li érdimê pirraniya gundiyan xizan in, bê-ax û mal in, perişan û belengaz in. Ji aliye din ji pikoli û zilma axan li ser gundiyan geleki dijwar e. Dij-rabûna gundiyan Ruhayê li hemberê axan û leşkeren dagirkiran, ji bo teviya Kurdistanê û li teviya Kurdistanê, xwediyê taybetiyen bi serê xwe ye. Di peyvajoye de, bireki pêwist ji rewşenbiran û xwendekaran li vir derketiye, ku xwediyê rayen çini yên xizan e. Bi vi awahi ji bo tékoşina me ya rizgariya netewi û nûjen, hinde birêن xurt ên bîbin bingeh, avabûne. Gundiyan bê-ax ên héjar û xizan, kom bi kom diherikin Tîrkiyê û pêşemin ji diçin Çukurova (li Edenê) û bi vi awahi dest bi koçekê kirine. Ji zarokên piçük heya kalan bi hezaran gundiyan xizan zivirine karkeren demsalî yan ji karkeren axê yên berdewami.

Dagirkiran Tîrkiyê ji gelek aliyan ve desten xwe avêtine rewşa civaki ya Ruhayê, ku xwediyê nakoki û dubendiyen dijwar e. Ji aliye kotoriteya kompradoren feodali xurt kirine, ji aliye din ji rîkxistinîyî oli û faşist pêşvebirine.

Komên şovenistên civaki yên Tîrkiyê û komên netewiperesten burjuwaziya piçük ên Kurdistanê ku li bajaran di nava derdorêng teng de asêbûbûn, nekarin li hemberê rîkxistinîy faşist û terora wan tîşteki bikin ku di dibistanan de û hwd... di qadêن çandi, abori û civaki yên dagirkiran de xwe bicikirkirûn. Li kèleka vê ji, bi hebûna xwe li érdimê bûn kehniya rewşeka nebaş a bi serê xwe. Birêن ciwan ji hisen şoreşeri û netewi dûr kirin û berê wan dan aliye xwe-in-karkirin û rîdariyên reformisti.

**HILGAVTINA CURNÉ REŞ,
JI BO TÉKOŞINA ME
YA RIZGARIYA NETEWI
RUHAYÊ ZIVIRAND
KELEHEKE BRXWEDANË**

Hina dema ku tevgereke komi bû, PKK berê xwe da érdima Ruhayê. Rewşenbirên welatparêz ku ji nava rîzîn gundiyan xizan dihatin, li érdimê ji bo rîkxistinîy rizgariya netewi bûn destekên bingehin ên pêşemin. Di sala 1977'an de li navenda bajarê Ruhayê, navçeyen Pîrsûs, Curnê Reş, Gîre Sor, Xelfeti û navçeyen érdimê yên din komên rizgariya netewi hatin avakirin. Heya pîvanek pêwist, ciwan xwe gihandin vê xebatê. Di sala 1977'an de li Pîrsûs girsên gel ên hejmar bilind tevlî xwepêşdana şîna Fevzi ASLANSOY bûn. Dirûşmeyen li diji dagirkerye û ji bo rizgarixwaziya netewi bangin. Di nav wan de M. Hayri DURMUŞ û Kemal PİR ji, pêşeng û rîberen komên şoreşeri hatin girtin û dijmin wan da ber lêdan û eşkencan.

Lê belê dagirkir êdi dereng mabûn. Tovên tékoşina rizgariya netewi li Ruhayê hatibûn avêtin û di axê de şîn dibûn. Dagirkiran Tîrkiyê ji bo ra-

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Érdimeke niştiman ku bi berhemên xwe yên dîrokî û dewlemend dihê nasîn

RUHA

- IV -

westandina pêşveçûnê, xwestin wan darêن şin dibûn hina di dema tirhiyê de zûwa bikin û lewma ketin ser şopê komployan. Tişte ku li Dilükê (Entabê) kiribûn li Ruhayê ji ceribandin. Vê carê dixwestin karê xwe bi destê cerdevanen feodalî yên eşira Sûlêmanîyan û faşistan bibin seri. Di dawiya van erişan de, şoreşgerê serkêş û rîber Halil ÇAVGUN hate kuştin.

Xwina şehidê me li erde nema. Li diji cerdevanen feodalî û komplovan girsên gel xwe gihandin hevûdu. Avahiya van cerdevanan hat rûxandin û cerdevan tarûmar bûn. Ciwanen navçeya Curnê Reş tevlî jin, destkar û zarokan bûn perçeyeka tékoşina rizgariya netewi. Curnê Reş bû tîrsa xewna dagirkiran.

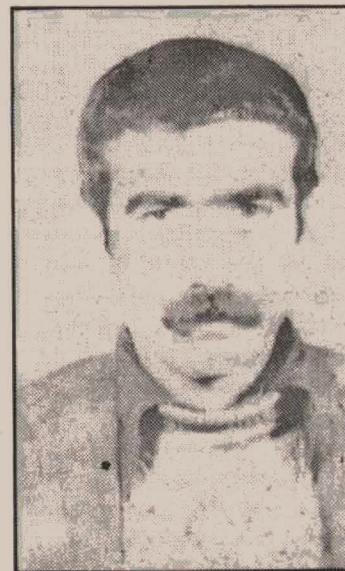
Piştî ku PKK hate damezirandin û bû Partiye, ew pêşveçûna me ya rizgariya netewi û nûjen, hinde birêن xurt ên bîbin bingeh, avabûne. Gundiyan bê-ax ên héjar û xizan, kom bi kom diherikin Tîrkiyê û pêşemin ji diçin Çukurova (li Edenê) û bi vi awahi dest bi koçekê kirine. Ji zarokên piçük heya kalan bi hezaran gundiyan xizan zivirine karkeren demsalî yan ji karkeren axê yên berdewami.

Dagirkiran Tîrkiyê ji gelek aliyan ve desten xwe avêtine rewşa civaki ya Ruhayê, ku xwediyê nakoki û dubendiyen dijwar e. Ji aliye kotoriteya kompradoren feodali xurt kirine, ji aliye din ji rîkxistinîyoli û faşist pêşvebirine.

Tékoşina me ya rizgariya netewi li navçeyen Curnê Reş û Gîre Sor imtihanekâ dijwar da. Di tékoşina li hemberê cerdevanen Bucakan û dagirkiran de, di seri de Salih KANDAL û Cuma TAK, gelek pêşengên gel ên şoreşer û gundiyan welatparêz şehid ketin. Ev tékoşin heya roja rejima leşkeri ya faşist (di mîjuya 12. Elûne 1980'an de) doma. Di vê tékoşin de, bili hemû destekên dagirkiran, cerdevanen Bucakan hatin ber keviya mirin û rûxinê. Dagirkir dixwestin PKK di vê imtihana pêşemin aji can û dil de, bifetisîn. Lî ev plana dagirkiran pûc derket û di avê de çû. Dagirkir dixwestin taybetiyen şerê eşiran serdestê tékoşinê bikin, lî ev keftûlafta wan ji vala çû û kete ber bayê. Gundi, li hemberê komployan û koçê li ber xwe dan. Di dîwîyê de otoriteya cerdevanen feodali heya pîvanek pêwist hate belavkirin û şikandin. Posideyen komên şovenistên civaki û netewiperesten burjuwaziya piçük ji şikestin.

**ERİŞEN CUNTAYA FAŞIST
NEKARİN LI RUHAYÊ
RÎKXISTINIYA RIZGARIYA
NETEWI JAR BIKIN**

Cuntaya faşist hema piştî destdâni na ser rejimê, planeka tunekirinê li diji Kurdistanê dani pêşîya xwe. Daxwaz ev bû: Belavkirina navendan hîmî yên PKK û teslim-standina gel. Érdima Ruhayê û pêşemin ji navçeyen Curnê Reş û Gîre Sor hedefen serekî bûn. Bi sedan welatparêz hatin girtin. Bi dehan welatparêz hatin kuştin. Di seri de malbatên dihatin zanîn û nasîkirin, bi sedan û heyâ bi hezaran welatparêz hatin koçberkirin (ji welat dûr kirin). Cerdevanen feodali ku li érdimê digihan dawîya xwe, disa hatin zindekirin û livandin. Li ser keleporê (miras) me yên rizgariya nete-

Halil ÇAVGUN

ji vegeri welat û xwe gihand Partiye. Lî paşê di dawîya giliya bêbexteki bi navê Ziye de, ji aliye dagirkiran hate girtin û kuştin.

PKK tékoşina rizgariya netewi bi ramânê pêşketi ji çiyan ber bi deşt û bajaran ve pêşvedibe. Kadroyen érdima Ruhayê ku di demeka kin de hîmî taybetiyen hemû érdimên Kurdistanê bûn, di pêkanîna Hilgavtina 15'ê Tebaxê û karvaniya rî ji bo vê hilgavtinê vekirîne de, roleki heri pêwîst leyîstîn. Ji şerleskeren tékoşer û şervanen bi nîrx û di nava rézén HRK-Hêzên Rizgariya Kurdistan de, kadroyen PKK ên bi navê Veysi BADEM, Hanım YAVRUMA, Ahmet ÇALIŞKAN û Mehmet YEŞİLLER ji domana hilpişkin û hilgavtinê, tenê çend şehidên ji érdima Ruhayê ne.

Weke li teviya Kurdistanê, li érdima Ruhayê ji Hilgavtina 15'ê Tebaxê tirêj û ronahiyen xwe dagerand. Ji aliye din, dagirkir ji vala û bê xebat neman. Bi lez û bez cerdevanen eşirên feodalî çekdar kirin. Xebitîn, da toreyeka sixur, nandoz û gilikaran avabikin. Lî ev tevdîr û amadekarî, nekarin pêşveçûna tékoşina me ya rizgariya netewi li érdimê ji aliye ramyari netewi li tékoşer ve birawestin. Li navçeyen Serê Kehniyê, Xelfeti, Wêranşar, Bêrecuk û Pîrsûs livbazi û érisen leşkeri berdewambuna xwe parastin. Sixur û saziyên abori û leşkeri yên dijmin, lêdanen rîz bi rîz girtin. Ji vê érdimê ji birêن ciwan bi berde-wami xwe gihandin rîzén rizgariya netewi û ev tevger bû serpêhatinek.

Gelê bindest, canemerg û lehengen xwe tu caran ji bir nekir. Canemerg, law û keçen tékoşer ên vi geli, bûn be-nâm pêwîst û girêdanen yên nekaribin werin qetandin di girêdana milyonan ji welatparêzan bi tékoşinê re de. Mâ gelo mirov dikare serleşkeren ARGK-Artêsa Rizgariye Gelê Kurdistanê yên bi nîrx Mehmet SEVGAT (Bedran), Huseyin SARİÇİÇEK (Orhan) û Veli YAŞAR (Delil) ji bir bike? Ev dan ser şop û dûr serpêhatina Salih KANDAL û Cuma TAK. Çeka rizgariya netewi her demê di baniyan de hiştin. Ji livbaziye bezin livbaziye dinê. Heya bêhna xwe ya dawiyê, xwin vereşandin ser dijmin faşist û dijmini di xwina wi de gevizandin.

Rêheval Mehmet Emin YAVUZ ku di livbaziya greva xwebirîhiştinê de şehid ketiye; rêhevala Sultan YAVUZ ku pêdîviyên pêşmergetiya jinan û şervaniya rizgariya netewi bi layiqi bicihaniye û rêheval Mehmet DEMİR (Salih) û hwd... ev şehidîn me bûn misagora (garantiya) berde-wamiya welatparêziya kûr û bê dawi, bûn hevirê tékoşina rizgariya netewi li érdima Ruhayê.

**PLANÊN DAGIRKERIYA
TIRKAN ÊN LI VÊ ÉRDIMÊ JÎ
WÊ TÊK BIÇIN**

Burjuwaziya monopolî ya Tîrkan, bi armanca vekirina borîyên bêhîn-standinê di aboriya xwe ya astengê de û bi armanca li érdima Ruhayê avakirina avahiyeke civaki û çandî li gora sistema xwe ya dagirkerye, "Projeyê Başûrê-Rojhilatê Anatolya-GAP" pêşvedibe. Armanca di vir de eve, da bi rîya vê projeyê kehniyên abori yên mezin li Kurdistane pêşkeşî aboriya

burjuwaziya dagirkerya Tîrkan bibin; li érdimê hevxbatkariye pişta xwe bide serdesten Kurdî were pêşvebirin; ajotina bi sed-hezaran gundiyan Kurd ên werin bê-ax-kirin ber bi bajaran ve û avakirina banduriyeka leşkeri, abori, çandî û civaki li ser wan an ji çetir were gotin bêhtir şîdandina banduriya li ser van ku ji xwe hebû. Bi van tevdîr û amadekariyan tevan dagirkiran Tîrkiyê, xwestin ku birawestin, da gelê érdimê nebe piştgireki xurt ji bo tékoşina me ya rizgariya netewi. Dijmin xwest bi vê nolê gelê érdimê ji rewşike wilo baş dûr bike.

Bi vê armancê dagirkiran Tîrkiyê ji bo vê érdimê kanalên televizyonen yên nuh vedikin. Bê westan û rawestan saziyên xebatên çandî û civaki yên dagirkerye li érdimê zêde dikan. Bajaran bi şewyeke nesirusti berfîreh dikan. Da nakokiyen civaki nezivirin peqinên civaki teveren oli yên bi dagirkerye ve gîredai pêşvediben û hwd. Bi vî awahi ji gelek aliyan ve seri didin derfetên parastina xwe.

Lî ji niha ve em dikarin bibejin, planen dagirkiran bi tevayı têkçune û rûxine. Di başkirina rewşa gundiyan de projeyâ GAP nekariye rî ji bo çi başkirinekê veke. Kesên bêhtir xwe xurtkirine û qelew bûne, tenê çend kompradoren feodalî ne. Girsên gel ên di navendan bajaran de komi ser hev bûne û bajar bi wan tiji bûne, hâtina ber keviya peqin û xwe gihandine xala mina volkanek wê bipeqe. Bê-erd û ax mayina gundiyan û ber bi aliye proletarkirin ve ajotina gundiyan li érdima Ruhayê bingeha çini xurttir dikan, ku tékoşina rizgariya netewi Kurdistanê pişta xwe diditê. Dagirkiran Tîrkiyê ji bo vê dawiyê rînd dibin. Weke li teviya Kurdistanê li érdima Ruhayê ji dagirkiran, bi xurtkirin û tekûzkirina hêz û hima xwe ya leşkeri dixwazin otoriteya xwe bidominin.

Bi destpêka Newroza sala 1990'an, domana û peyvajoya livbaziye girseyi ji aliye şeniyen bajaran ji destpêkir. Érdima Ruhayê ji tevlî vê domanê bû. Di navenda bajaran Tîrkiyê de xwendekar ji daran alen dagirkiran anin xwarê; Newroz bi girseyi hate piroz kirin; herweha li hemû cihen danışvaniye (rûniştinê) yên mezin li vê érdimê livbaziye ramyari bi sixleten hevkîrî û piştgiriya Serihildan birêveketin.

Dagirkiran, li vê érdima Kurdistanê bi amadekariyên xurttir û ji gelek aliyan ve li hemberê tékoşina me ya rizgariya netewi rawestayi ne. Dagirkiran, di dubendi û nakokiyen vê érdimê de hinde guhartinên seresere çekirine, lî bili vê ji taybeti û sixleten nakokiyen hene, bi cewher û naverokên xwe ve mina xwe mane. Guhartinên tenê seresere çebûne. Û zelal e, ku bi bêhtir xwe-şanî-kirina dubendi û nakokiyen çini, li érdima Ruhayê ji wê dubendi û nakokiyen netewi kurtir bibin.

Ji ber van sedeman tékoşina me ya rizgariya netewi ku xwediyê çirokeka (pêsiyeka) tékoşineke xurte, bi sixleten xwe yên ramyari ku li Ruhayê bi xwina canemergan hatiye avdan û bi sixleten xwe yên pêşmergeyên li serê çiyan; bi tevayı xwediyê şans û derfetên pêşveçinê ye û xwediyê deliven pêşvebirina hilgavtinekê ye.

Di hejmara pêşin de:
ÉRDIMA SEMSÜRE

Raman ji Berxwedan

KOÇBERIYA GIRSEYİ YAN QIRKIRINA NETEWİ?

Ramyariya rüxinkartir a dagirkirya Tirkan li diji gelé Kurdistanê û têkoşina wi ya rizgariya netewi, ramyariya koçberkirin û ji cih hilkirin ye.

Koçberi mal-xirabi, wérán û tajan e. Ji ber ku mirov ji welat û axa xwe qut dibin; ew niştimanu ku mirovan dike hübenek, ji mirovi re biyan dikeve. Mirovek an ji xelkeki ji axa xwe dûr bike, hingê ji kehniya jiyana xwe, ji wê kehniya jiyana hebûna xwe bi xwe ji dûr dikeve. Gava xelkek ji welatê xwe qut bibe, li pêşîya wi tenê birgibûn û asimilasyon wê bi berdewami hebe. Xelkê hatibe ji cih hilkirin, paşê bikaribe vegere welatê xwe ji, disa bi dirêjahiya geleki salan de nikare wê rüxina penahberiyê û jiyana ji nîrxên niştiman dûrketi, ji ser xwe biavêje.

Koçberiya girseyi yan ji ji cih hilkirina bi koteke, ji wan tofan û afetên mezintirin in, ku xelkek li ser rûyê vê gerdûnê bikaribe rûberê wan bibe. Nimûneyen diroki yên de rewşa Ermeni û Cihuyan de, li ber çavén me ne. Em van ji li aliyeke bihelin; rewşa gelé me yê başûre Kurdistanê weke birineka netewi, li ber çavan e. Çarenivisa mirovén me yê koçberê çolén başûre Iraqê û qempêr diliyan ên li Tirkîyê û Iranê bûne, maye ber wijdana hêzén impêrialist û dagirkir.

Dagirkirén Tirk geleki bas dizanin ji cih hilkirina bi koteke, çendî bi poside û çekkeji cendi dijwar e, ji bo rûxandîn û hilwêşandina civaka gelé me. Bi zanabûna û baş naskirina vê çeka qirêj, vê çekê di dirêjahiya diroka banduriya xwe de her demê li diji gelé Kurdistanê bikaranine. Di destê dagirkirén Tirk de ji cih hilkirina koteke ji bo cezakirina gelé Kurd, perçekirin, asimilasyon, çeper danina pêşîya berxwedanê û kêmkirina hejmara sêniyê Kurd her demê hebû. Ev bû 70 sal in, burjuwaziya Kemalist gelé Kurd bi şewyeke girseyi ji welat dûr dixe, weke ku tu caran disa nekaribe vegere niştimanu xwe. Ji bo vê armancê hemû ramyariyên leşkeri, abori, civaki, çandi û giyani bi seranseri dihêن bikaranin.

Li Kurdistanê bûyina xwediyê sermayedariyaka kombûyi li dervayi monopolîya dewleta Tirk, qedexe ye. Kesên xwediyê sermayekê bin, direvin Tirkîyê. Ji aliye din ji, ji ber koteke leşkeri û axayên ceş û bê-erdiyê, gundi ji ji welat direvin. Bi hêvi û xewna peydakirina kareki, bi mîlyonan mirov direvin biyaniye. Bi hêviya xwendinê û daxwazên civaki, birêñ ciwan bi tevayı direvin Tirkîyê.

Bi destpêka sala 1984'an, dagirkirya Tirkan hinde şewyeke nuh li ser ji cih hilkirina koteke zêdekir. Koçê gihad şewyeke sistematik û rewşeye rüxinkartir. Li hemberê têkoşina rizgariya netewa Kurdistan a bi pêşengîya PKK, dagirkir serê taybeti danin pêşîya xwe. Aliye dijwartir û bingehin ê vi şerê taybeti, li ser gelé Kurdistanê hat bikaranin. Ev ji bû daxwaza têkîrin û koçkirin.

Di fermanen û bawînameyên serleskeperiya gelemeperiya Tirkan de, armancê koça koteke zelal hatine danin: "Ji bo girtina masiyan zuvakirina zireyê." Dagirkirén Tirk, ji bo xwe gihadina vê armanca xwe, her rû û azinayê ji xwe re mafdar ditine. Ev bikaranin, ne tenê ji aliye leşkeran hate lezandin û pêşvebirin. Hemû şaxên weşan û serekên partiyyen ramyari yên burjuwazi, bi şewyeke cihêring azineya koça koteke pêşniyare leşkeriye kirin. Di rastiniyê de, ci cuhadiyek di navbera azineya gundûn stratejiki mina li Viet-namê û bikaranina hilwêşandina gundan ji bo koçberkirin, nine.

Bi daxwaza ji cih hilkirin, ci út azineyeke deri-mirovahî hebe, dagirkirén Tirk rast û rast seri didin wê: Weke cerdevani, gilikari, sixuri û néçira mirovan. Ev, bi dijwari dihêñ şixulandin. Kî van nepejirine, riya penahiyê ji wî re vekiriye. Heke gundi li qirexa tixuban be, li devereki bi çiyan be, şervaneki ARGK li gund hebe, gund piştigiriye ARGK bike, li gund an li dora gund livbaziye ARGK çebûyi be, gund ji aliye potansiyeli ve himeki berxwedanê be û hwd... ev tev dikine sedem û hicet ji bo ji axa welat dûrkirin.

Ji bo ajotina gundiyan ber koçberiyê ve lêdan û eşkence, girtin û zindan hene; qedexekirina vekêşan û hilbîrin, nehiştina coht û çinandîniyê, nehiştina hatin û çuyîna gundan heye yan ji ev bi desturekî ve dihê girêdan; dexl û zadê gundiyan didin ber agiri; pez, sewal û dewarîn gundiyan dihêñ kuştin an ji didizin; dest-avêtina namusa jinan, li ser riyan gundiyan raxistin û vedana mayinan heye; komên xweser û cerdevanen ceş ên bi navê "parêzkarîn" gundiyan bi azineyên hovtîrîn érişî gundiyan dîkin û hwd...

Bi terora leşkeran, komên xweser û cerdevanen gundi rast û rast rûberê birçibûnê dibin. Tenê riye li pêşîya mirovén me yêni de vê rewşê de dihê danin: Penahberi û revina ji xaka welat. Revina bajaren Kurdistanê yên mezin, metropolên Tirkîyê, welatên Ewrûpi û welatên Rojhilat Navin ên Erebân.

Hejmara mirovén me yêni tenê ji sala 1984'an vir ve hatine ji cih hilkirin û bi vi awahi ketine ser riya penahiyê, xwe gihandiye mîlyonan kesan. Hejmara zêdebûna şeni li Kurdistanê li gora Tirkîyê geleki bêhîrt. Gava em vê banizbin, hingê ci sedemekâ din, ji bo kêmîbûna hejmara şeni li Kurdistanê, nikare were binavkirin. Ma gelo sedemekâ din, ji bo kêmîbûna hejmara şeni bi berdewami li Kurdistanê heye?

Hêzên artêşa Tirkan, komên xweser û cerdevan, da gundi disa venegerin, wan gundûn vala dijin paşê didin ber agiri û dişohtinîn. Dest datin ser hemû dexl û zadê gundiyan û bi eşkereti didizin, talan dijin. Berpirsiyaren dagirkirya Tirkan dixebeitin vê tofan û fermana netewi û civaki ji gelên cihanê vêserin. Dixwazin tevgera koçê bi nebûna derfetên abori û paşmayina civaki ve girêbidin û rewşê bêrvarji şanî bikin. Dikarin wusa bê şeref û dûr xwe bilîvînin, weke ku iddiya bikin gundi ji ber "terora PKK" direvin!

Dewleta Tirk a dagirkir, bi azineyên hovtîrîn bi mîlyonan mirovén Kurd ji welat derdixine. Weke ev ne bes be niha ji koçberi, bi Biryarnameyên Hejmar 413 û 424'an ku bi hikmê zagoni ne, gihandin rewşeki "qanûni." Li gora bênden biryarnameyên Waliye Rewşa Şîdandî, gava bixwaze kijan gundi, dikare vala bike.

Dihê zanîn, cîma û bi ci armancê dagirkirya Tirkan disa zagonê koça koteke daniye pêşîya xwe. Bi derxistina gelé Kurd ji niştimanu wî, dixwazî li pêşîya têkoşina me ya rizgariya netewi diwarên astengîye avabike û pêşveçûna me birawestine. Lê tu caran derfet û gengaz ji bo vi tişti nin in! Ji ber ku têkoşina rizgariya netewa Kurdistan vê rojê, geleki xurt û girtset e. Sazûmane dagirkirén Tirkan ku di nava gelş û keşen abori, ramyari û civaki de digevize, nikare ji aliyeñ abori, çandi û civaki bi mîlyonan mirovén Kurd ên ji cih dihê hilkirin, birûxîne. Weke hemû ramyariyên Kemalizmê yên berê xwe didin Kurdistanê, azineya koça koteke ji édi têkçûye, ku di vê ramyariyê de xala bingehin e. Gelé Kurd édi bersiva koçberiyê bi zanabûn dide. Li hemberê koçberiyê li ber xwe dide. Li diji cerdevanîye singê xwe ji bo rüxinê koçberiyê vedike. Bi hêrs û nîfrîna ji gund û welat derxistinê, berê xwe dide penahiyê. Bi vê rewşê, her mirovekî Kurdistanê yê dihê koçberkirin tevli zarokan, jinan, kalan û mérän berxwedankarek e; serihilderek e. Di Serihildanê Geli yên Newroza 1990'an de, yek ji himîn pêwistirin û hêzên pêşemin ew mirovén me yêni niştimanperbûn, ku ji gundan hatibûn derxistin û dijin berê wan dabû bajaran. Ne tenê ji bo bajaren Kurdistanê, li Tirkîyê ji gîrsen Kurdi bibin bingehin çalaktırın, jîrtirin, aktifirin û livandkartırın ji bo şoreşvani, pêşverûti, demokrati û berxwedanê. Ev rewş, di tevgera şoreşer û demokratiki ya Tirkîyê de, vê rojê bi zelali dihê ditin.

Dagirkirya Tirkan li gora xwe, bir û çala mirina xwe bi destê xwe dikole. Belê rast e, dijin azineya hovtîrîn a serdena me pêşedive û xwediyê planen dijwartirkirina vê ji ye. Lê édi seranser dihê zanîn, nema dikare bi ramyariya nefikirin xwe bigihîne armancê dilê xwe yê reşî mina ziftê. Ev rastî bi carekê hatîye têgîhiştin. Dagirkirya Tirkan bi azineyên xwe benzînê dirijine ser êgiri. Tenê potansiyal û motora berxwedanê xurt dike... vê mina devê bivîri tuj dike!

Konferansa Netewi ya Duwemin a PKK, pîroz be ji bo gelê Kurdistanê!

Konferansa Netewi ya Duwemin a PKK di meha Gulanê de xwe civand. Konferans, bi tevlibûna delegeyên ji hemû qadîn têkoşinê hatibûn, bi hejmareka bes û bi sixlet pêkhat. Konferans, di demekê de xwe civand, ku ARGK bi ber xe ve anîna bi hezaran ber bi artêşbûneke mezin ve çuye; ERNK li bajaran û gündan mîlyonan ji mîroven Kurd ber xwe ve anîye; ji bo rizgariya netewa Kurdistan hoyen ramyari yên heya were gotin bas birevetekine û dawleta dagirkir li hemberê têkoşina me asteng û tengazariyeka kûr dijî.

Konferansa, ku bandeveke têkoşinê ye, xwe gihand biryaren diroki yên pêwist. Biryaren li ser van pirsan bûn naveroka konferans: Rewşa ramyari ya vê dawiyê, bêhîrt xurtkirina pêşengê, bi xurti avakirina artêşâ rizgariya gelî, li hemû qadan bingehirina eniyê, bi berfirehkirina şerê ramyari û leşkeri pêşvebirin û berdewamikirina takika Serihildanê Geli.

Wateyeka pêwist a konferans: ji eve, ku bang li hemû birêñ welatparêz û komên mesleki yên gelê me kiriye, ji bo hevkariya yekbûna netewi û têkoşina netewi.

Berxwedan

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Ala ARGK a têkoşînê û yekîtiya netewi li çar aliye Kurdistanê pêldide!

Yekîniyê girêdayê artêşa me ya rizgariya ARGK, li teviya bakurê Kurdistanê érişen xwe yên diçin ser hêzên artêşa dagirkirya, cerdevanen û saziyên dagirkirya bi hemû lez û bezê didomine. ARGK, li érdimên Botan, Çolamer, Wan û Gilidan tevgera leşkeri ya dijmin di avê de bir, ku bi hezaran serbazan dihat birêvebirin. ARGK berdewam dike, ku serdestiya di ser de û serdestiya bizavê di destê xwe de bigire û bîhèle. Li navçeya Qilaban ku li her gundekâ wê qeqolek heye û dijmin wê zivirandiye girtigehêkê, bilançoya şerê ARGK di rojê de li ser sisîyan e; di nîvê duwemin a meha Heziranê de ARGK li vir, di rojê de bi kêmasi se livbaziye mina érişan, daf û lêdanen "lexe-bîreve" pêkaniye. Li her bosteka axa Şîrnekê her rojê şer heye. Dagirkir nema dikarin bikevin gelyen Ava Hêzîlê. Li Çelê ketine nava rewşekî pasif. Di van herdu mehîn dawiyê de érişâ pêşemin a pêşmergeyan çû ser berageha dijmin a di navenda navçeyê de. Li kîleka navçeya Şaxê, navçeyen Payizava û Elbak û Wanê ji bûne enyen germ ji bo têkoşina leşkeri. Li érdimên Serheden û Gilidan livbaziye ARGK û tund bê rawestan didomin. Bili xebatêka hîşk li ser sansura nûçeyan ji aliye dagirkir, ARGK li Dêrsimê pêşveçûna xwe ya livbaziyan bi bîrîyî didomine. Li érdimên Çewlik û Müşê jêma û bermayen cerdevanen dihêñ maliştin.

Taktika artêşa Tirkan a ji bo bi-tûx-pîkirina ARGK di hinde érdimên teng de û ji aliye erdnigari bi-tûx-pîkirina şerî, têkçû. Li hemberê dawleta faşist û dagirkir eniyê cengê yên nuh hatin vekirin. Li érdimên Dilük, Pirin û Gurrumê (Mereş) ARGK, ji aliye-kê sixuran paqîjide û bi xebatê ramyari û rîkxistin rayen xwe di nava rîzênen gel de digerine, ji aliye din ji érdimên Meleti û Erziromê tevli eniyê cengê bûn. Livbaziye ARGK û navçeya Ortili (Şenkaya) érdima Erziromê ispat û mîzgina vê pêşveçûnê ne.

Encameka baş û pêwist ku şerê ARGK derxistîye pêşîya çavan eve; têkoşina li hemû artêşa dagirkir ARGK'yeke weha heye, ku endamén wê bi hezaran dihêñ pivan û hejmartin, ku di yek rojê de û di yek érdimê de dikare şerîn bi saetan didomin bilind bike û di her şerîkî de xwe bigihîne dawiyê ka bi serfirazî.

Niha em ji bilançoya şerî ARGK a rojenin, dikarin tenê bireki piçûk biweşinin. Di van 15 rojên dawiyê de ji hêzên dagirkir keran çend-sedek hatîne kuştin û evqasî ji birîndarêñ dijmin hene. Ji aliye din dijmin bi buhaya mîlyaran Lîrên Tirkî xusarên daringi girt. Di vê domanê de ji hêzên ARGK ji 14 têkoşer şehîd ketin. Lîdانا ku ARGK girtiye bi vê bi tûx-pîkî.

Hilgavtina cengê, banga berxwedan û yekbûna netewi ya ARGK li teviya Kurdistanê bersiva xwe distîne. Gîrsen li bajaran girêdên û pêwendiyen nekaribin werin qutkirin bi ARGK re avakirine. Ji niha û pêve kehniyeka pêwist a ji bo şerîn, xwe-têkû-pîkirin û moralê ya ARGK, bûne gîrsen welatparêz û li bajaran. Li gundan rîkxistin rizgariya netewi şaxen doligiriyê Komên Gel avadibin û xwe digihînîn roleka karvanî. Li bajaran ji seferberiya rîkxistîniye ya ARGK bi tevíya leza xwe didome.

Têkoşina me berdewam dike, ku posideyên xwe li ser rewşa ramyari li Tirkîyê ji biggerine. Di her sazi û ramyariyeka dagirkir de, posideyên giran Dûmahiî di rûpela 22'ân de